

Rondane-Dovre
nasjonalparkstyret

Møteinnkalling

Utvalg: Rondane-Dovre nasjonalparkstyret
Møtested: Putten seter
Dato: 20.09.2024
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

I tillegg til behandling av styresakene blir det lagt opp til en sekvens med opplæring i nasjonalparkstyrets oppgaver og arbeid.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- Saksnr
ST 24/2024	Godkjenning av innkalling og valg av medlem til å skrive under protokoll		
ST 25/2024	Sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - nydyrking - beitekultivering - endelig avgrensing - Haverdalseter - 86/1/95 - Ingvild Haugom Amundgård		2019/10186
ST 26/2024	Sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - endring av bod - oppheving av vedtak om tvangsmulkt - Verkenssetra - Ola Håkon Korsvoll		2022/10258
ST 28/2024	Sak - Frydalen LVO - Klage på vedtak - 2024 - oppsetting og drift av vegbom - Peer Gynt seterveg - Frybrua - Hanne Hvattum		2021/6734
ST 29/2024	Sak - Frydalen LVO - dispensasjon - tiltak etter skader på Fryosbrua - Rondane Kvamsfjellet Turløypelag		2024/293
ST 30/2024	Sak - Dørålen LVO - Dørålsvegen - tiltak - informasjon og kanalisering av ferdsel		2024/8088
ST 31/2024	Sak - orientering om begrepet «elgtrekk/jernhest».		2023/14300
ST 32/2024	Delegerte vedtak		
DS 36/2024	Delegert sak - Myldingi NR - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - barmark - uttransport av felt elg - vegen Gammelgarden - Bjørnhollia - 2024 - Peder Bjormyr		2024/9601
DS 37/2024	Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - restaurering av måsåhus gbnr 54/1 - Ryddølstjønne - Solsidevegen 758 - Pål Talleraas		2024/9388
DS 38/2024	Grimsdalen LVO - søknad - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - restaurering av måsåhus gbnr 54/1 - Ryddølstjønne - Solsidevegen 758 - Pål Talleraas		2024/9388
DS 39/2024	Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - bruk av motorbåt Rondvatnet - fisketillatelse i Rondvatnet og bruk av kjøretøy på vegen til Rondvassbu - NINA		2024/9233
DS 40/2024	Delegert sak - Rondane NP - Myldingi NR - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - barmark - viltkamera - løs hund - utkjøring av mannskap - skadefelling av jerv - Sel - Nord-Fron		2024/8985
DS 41/2024	Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - barmark - transport i forbindelse med vedlikehold av hytte - Rondbue - Hanne Sletten Lie		2024/8526

DS 42/2024	Delegert sak - forlenget dispensasjon - 2024 - Rondane NP - barmark - uttransport av felt elg - Morten Solsvik	2022/8562
DS 43/2024	Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - barmark - el-fiske i Storula - overvåking referanseelver - Norsk institutt for naturforskning (NINA)	2024/8699
DS 44/2024	Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - barmark - transport av ved, gass m.m. - måsåbu Einsethø - Marius Lund - Geir Arne Hegge	2024/7832
DS 45/2024	Delegert sak - Rondane NP - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - hogging og utkjøring av ved - Haverdalen - Knut Ståle Sætrum	2024/7911
DS 47/2024	Grimsdalen LVO - dispensasjon - skap for oppbevaring av gassflasker - Verkenssetra (Verkes sætra) - Ola Håkon Korsvoll	2022/10258
DS 48/2024	Delegert sak - Rondane NP - motorferdsel - barmark - befaring - 2024 - graving for strømkabel til Rondvassbu - DNT Oslo og Omegn - endret dato for befaring	2023/10352
DS 49/2024	Delegert sak - Rondane NP - motorferdsel - barmark - befaring - 2024 - graving for strømkabel til Rondvassbu - DNT Oslo og Omegn	2023/10352
DS 50/2024	Rondane NP - Dispensasjon - 2024 - Taksering av hønsfugl i båndtvangstiden - Sel Fjellstyre	2024/7019
DS 51/2024	Delegert sak - Dovre NP - dispensasjon - båndtvang - rypetaksering - 2024 - 2027 - Gråsida grunneierlag	2024/6862
DS 52/2024	Delegert sak - Rondane NP - Dovre NP - Grimsdalen NP - dispensasjon for bruk av løs hund og til utkjøring av mannskap ifm. jakt - skadefelling av ulv - juni 2024	2024/6734
DS 53/2024	Delegert sak - Rondane NP m.fl. - dispensasjon - lavtflyging i forbindelse med kalvetelling - 2024 - 2027 - Rondane villreinområde - Norsk villreinsenter	2024/6565
DS 54/2024	Delegert sak - Rondane NP - Dovre NP - bruk av drone - avslag - William Grønbech	2024/6309
DS 55/2024	Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - 2024 - innsamling av biologisk materiale - forskningsprosjekt - Fairyscape - Nord Universitet	2024/6326
DS 56/2024	Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - barmark - transport av beitedyr og gjerdemateriell - Grimsdalsvegen SA	2024/6251
DS 57/2024	Delegert sak - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - Peer Gynt seterveg - 2024 - barmark - tilsyn med beitedyr - Kvam østside beitelag	2024/6281

DS 58/2024	Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - barmark - transport av beitedyr og gjerdemateriell - Bergsgrende sankelag	2024/6251
ST 33/2024	Referatsaker	
RS	Grimsdalen LVO - sykkel telleren 2024 - avsluttet - ikke tilfredsstillende kvalitet på data	2024/4969
RS	Søknad - Rondane NP - Frydalen LVO - strømfremføring til Rondvassbu Turisthytte - Fjellnett AS	2024/8191
RS	Uttalelse - Rondane NP - Dovre NP - Grimsdalen LVO - Dørålen LVO - øvingsplan - øvelse A3 - B3 - B5 - B6 - Lesja - Brennhaug og Dombås Røde Kors Hjelpekorps	2024/9137
RS	Dørålen landskapsvernområde - invitasjon til åpent møte om tiltak langs Dørålsvegen	2024/8088
RS	Svar - tolkning av regelverk - Frydalen LVO - vedlikehold / renovering - erstatte pipe - reparasjon av råde i vegg - Nordre Eldålia - Brit og John-Ludvik Dalseg	2024/9380
RS	Hemmeldalen naturreservat - åpent møte, 12.08.24, om forslag til besøksstrategi - oppsummering	2024/4421
RS	Rondane NP - Frydalen LVO - dispensasjon - graving for strømkabel til Rondvassbu - DNT Oslo og Omegn - orientering om verneregler og saksgang m.m.	2024/8191
RS	Svar - spørsmål til vedtak - Grimsdalen LVO - skap for oppbevaring av gassflasker - Verkenssetra (Verkes sætra) - Ola Håkon Korsvoll	2022/10258
RS	FoU-prosjekt Rondane - møte med Innlandet fylkeskommune og Norsk Villreinsenter - 11.06.24 - oppsummering	2022/11933
RS	Referat fra FoU_Rondane 03.06.2024	2022/11933
RS	Melding om vedtak - Rondane NP - Dovre NP - Grimsdalen LVO - Dørålen LVO med flere - dispensasjon - båndtvangbestemmelsene - 2024 - 2026 - skadefelling av store rovdyr	2024/4757
RS	Svar - forespørsel - Hemmeldalen NR - uthus - Stensjø seter - Bruddefallet gård - Tim Knackstedt	2024/6739
RS	Rapport 2024 - Rondane NP - Grimsdalen LVO - helikopter - sti nr. 13 Grimsdalshytta - Dørålseter - ny gangbru over Haverdalsåe - DNT Oslo og Omegn	2024/1865
RS	Grimsdalen LVO - dispensasjon - beite kultivering - Haverdalseter gbnr 86/1/95 - referat fra befaring 22.07.24	2019/10186
RS	Grimsdalen LVO - bod og platting - Verkenssetra - befaring 17.07.24 - oppsummering	2022/10258

RS	Grimsdalen LVO - dispensasjon - beitekulturivering - Haverdalseter gbnr 86/1/95 - innkalling til befarng	2019/10186
RS	Dørålen LVO - Dørålsvegen - tiltak - befarng - planlegging - 02.07.24	2024/8088
RS	Administrativt kontaktutvalg - Rondane-Dovre - befarng Hemmeldalen naturreservat - 13.06.24 - oppsummering	2024/7076
RS	Hemmeldalen naturreservat - åpent møte om forslag til besøksstrategi	2024/4421
RS	Svar - Rondane NP - spørsmål om rovviltkontaktene i SNO - motorferdsel på vegene til Rondvassbu og Bjørnhollia	2023/7968
RS	Grimsdalen LVO - utskifting av gjerde - grøfting - plattng og levegg m.m. - Rasmuskvea - gbnr 86/1/3 - pålegg om retting - oppsummering av møte 17.07.24.	2022/6210
RS	Frydalen LVO - svar - spørsmål om byggetiltak - Kvamsnysætrin - Olav Røssum	2024/8715
RS	Svar - forespørsel - Hemmeldalen NR - bruk av drone - Godlidalshytta - Pihl AS	2024/6725
RS	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - Til deg som planlegger å bygge i verneområdene	2023/8678
RS	Frydalen LVO - om låsing av vegbom Peer Gynt seterveg - 2024	2021/6734
RS	Tilbakemelding - Svar - spørsmål til vedtak - Grimsdalen LVO - skap for oppbevarng av gassflasker - Verkenssetra (Verkes sætra) - Ola Håkon Korsvoll	2022/10258
RS	Kontrollregistrering fangstanlegg Formokampen	2023/4673
RS	Høring - NOU 2024: 10 - ny motorferdsellov - lov om motorferdsel i utmark og vassdrag	2024/6393
RS	Angående møte med Nasjonalparkstyret 31.mai 2024-Villreinforum	2024/1741
ST 34/2024	Eventuelt	

**ST 24/2024 Godkjenning av innkalling og valg av medlem til å skrive under
protokoll**

Arkivsaksnummer: 2019/10186-39

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 11.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	25/2024	20.09.2024

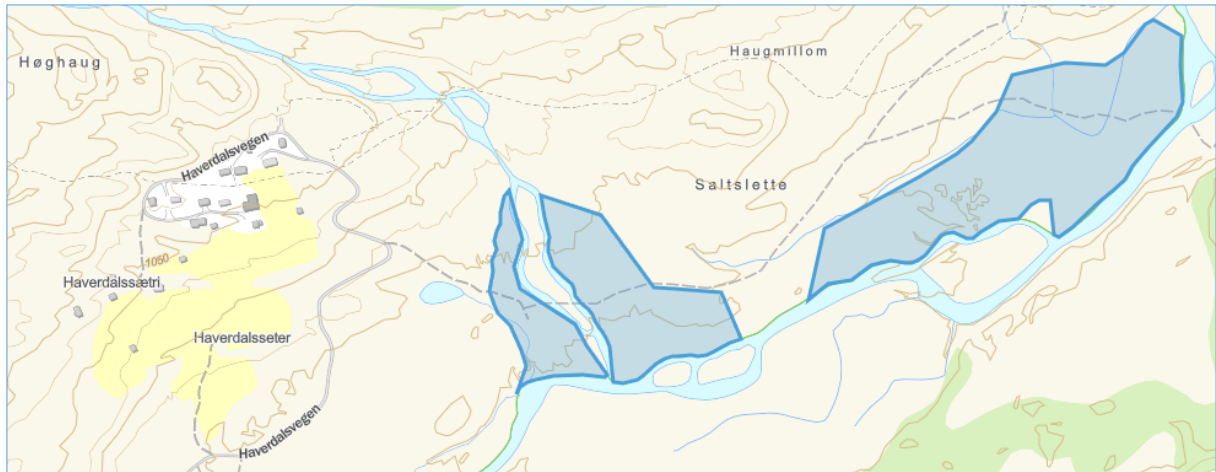
Sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - nydyrking - beitekultivering - endelig avgrensing - Haverdalseter - 86/1/95 - Ingvild Haugom Amundgård

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde § 3, punkt 1.3 g) får Ingvild Haugom, fester av eiendom gbr 86 bnr 1 fnr 95 tillatelse til nydyrking av inntil 71 dekar areal som ligger ved Haverdalsåe og Gravåe, fordelt på tre teiger som vist i kartutsnittet i vedtaket.

Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

- Arealene ved Haverdalsåe tillates nydyrket til beite – «fulldyrking til beite» ved fresing og slådding av arealene
- Arealene ved Haverdalsåe kan gjødsels med både husdyrgjødsel og kunstgjødsel, men det skal stå igjen en kantsone på 10 meter mot Haverdalsåe som hverken jordbearbeides eller gjødsles.
- Arealene ved Gravbekken skal kun gjødsels med kunstgjødsel og det skal stå igjen en kantsone på 6 meter som ikke gjødsles.
- Arealene ved Haverdalsåe kan inngjerdes ved bruk av el-gjerde, arealene ved Gravbekken skal ikke inngjerdes.
- Strømtrådene i el-gjerdet skal tas ned/bort etter endt beitesesong. Ev faste gjerdestolper av tre kan bli stående.
- Maks høyde på gjerdetolpene er 2,25 meter og avstanden mellom dem skal minimum være 4 meter
- Strømtråden skal merkes.
- Et eventuelt el-gjerde skal ikke settes opp slik at det eldre kjøresporet som går utover dalen kommer innenfor gjerdet.
- Arealene må tas i bruk til oppdyrking og beitekultivering innen 4 år fra vedtakstidspunktet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

- Søknad fra Ingvild Haugom Amundgård, datert 27.08.24.
- Oversendelsesbrev, Lesja Dovre landbrukskontor, datert 30.08.24.

Saksopplysninger

Ingvild Haugom Amundgård har på eget skjema datert 27.08.24 søkt om:

- Nydyrking av 49 daa.
- Jordbearbeiding (eksempelvis såing, gjødsling og lignende) for å opparbeide godt forgrunnlag til dyr i melkeproduksjon som skal brukes på seteren.
- Begrunnelse for søknaden:
 - Slik det er i dag må vi kjøpe inn rundballer årlig. Formålet er å få et godt beitegrunnlag for melkekyr på sommeren i fjellet, slik at vi kan bruke mer av dagens beiteområde til innhøsting. Det vil også gi økonomiske fordeler ved at vi kan oppnå tilskudd for setring og ha flere dyr på utmarksbeite om sommeren.
- Gården (gnr 58 bnr 1 i Dovre) driver kjøtt- og melkeproduksjon og gressproduksjon, og har:
 - Båsfjøs med båsplasser til 32 melkekyr + binger til 44 ungdyr.
 - Seterfjøs med melkegrav og båsplasser til 30 melkekyr.
 - (Eiendommens areal inkl. Haugom gnr 75 bnr 9).
 - 79 husdyr
 - 96,6 daa fulldkyrka jord.

Det blir også vist til e-post fra Ingvild Haugom Amundgård, datert 19.08.24:

«Beklager litt sen tilbakemelding på referatet. Det oppmålte område inn mot gravbekken, hvorfor går ikke det helt bort til bekken slik som plantegningene viser?»

Og hvordan er det med det området som er på andre siden av gravbekken, skal det også måles opp?»

Saken har følgende **tidslinje**:

Nr	Dato	Part	Dokument
1	25.04.19	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Sammenstilling av dokumenter fra sak: 2015/575 3
2	28.06.19	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	Grimsdalen LVO - behandling av søknad om nydyrking på Haverdalseter gbnr. 86/1 fnr 95
3	10.07.19	Ingvild Haugom	Dyrking - tilleggsareal i Haverdalen (brev til Dovre fjellstyre)
4	03.04.20	Dovre fjellstyre	Møtebok - Søknad om utvisning av tilleggsjord til Haverdalseter gnr. 86/1 fnr 95 i Dovre kommune, Ingvild Haugom
5	08.05.20	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Grimsdalen LVO - Ber om søknad om tiltak - Haverdalseter gbnr 86/1 fnr 95
6	15.05.20	Ingvild Haugom Amundgård	Søknad - Grimsdalen LVO - dyrking av tre områder i Haverdalen - Nordre Sætrum Gard
7	06.10.20	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Vedrørende saken om dyrking Haverdalseter gbnr 86/1 fnr 95 i Dovre kommune (e-post til Lesja Dovre landbrukskontor)
8	28.02.21	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Søknad om nydyrking Haverdalen - ønske om møte
9	15.10.20	Dovre fjellstyre	Klage på vedtak i sak 23/20:Søknad om tildeling av areal i Haverdalen, på seter gnr. 86 bnr. 1 fnr. 95, Grimsdalen st.allm, Dovre kommune
10	26.11.20	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Møte om nydyrking i Haverdalen 131120 - Grimsdalen LVO
11	17.03.21	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	Sak - Grimsdalen LVO - Nydyrking Haverdalen gbnr 86/1 fnr. 95
12	24.04.21	Villreinnemnda for Rondane og Sønkleppen	Klage – Dispensasjon for tillatelse til nydyrking Haverdalen gbnr 86/1 fnr. 95, Grimsdalen landskapsvernområde
13	01.02.22	Miljødirektoratet	Endelig vedtak - klage - Grimsdalen LVO - nydyrking - beitekultivering - Haverdalseter gbnr 86/1/95
14	14.02.22	Felles landbruksforvaltning for Lesja og Dovre	Gnr 86 Bnr 1 Fnr 95, Godkjenning av plan for nydyrking på Haverdalseter
15	07.09.23	Dovre fjellstyre - fjelloppsyn	Fresing av mark i Haverdalen

16	08.09.23	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Grimsdalen LVO - tilbakemelding på rapport - freising av mark - Haverdalen
17	...10.23	Dovre fjellstyre	Grimsdalen LVO - beiteareal Haverdalen - invitasjon til møte
18	26.10.23	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Grimsdalen LVO - dispensasjon - beitekultivering - Haverdalseter gbnr 86/1/95 - referat fra møte 26.10.23
19	16.07.24	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Grimsdalen LVO - dispensasjon - beitekultivering - Haverdalseter gbnr 86/1/95 - innkalling til befarining
20	09.08.24	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet	Grimsdalen LVO - dispensasjon - beitekultivering - Haverdalseter gbnr 86/1/95 - referat fra befarining 22.07.24

Utdrag fra dokumentene i tidslinja er gjengitt nedenfor:

1 25.04.19 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet - Sammenstilling av dokumenter fra sak: 2015/5753

(se vedlegg)

2 28.06.19 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre Grimsdalen LVO - behandling av søknad om nydyrking på Haverdalseter gbnr. 86/1 fnr 95

Styreleder innledet om saken. Gjødsling av arealene kom opp og det ble pekt på at arealene som skulle beitekultiveres ikke burde tilføres kunstgjødning og at vilkåret knyttet til gjødning må omfatte også dette.

Vedtak

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i styremøte den 28.juni 2019 gjort følgende vedtak:

Ingvild Haugom, fester at eiendom gbnr 86/1 fnr 95 gis tillatelse til beitekultivering (jf. definisjon i forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane), knyttet til 3 arealer i Haverdalen som beskrevet i søknad datert 30.august 2015 og vist i kartutsnitt i saksvurderingen. Vedtaket er hjemlet i verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 bokstav g.

Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

- Inntil 35 dekar kan beitekultiveres
- Arealene kan inngjerdes ved bruk av el-gjerde
- Strømtrådene i el-gjerdet skal tas ned/bort etter endt beitesesong. Ev faste gjerdestolper av tre kan bli stående.
- Maks høyde på gjerdetolpene er 2,25 meter og avstanden mellom dem skal minimum være 4 meter
- Strømtråden skal merkes
- Et eventuelt el-gjerde skal ikke settes opp slik at det eldre kjøresporet som går utover dalen kommer innenfor gjerdet.

- Det skal stå igjen en kantsone på 6 meter kantvegetasjon mot henholdsvis Haverdalsåe og Gravbekken.
- Beitekultureringen av arealene må være igangsatt innen 5 år fra vedtakstidspunkt
- Arealene skal ikke gjødsles.

3 10.07.19 Ingvild Haugom - Dyrking - tilleggsareal i Haverdalen (brev til Dovre fjellstyre)

Viser til vedtak utarbeidet av Nasjonalparkstyret. Ut i fra tidligere befaring og utarbeidet rapport i etterkant av befaring, forstår jeg ikke vedtaket beitekulturering uten gjødsling.

Viser til befaring med Harald Aulie fra Lesja og Dovre Landbrukskontor, Dovre Fjellstyre med Asgeir Myhrmoen, Nasjonalparkforvaltere Stein Grevrusten og Eirin Berge.

I følge min far var det på denne befaringen diskutert fulldyrking kontra beitekulturering, og Harald Aulie utarbeidet i den forbindelse en rapport som kom for ca. 1 år siden. Min far ga på befaringen uttrykk for at areal som kunne fulldyrkes var spesielt verdifullt. Det er mulig at jeg i min søknad har vært mangelfull og at jeg har brukt begrep som kan misforstås, men min far minner om at det vart rydda opp i dette på befaringen.

Viser også til telefonsamtale med Asgeir Myhrmoen i etterkant av at jeg fikk vedtaket tilsendt fra Nasjonalparkforvaltningen, og ber derfor om at areala blir tildelt i henhold til fulldyrking etter de plassene som Harald Aulie utarbeidet.

Det er av svært stor betydning at arealet kan gjødsles og at det kan kjøres på veier som også er brukt i forbindelse med at setereiere henter seg ved til setrene.

Vi har jo også et behov for å nytte kugjødsel fra møkkjelleren til seterfjøset. Det vil være svært ugunstig, samt forårsake mye unødvendig kjøring dersom vi må frakte denne møkka ned fra fjellet hvert år.

Håper dette vil gå i orden nå, da vi er avhengig av mye beite for å kunne drive en aktiv seterdrift.

4 03.04.20 Dovre fjellstyre Møtebok - Søknad om utvisning av tilleggsjord til Haverdalseter gnr. 86/1 fnr 95 i Dovre kommune, Ingvild Haugom

Dovre fjellstyre viser ut tilleggsjord på arealet øst ved Haverdalsåa, befart i Haverdalen den 06.07.2018. Arealet vises ut til Ingvild Haugom 86/1/95 etter seterforskriftens § 20. på disse vilkåra:

1. Arealet fremkommer av kartutsnitt.
2. Arealet overflatedyrkes.
3. Arealet inngjerdes med el – gjerde.
4. Dersom det utviste arealet ikke er tatt i bruk innen 5 år, faller utvisningen bort.
5. Det må avsettes en kantsone på minst 6 meter ut mot Haverdalsåa.

Arealet ligger i Grimsdalen LVO. Det forutsetter at alle andre berørte parter godkjenner tiltaket.

5 08.05.20 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet Grimsdalen LVO - Ber om søknad om tiltak - Haverdalsseter gbnr 86/1 fnr 95

Vi viser til tidligere søknad om beitekulturering fra Nordre Sætrum gård datert 30.august 2015 og til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre sin behandling av denne søknaden, jf. vedtak datert 28.juni 2019.

Vi har mottatt fra Dovre fjellstyre et brev fra deg datert 10.7.2019 samt et vedtak i Dovre fjellstyre datert 3.april 2020 om utvisning av tilleggsareal. Det er i saken beskrevet at du søker om overflatedyrking av arealet.

Arealene ligger i Grimsdalen landskapsvernområde og tiltaket er søknadspliktig etter vernebestemmelsene. I henhold til § 3 punkt1.3 bokstav g kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til oppdyrking/beitekulturering av nye arealer.

I forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane står det følgende om oppdyrking/beitekulturering (s. 32):

«Opprettholdelse av jordbruksdriften er ønskelig i forhold til formålet med vernet. Søknad om nydyrking skal imidlertid vurderes konkret i forhold til verneverdiene i hvert enkelt tilfelle. Dersom nydyrking ikke kommer i konflikt med verneverdier, kan en påregne tillatelse. Nydyrking bør fortrinnsvis skje i tilknytning til annen dyrka mark og setrer. Nydyrking på tidligere dyrka mark vil bli prioritert foran nydyrking i utmark.

Søknader vil bli vurdert etter følgende momenter:

- virkning for biologisk mangfold
- virkning for kulturlandskapet, kulturmiljøer og kulturminner
- visuell virkning på landskapet og i forhold til estetikk
- søkers behov for tilleggsareal

Jf. forskrift om nydyrking, § 3, omfatter nydyrking tre typer:

- opparbeiding fra udyrket mark til fulldyrket mark,
- opparbeiding fra udyrket mark til overflatedyrket mark og
- opparbeiding fra jordbruksareal som har ligget brakk i over 30 år til overflatedyrket eller fulldyrket mark.

Opparbeiding av jordbruksareal fra overflatedyrket mark til fulldyrket mark er ikke nydyrking. beitemark (ugjødsetlag hagemark og einerbakker m.v.) er ikke overflatedyrket mark.

Opparbeiding av slike areal til overflatedyrket eller fulldyrket mark er derfor nydyrking og søknadspliktig. Med beitekulturering menes fjerning av tuer, busker, kratt og lyng for å få opp arter som beites av husdyr, uten at terrenget gjøres egnet for maskinell høsting.

Beitekulturering er søknadspliktig. Imidlertid er kulturering av eksisterende kulturlandskap og krattrydding først og fremst knyttet til seterstulene sterkt ønskelig ut fra verneformålet i landskapsvernområdene.

På setervoller og jordbruksarealer som har vært brukt som ugjødsla beite og/eller slått uten pløying og med høyt biologisk mangfold, bør det avstås fra pløying og harving, gjødsling med kunstgjødsel, gjødsling med tilkjørt husdyrgjødsel og såing med nye sorter. Beitebruk bør prioriteres til disse arealene eller til andre arealer med påvist høyt biologisk mangfold.

Arealer til nydyrking er mest aktuelt å tillate i tilknytning til andre jordbruksarealer».

Vi ber om at du sender oss en søknad på tiltaket. For å kunne gjøre vurderinger etter vernebestemmelser og forvaltningsplan ber vi om at du i søknaden gir opplysninger om:

Hva slags type dyrking du søker om

Hvor arealet ligger (vis omriss i kart) og størrelsen på arealet

Allerede eksisterende jordbruksarealer i tilknytning til setra (vis i kart) og begrunnelse for behovet for tilleggsareal

Behov for spredningsareal for husdyrgjødsel fra fjøset på setra

Anslag på hyppighet på spredning av husdyrgjødsel, hvordan det skal foregå og mengder. Oppgi gjerne antatt antall kyr.

Om det er planlagt annen type gjødsling ut over bruk av husdyrgjødsel

Om det er behov for særskilt gjerding av arealene og hvordan dette er tenkt uformet, jf. også vedtak fra Dovre fjellstyre 3.april 2020.

6 15.05.20 Ingvild Haugom Amundgård Søknad – Grimsdalen LVO - dyrking av tre områder i Haverdalen – Nordre Sætrum Gard

Søker herved om å få dyrkingstillatelse på tre områder i Haverdalen.

Viser til tidligere søknad hvor vi har søkt om å få beitekulturere disse tre områdene, men vi var ikke klar over restriksjonene dette hadde på gjødsling. Det er av svært stor betydning at arealet kan gjødsles slik at vi skal få god nok avling og godt nok med beite til produksjonsdyr om sommeren. Vi har jo også et behov for å nytte kugjødsel fra møkkjelleren til seterfjøset. Det vil være svært ugunstig, samt forårsake mye unødvendig kjøring dersom vi må frakte denne møkka ned fra fjellet hvert år. Ved gjødsling vil det bli behov for å benytte seg av veier som også er brukt i forbindelse med at setereiere henter seg ved til setrene.

Vi har planer om å ha 31 melkekyr på setra, i tillegg kommer vi til å ta med oss ungdyr som vi slipper ut og har på utmarksbeite, men som også skal tilvennes seterfjøset/melkestallen og dermed også må gå sammen med melkekyrne på beitet. Landbrukskontoret har regnet ut et estimert samlet behov for spredeareal på 23 dekar, for 31 melkekyr med middels ytelse.

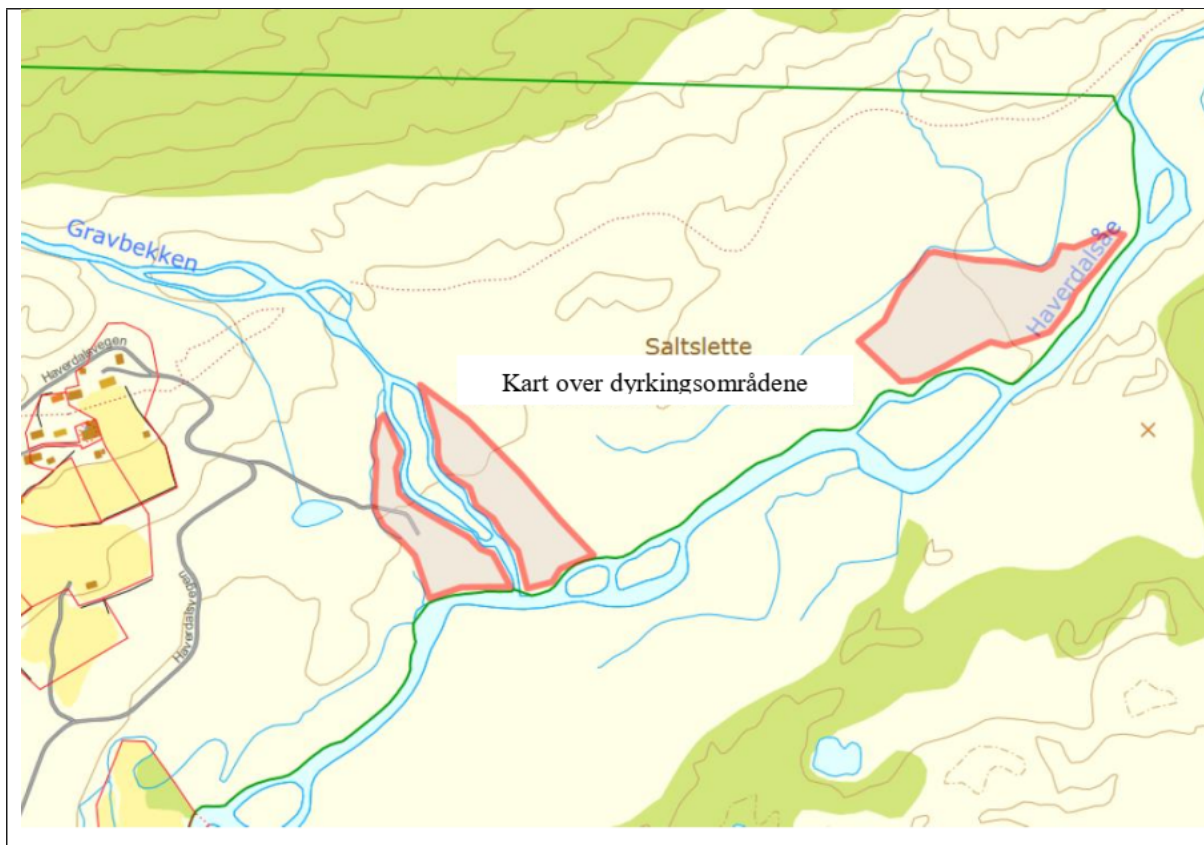
Spredearealet vil muligens kunne bli større da det er høytytende kyr som skal melkes, samt at det i tillegg vil være ungdyr som skal tilvennes i seterfjøset. Det vil også være behov for kunstgjødsel om våren, på samme måte som vi gjødsler seterkvea som er tilknyttet setra. Både kunstgjødsel og husdyrgjødsel er viktig for å få nok avling til 31 melkekyr + påsett/ungdyr.

Vi kommer til å gjerde med strømtråd som tas ned etter hver beitesesong.

Viser til befaring med Harald Aulie fra Lesja og Dovre Landbrukskontor, Dovre Fjellstyre med Asgeir Myhrmoen, Nasjonalparkforvaltere Stein Grevrusten og Eirin Berge. I følge min far var det på denne befaringen diskutert fulldyrking kontra beitekulturering, og Harald Aulie utarbeidet i den forbindelse en rapport. Min far ga på befaringen uttrykk for at areal som kunne fulldyrkes var spesielt verdifullt. Ber om at areala blir tildelt i henhold til fulldyrking etter de plassene som Harald Aulie utarbeidet.

Håper dette vil gå i orden nå, da vi er avhengig av mye beite for å kunne drive en aktiv seterdrift. Vennligst gi beskjed dersom noe mangler eller er uklart.

Vedlagt er bilde av de tre områdene.

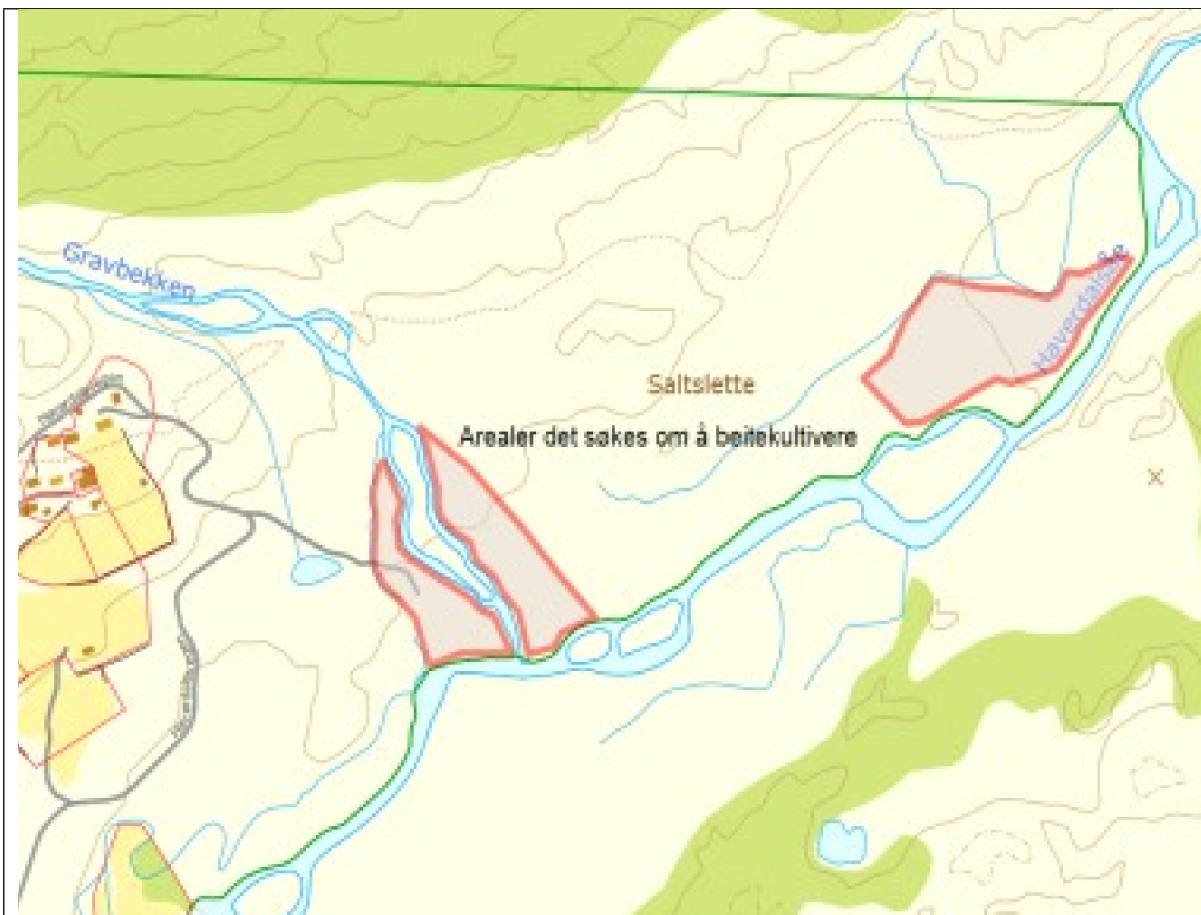

7 06.10.20 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet Vedrørende saken om dyrking Haverdalsseter gbnr 86/1 fnr 95 i Dovre kommune (e-post til Lesja Dovre landbrukskontor)

Nasjonalparkstyret har mottatt søknad om fulldyrking av til sammen 3 arealer på gbnr 86/1 fnr 95 i Dovre kommune. Søknaden ble mottatt den 15. mai etter at sekretariatet hadde bedt tiltakshaver sende søknad da vi var blitt gjort oppmerksom på at Dovre fjellstyre hadde utvist areal til overflatedyrking i april 2020. Arealene ligger i tilknytning til Haverdalsseter det det pågår bygging av melkefjøs på setra.

Det er tidligere omsøkt beitekulturering av samme arealer, og fjellstyret har utvist arealene til dette, samt at det foreligger en tillatelse fra nasjonalparkstyret til beitekulturering av arealene.

Det var i søknaden fra tiltakshaver oppgitt at det ikke var behov for spredeareal og tillatelsen fra nasjonalparkstyret ble gitt i henhold til disse opplysningene.

I forbindelse med søknaden om beitekultivering var det befaring på arealene i juli 2018 der felles landbrukskontor for Lesja og Dovre, tiltakshaver, fjellstyre og nasjonalparkstyret v/sekretariatet var tilstede. Landbrukskontoret utarbeidet etter befaringa en rapport der ett av de 3 arealene som var omsøkt til beitekultivering ble vurdert å kunne være egnet til fulldyrking (jf. rapport datert 9.juli 2018). I rapporten står det bl.a:

«Tiltakshaver har ikke søkt om å fulldyrke arealene ved Haverdalsåe, men felles landbruksforvaltning for Lesja og Dovre mener at dette kan være mulig fordi arealene har et tjukt lag med løsmasser og fordi arealene ligger noe hevet over nivået på Haverdalsåe. Dette kan være en mulighet for å øke avlingsnivået på arealet....(....) Det kan være mulig å nydyrke inntil 17 dekar på dette arealet. Mye av arealet ved Haverdalsåe er registrert som dyrkbart i arealressurskartet.»

I etterkant av behandling av søknad om beitekultivering mottok fjellstyret et brev fra tiltakshaver der det ble bedt om at arealene ble tildelt i henhold til fulldyrking etter de plassene som landbrukskontoret utarbeidet.

Dovre fjellstyre gjorde vedtak om utvisning av tilleggsjord for arealet lengst øst vist i kartet over, den 3.april 2020. Arealet ble utvist til overflatedyrking.

Søker skriver i søknad til nasjonalparkstyret den 15.mai 2020 blant annet:

«Søker herved om å få dyrkingstillatelse på tre områder i Haverdalen. Viser til tidligere søknad hvor vi har søkt om å få beitekultivere disse tre områdene, men vi var ikke klar over restriksjonene dette hadde på gjødsling. Det er av svært stor betydning at arealet kan gjødsles slik at vi skal få god nok avling og godt nok med beite til produksjonsdyr om sommeren. Vi har jo også et behov for å nytte kugjødsel fra møkkjelleren til seterfjøset.»

...(..). «Ved gjødsling vil det bli behov for å benytte seg av veier

som også er brukt i forbindelse med at setereiere henter seg ved til setrene.»

«Vi har planer om å ha 31 melkekyr på setra, i tillegg kommer vi til å ta med oss ungdyr som vi slipper ut og har på utmarksbeite, men som også skal tilvennes seterfjøset/melkestallen og dermed også må gå sammen med melkekyrne på beitet. Landbrukskontoret har regnet ut et estimert samlet behov for spredeareal på 23 dekar, for 31 melkekyr med middels ytelse. Spredearealet vil muligens kunne bli større da det er høytstående kyr som skal melkes, samt at det i tillegg vil være ungdyr som skal tilvennes i seterfjøset.»

Sekretariatet har et behov for et møte der en avklarer hva som er behovene sett fra søkers side og hva som er vurdert mulig rent landbruksfaglig for arealene det dreier seg om. Vi ønsker en ryddig prosess der også begrepsbruken er omforent. Forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane gir retningslinjer for hvordan søknad om både beitekultivering og nydyrking skal vurderes (se s 32 i forvaltningsplanen)

Jeg ønsker derfor at vi tar et møte med søker, der både landbrukskontoret, fjellstyret og nasjonalparkstyret deltar. Om vi kan få til dette møtet i begynnelsen av november hadde det vært fint.

Jeg forslår derfor én av følgende datoer:

Mandag 2.november

Tirsdag 3.november

Torsdag 5 november

Vi kan ha møtet her på Hjerkin eller andre steder om det passer bedre for dere.

Jeg kontakter søker, Ingvil Haugom. Jeg vil da også opplyse at søknad om dyrking ikke vil bli behandlet på styremøte den 14.oktober.

Ber om en snarlig tilbakemelding på aktuelle datoer.

8 28.02.21 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet Søknad om nydyrking Haverdalen – ønske om møte

Det vises til brev fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre av 8.mai 2020 der vi ba om at det ble fremmet søknad om nydyrking.

Søknad om nydyrking på Haverdalseter ble journalført hos oss den 27.juli 2020.

Dovre fjellstyre gjorde vedtak om overflatedyrking i møte 3.april 2020 og fra felles landbrukskontor for Lesja og Dovre foreligger det en uttale knyttet til arealene datert 9.juli 2018.

I forbindelse med saksforberedelsen har vi kommet til at det er behov for et felles møte mellom Dovre fjellstyre, landbrukskontoret, nasjonalparkstyre v/sekretariatet og tiltakshaver for å få klarhet i både søknad, gitte vedtak og uttalelser.

Vi håper derfor at du som tiltakshaver har anledning til å stille på et møte tirsdag 3.november 2020 på Båtsto, Dovre

Klokkeslett er ikke avklart, så kom gjerne med forslag når det kunne passe deg best.

Datoen er for øvrig avklart med de øvrige og vi ber derfor om en snarlig tilbakemelding.

9 15.10.20 Dovre fjellstyre Klage på vedtak i sak 23/20:Søknad om tildeling av areal i Haverdalen, på seter gnr. 86 bnr. 1 fnr. 95, Grimsdalen st.allm, Dovre kommune

VEDTAK:

Klagers anførsler inneholder ikke nye momenter av vesentlig betydning for fjellstyrets vurdering i sak 23/20. Det er heller ikke angitt noen formelle saksbehandlingsfeil i klagen. Klagers anførsler er å anse som synspunkt på fjellstyrets skjønnsanvendelse og gir ikke grunnlag for å fatte annet vedtak. Vedtak 23/20 opprettholdes.

10 26.11.20 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet Møte om nydyrking i Haverdalen 131120 – Grimsdalen LVO

Oppsummering av møte om Haverdalen og nydyrking

Teams møte kl 9-10, fredag 13.november 2020.

Tilstede var: Ingvild Haugom Amundgård og Vemund Haugom (tiltakshaver), Harald Aulie (landbrukskontoret Lesja og Dovre), Asgeir Myrhmoe (Dovre fjellstyre), Trond Stensby og Eirin Berge (nasjonalparkforvaltere)

Bakgrunnen for møtet var en tidligere sak om beitekultivering og en ny søknad om fulldyrking knyttet til setra i Haverdalen (gbnr 86/1 fnr. 95). Det er behandlet en søknad om nydyrking i Dovre fjellestyre jf vedtak av 3. april 2020. Tiltakshaver ble bedt om å søke også nasjonalparkstyre da dette er et tiltak som er søknadspliktig iht verneforskriften for landskapsvernområdet Grimsdalen.

På bakgrunn av søknad fra tiltakshaver, vedtak i fjellstyret samt befaringsrapport fra 2018 fra landbrukskontoret ønsket nasjonalparkforvalter å ha et møte for å avklare de reelle behovene og at en hadde en sammenfallende forståelse av begrepene som er tatt i bruk knyttet til nydyrkinga.

Under følger en kort oppsummering av hovedpunktene i samtalen:

Bygging av seterfjøs i Haverdalen er nesten helt ferdig, og det er gitt en midlertidig brukstillatelse

Planlagt å ha 30 melkekyr + en del kviger på setra sommerstid – ca 30-50 dyr totalt

Dyra fraktes inn i juni (vegen åpner 15.juni) og er på setra ut august/begynnelsen av september – det er litt væravhengig

Dyra vil kunne gå inn og ut av fjøset, fjøset vil også bli brukt til tilleggsforing

Mye gjødsel vil derfor gå direkte på beitearealene når dyra går der.

Det er ønskelig å dyrke opp arealer til godt beite – «fulldyrking til beite» på arealet som ligger langs Haverdalsåe og som landbrukskontoret i sin rapport fra 2018 har skrevet at arealet egner seg til dette (ca 17 daa)

«Fulldyrking til beite» innebærer å frese ned til ca 20 cm, men skal ikke medføre at terrenget endres nevneverdig. Fresing og slådding.

I dag er det ca 5 daa på seterfjøs som gjødsles.

Behovet for areal er i første rekke knyttet til behovet for et godt beiteareal for dyra – ikke så mye behovet for spredeareal for husdyrgjødsel

For å få til gode nok beiteareal er en avhengig av å gjødsle – både med husdyrgjødsel fra seterfjøs, men også med kunstgjødsel

Å utnytte husdyrgjødselen fra fjøset til å bedre vekstvilkåra for grasvekster på beitearealene er hensiktsmessig og ressursmessig positivt.

Husdyrgjødselen ønskes å spres som blautgjødsel på arealet ved Haverdalsåe som er egnet til fulldyrka til beite ved hjelp av nitromax, slange og pumpe. Det vil også være aktuelt å bruke traktor for utkjøring av kunstgjødsel langs det gamle kjøresporet.

Arealene langs Gravbekken ønskes å brukes som beiteareal uten at det her gjøres annen enn å gjødsle med kunstgjødsel (for mye hellning på arealene til at blautgjødsel er egnet)

Inngjerding av arealene er tenkt på den måten at en gjerder inn mindre teiger som beites/beitepusses og ikke ett gjerde rundt hele arealet.

Tiltakshaver ønsker å ha mulighet til å gjerde inn de 3 områdene enkeltvis for å holde andre kyr fra beitene og ungdyrene – som er ønskelig å ha på utmarksbeite. Ferdsløp skal henyntas ved gjerding.

Ikke aktuelt på det nåværende tidspunkt å gjerde inn areal ved Gravbekken da det er tenkt at dyra skal bruke disse arealene fritt.

Inngjerding skal skje ved bruk av strømgjerde og stolper som tas ned hver høst og settes opp til sommers. Det er ikke aktuelt med nasjonalgjerde.

11 17.03.21 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre Sak – Grimsdalen LVO – Nydyrking Haverdalen gbnr 86/1 fnr. 95

Eldri Siem fremmet forslag om å ta et tilleggspunkt i vilkårene knyttet til at el-gjerdet ikke skal være til fare for vilt og andre beitedyr og at det må gjennomføres jevnlig tilsyn. Følgende tillegg ble fremmet (understreket tekst):

- Strømtråden skal merkes og el-gjerdet skal utformes slik at det ikke medfører fare for vilt eller beitedyr. El-gjerdet skal ha jevnlig tilsyn.

Enstemmig vedtatt som innstilt med tillegg foreslått av Eldri Siem.

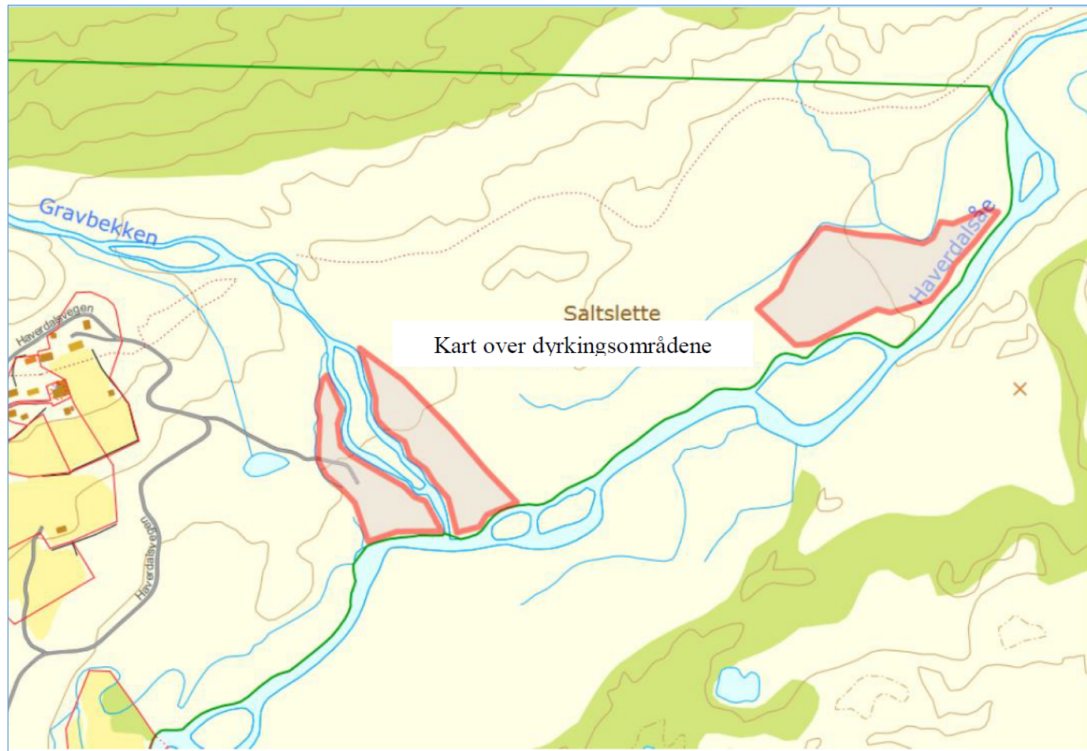
Vedtak

Ingvild Haugom, fester av eiendom gbnr 86/1 fnr 95 gis tillatelse til nydyrking av inntil 17 dekar areal som ligger ved Haverdalsåe . Inntil 16 dekar areal ved Gravbekken tillates beitekultur, jf. figur 1 i vedtaket. Vedtaket er hjemlet i verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 bokstav g.

Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

- Arealene ved Haverdalsåe tillates nydyrket til beite – «fulldyrking til beite» ved fresing og slådding av arealene
- Arealene ved Haverdalsåe kan gjødsles med både husdyrgjødsel og kunstgjødsel, men det skal stå igjen en kantsone på 10 meter mot Haverdalsåe som hverken jordbearbeides eller gjødsles
- Arealene ved Gravbekken skal kun gjødsles med kunstgjødsel og det skal stå igjen en kantsone på 6 meter som ikke gjødsles
- En ugjødslet kantsone på 10 meter kantvegetasjon skal stå igjen mot Haverdalsåe
- En ugjødslet kantsone med 6 meter skal stå igjen mot Gravbekken
- Arealene ved Haverdalsåe kan inngjerdas ved bruk av el-gjerde, arealene ved Gravbekken skal ikke inngjerdas på nåværende tidspunkt.

- Strømtrådene i el-gjerdet skal tas ned/bort etter endt beitesesong. Ev faste gjerdestolper av tre kan bli stående.
- Maks høyde på gjerdetolpene er 2,25 meter og avstanden mellom dem skal minimum være 4 meter
- Strømtråden skal merkes og el-gjerdet skal utformes slik at det ikke medfører fare for vilt eller beitedyr. El-gjerdet skal ha jevnlig tilsyn
- Et eventuelt el-gjerde skal ikke settes opp slik at det eldre kjøresporet som går utover dalen kommer innenfor gjerdet.
- Arealene må tas i bruk til oppdyrking og beitekultur innen 4 år fra vedtakstidspunkt.

12 24.04.21 Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten Klage – Dispensasjon for tillatelse til nydyrking Haverdalen gbnr 86/1 fnr. 95, Grimsdalen landskapsvernområde

(...)

Konklusjon

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten mener at den samla belastningen etter Nml §10 ikke er tilstrekkelig vurdert og hensyntatt, i forhold til konsekvenser for villreinen. Vilkårene for å innvilge dispensasjon er derfor ikke til stede.

13 01.02.22 Miljødirektoratet Endelig vedtak – klage – Grimsdalen LVO – nydyrking – beitekultur – Haverdalseter gbnr 86/1/95

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder vedtak truffet av nasjonalparkstyret 17.03.2021. Det gis tillatelse til nydyrking til beite av et areal på 17 da ved Haverdalsåe. Vedtaket er truffet med hjemmel i verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav g, jfr. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

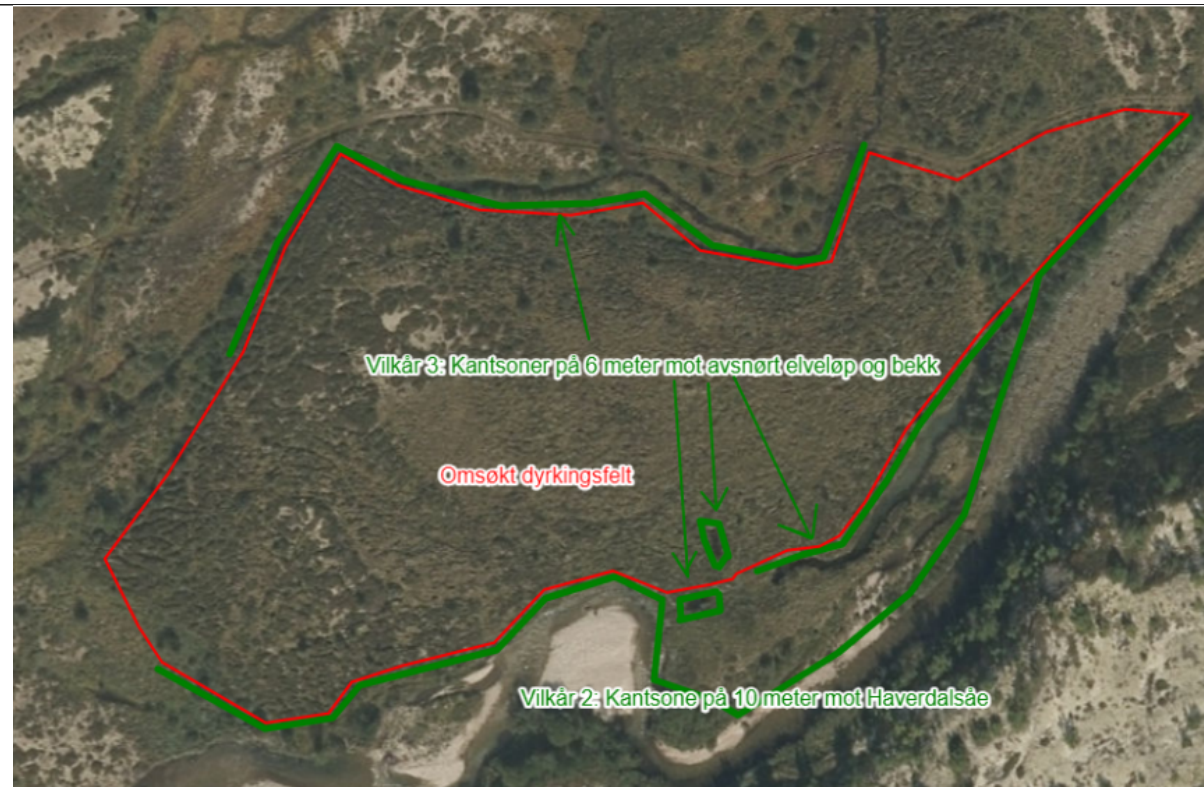
14 14.02.22 Felles landbruksforvaltning for Lesja og Dovre Gnr 86 Bnr 1 Fnr 95, Godkjenning av plan for nydyrking på Haverdalsseter

(...)

Kart som viser arealene det er søkt om å nydyrke og beitekultivere. Denne saken gjelder arealet ved Haverdalsåe. Arealene ved gravbekken er det allerede avklart at kan ryddes til beite.

Flybilde som viser hvordan dyrkingen må gjennomføres

Vedtak:

Ingvild Haugom Amundgård får med dette tillatelse til å dyrke omsøkt parsell, jfr. avmerking på vedlagte kopi av gardskartet. Vedtaket er fattet med hjemmel i forskrift om nydyrking § 1 og 4. Tillatelse gis som vist i skisse i saksframlegget.

1. Tillatelse til dyrkinga er gitt på følgende vilkår:

1. Brudd på vilkår kan medføre at sluttgodkjenning ikke blir gitt.

2. Det må settes igjen ei kantsoner på 10 meter mot Haverdalsåe som ikke jordbearbeides og

gjødsles. I denne kantsona må det være naturlig vegetasjon med busker og trær.

3. På arealet ved Haverdalsåe finnes det et avsnørte elveløp og to dammer i ytterkanten av

arealet, og en bekk på nordsiden av arealet. Det må settes igjen kantsoner på minst 6 meters

bredde mot disse som ikke gjødsles og jordbearbeides.

4. Det forutsettes at vilkårene fastsatt i vedtaket fra nasjonalparkstyret om gjerding rundt arealene overholdes.

5. Det er tiltakshavers ansvar å avklare i detalj med grunneier utforminga av arealet som er

utvist.

6. Det forutsettes at eventuelle vilkår fastsatt av instanser som har myndighet over tiltaket overholdes.

7. Stein og røtter skal graves ned med minimum 1 meter jordoverdekking, eventuelt kjøres bort

til egne plass der det ikke blir sjenerende eller til skade for landskap og natur.

8. Tillatelsen gjelder i 3 år, nærmere bestemt til 10.02.2025.

9. Dyrkingsplanen er lagt fram til vurdering for miljø- og kulturansvarlige i kommunen. De hadde ikke merknader til planen. Hvis det i forbindelse med arbeidet likevel blir funnet automatisk freda kulturminner, skal arbeidet straks stoppes dersom det rører ved kulturminnet eller sikringssona på 5 meter, jfr. Lov om kulturminne § 8. Melding om funn skal straks sendes til kulturminnemyndighetene i Innlandet fylkeskommune slik at synfaring kan gjennomføres for å avklare videre gang for tiltaket.

10. Hvis det under arbeidet viser seg å være behov for dreneringstiltak, skal kommunen kontaktes for nærmere avklaring av tiltaks måte.

11. I henhold til vedtaket fra nasjonalparkstyret må gjerdene rundt arealet kun være midlertidige og tas ned om høsten.

12. Kommunen gjør oppmerksom på at godkjenning av dyrkingsplanen ikke innebærer avklaring eller avløsning av eventuell beiterett.

13. Kommunen minner om at hvis dyrkinga fører til endra eller utvida bruk av veier, er det grunneierens ansvar å innhente tillatelse til slik bruk fra aktuelle vei-eiere.

14. Ansvarlig for dyrkingstiltaket plikter å gi utførende entreprenør grundig informasjon/kopi av

kommunens vilkår for dyrkingstillatelse før arbeidet blir starta.

15. Dyrkingsløyvet gir ikke tiltakshaver løyve til å kjøre bort overskuddsmasser.

15 07.09.23 Dovre fjellstyre - fjelloppsyn Fresing av mark I Haverdalen

Jeg har undersøkt saken. Runar fra Statskog ville få til oppmåling av areal neste uke, noe som enda ikke har blitt gjort. Han mente foreløpig det var litt mer opp til vernemyndighetene å bestemme.

Videre kan dere se bilder og oversikt over områdene det gjelder. Totalt tre forskjellige områder har blitt frest opp med traktor. Jeg har gått rundt alle med logg for å vise områdenes yttergrenser. Område 1 er det minste og område 3 er det største. Se vedlegg

Område 1

Område 2

Område 3

**16 08.09.23 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet Grimsdalen LVO –
tilbakemelding på rapport – fresing av mark - Haverdalen**

Takk for rask oppfølging, og tilsendt rapport.

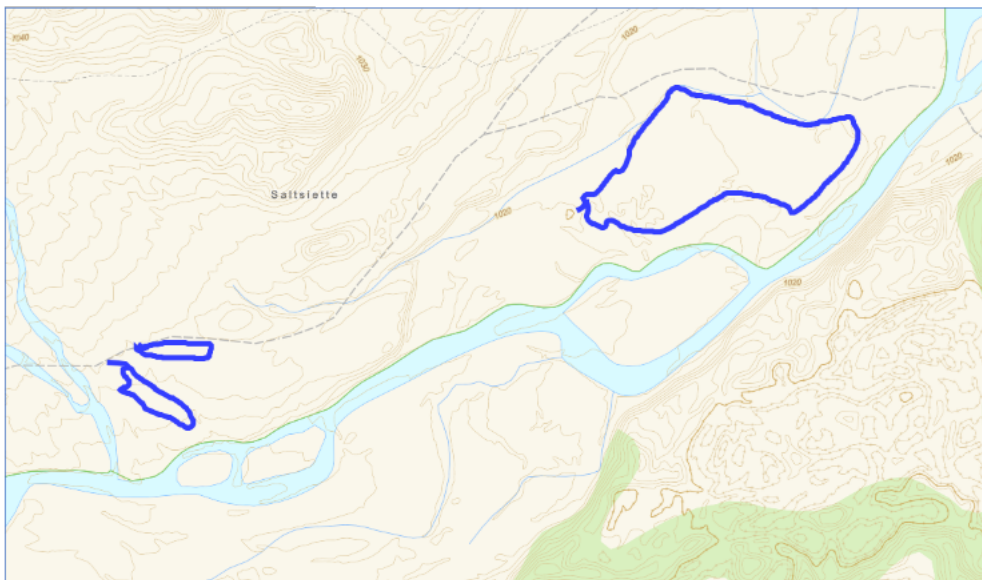
Saken står slik:

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vedtak i styresak 17/2021, 17.03.21 gir tillatelse til beitekulturivering av følgende areal:

Figur 1: Kartutsnitt som viser arealene som kan beitekultiveres og nydyrkes.

Oppmålingen som Rune har gjort viser:

Status

Området ved Haverdalsåe er i tråd med vedtaket, også når det gjelder kantsoner mot Haverdalsåe.

Det ene området, lengst øst, ved Gravbekken er ikke i tråd med tillatelsen. Mulig det har blitt noen misforståelser her, med hensyn til bekken som går gjennom området.

Arbeidet, slik det er utført, framstår muligvis som en bedre løsning for miljøet langs Gravbekken. Kantsonene er også ivaretatt her.

Vi må likevel ha en dialog med fjellstyre/Statskog SF, tiltakshaver og landbrukskontoret om forholdet.

Kunne vi fått til et møte på fjellstyrekontoret i neste uke? F.eks. onsdag, etter kl. 10:00?

Alternativt må vi ta det medio oktober.

17 ...10.23 Dovre fjellstyre Grimsdalen LVO – beiteareal Haverdalen – invitasjon til møte

Inviterer til møte på fjellstyrekontoret torsdag 26.10.23 kl. 10.00. Møtet gjelder avklaring vedrørende opparbeiding av beiteareal i Haverdalen i Dovre kommune.

Dovre fjellstyre

18 26.10.23 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet Grimsdalen LVO – dispensasjon – beitekultivering – Haverdalseter gbnr 86/1/95 – referat fra møte 26.10.23

Møte holdt 26.10.23, kl. 10:00 – 11:00, hos Dovre fjellstyre, Dombås.

Til stede:

Vegard Haugom, Nordre Sætrom gard

Ingvild Haugom Amundgård, Nordre Sætrom gard

Runar Myhrer Rueslåtten, Statskog SF

Elise Myren, Dovre fjellstyre

Rune Elnan, Dovre fjellstyre

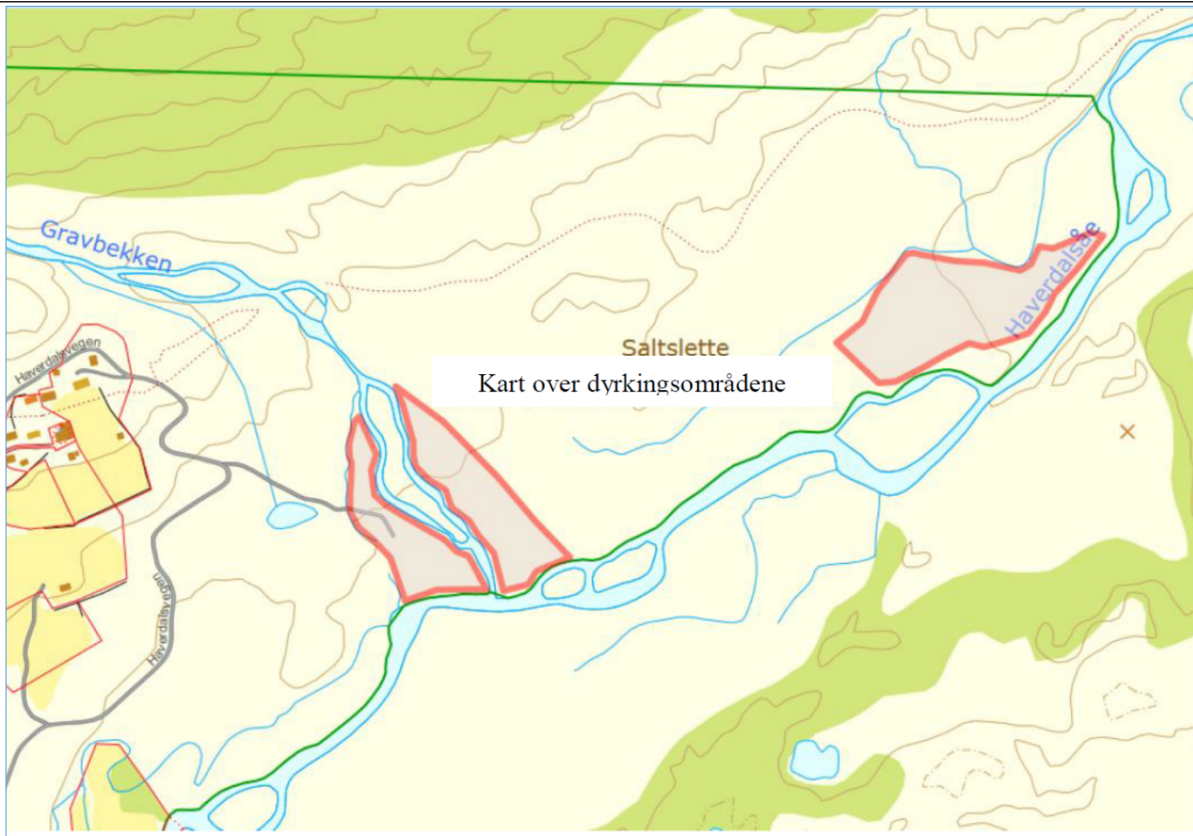
Trond Stensby, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Bakgrunn

Se vedlagt kopi av aktuelle dokument i saken.

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre hadde bedt om et møte, og Dovre fjellstyre hadde ordnet med møterom og invitasjon til partene.

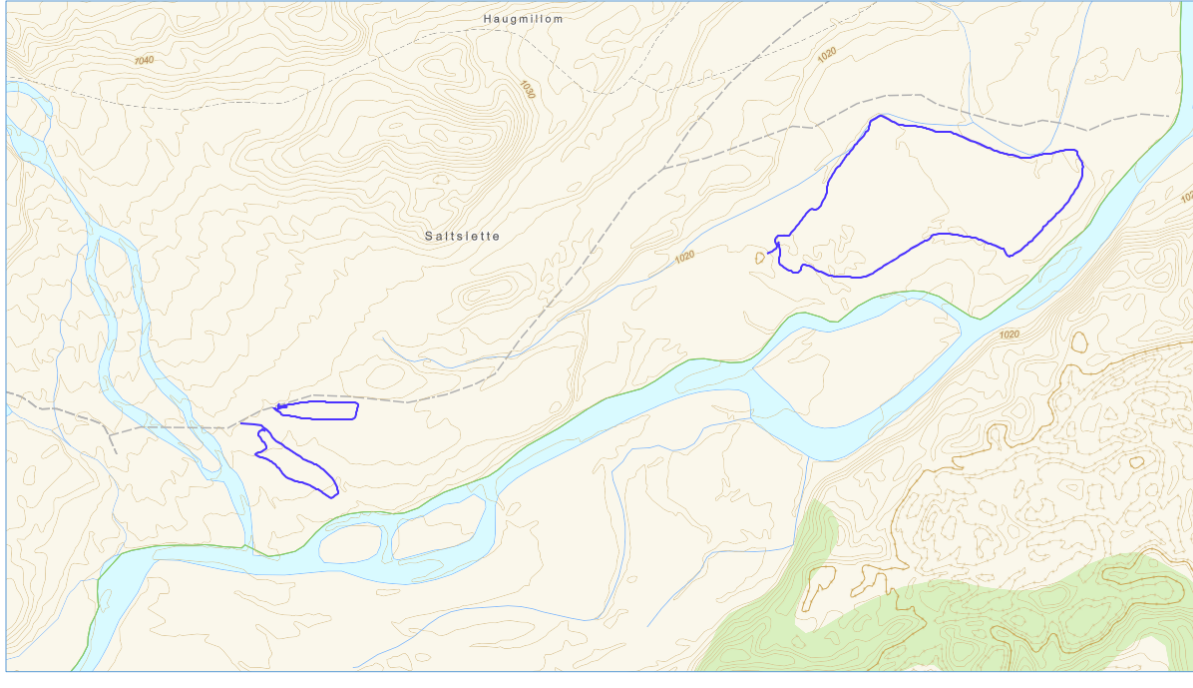
Nordre Sætrom gard har fått tillatelse fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre (og andre instanser) for opparbeiding av kulturbeite (35 daa) ved Haverdalseter i Grimsdalen landskapsvernområde, se figur 1.

Figur 1. Området for beitekultivering ved Haverdalseter, tillatelse til Nordre Sætrom gard, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, 17.03.21.

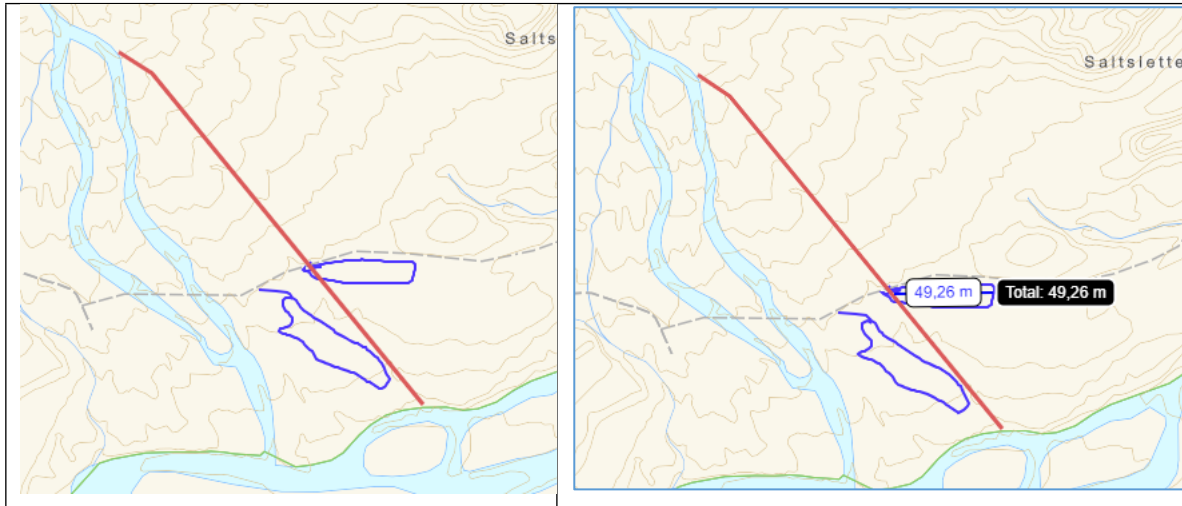
Utførte tiltak

Deler av områdene er ryddet og frest sommeren 2023. Ved tilsyn 07.09.23 har naturoppsynet målt opp områdene som er beitekultivert, se figur 2.

Figur 2. Områdene som er beitekultivert, oppmålt med håndholdt GPS, 07.09.23.

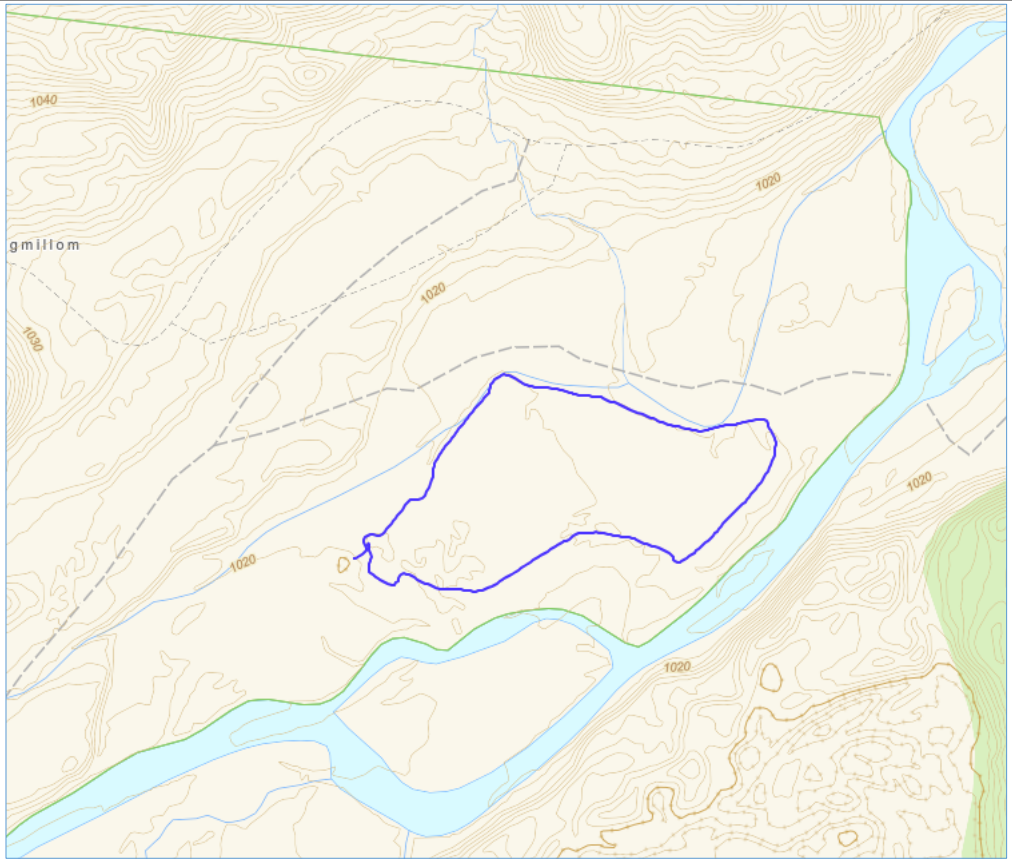
I møtet la Nordre Sætrom gard fram at beitekultiveringen på østsiden av Gravbekken i hovedsak er gjort innenfor det avgrensede område i tillatelsen. I figur 3 er det gjort en sammenstilling av de oppmålte lokalitetene, og grensen som er gitt i tillatelsen. Nesten hele den nordlige lokaliteten ser da ut til å ligge, på det meste, nærmere 50 m utenfor området som er tillatt beitekultivert.

Figur 3. Sammenstilling av de oppmålte lokalitetene, og grensen for beitekultivering som er gitt i tillatelsen.

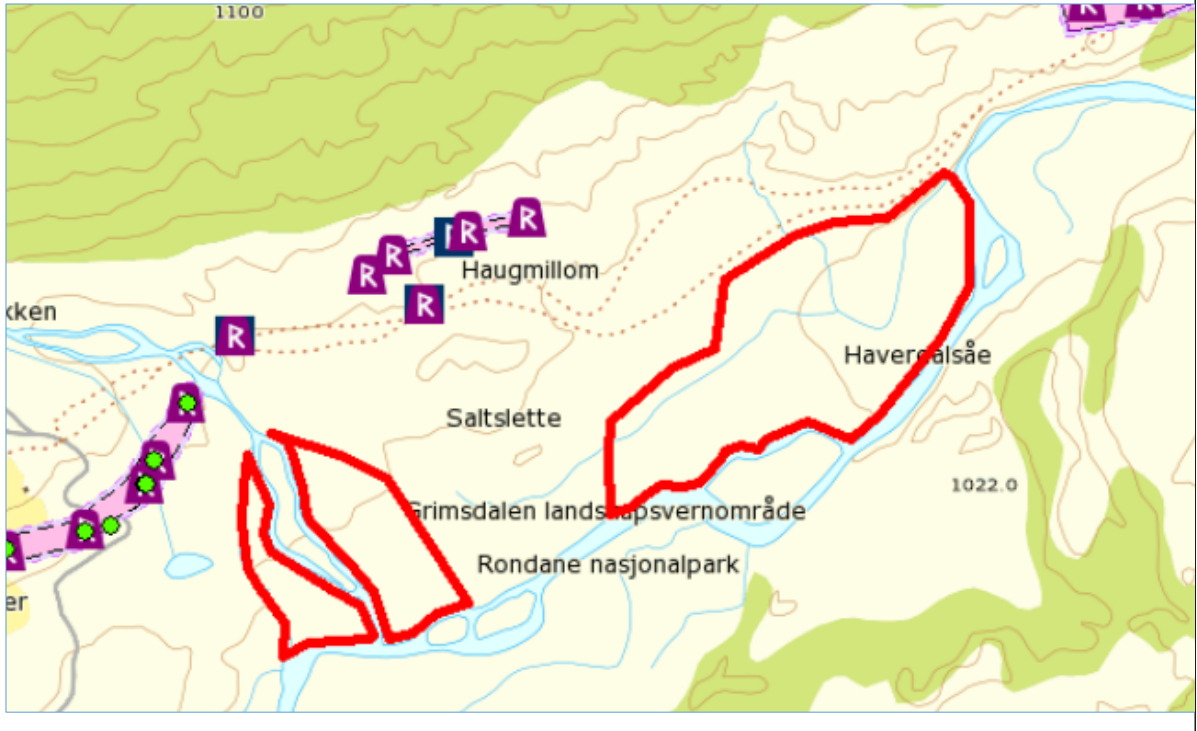
Videre planer

Nordre Sætrom gård la fram at de har planer om å beitekultivere ytterligere et område langsmed Haverdalsåe, nord for det som er ryddet i 2023, se figur 4. Her ble det også vist at grensen mellom landskapsvernområdet og nasjonalparken i sin tid ble lagt som kartet viser, for å ta hensyn til planene om beitekultivering.

Figur 4. Nordre Sætrom gård ønsker å utvide det beitekultiverte området, nordover fra det som allerede er ryddet (blå strek).

I en tidligere fase av sakens forløp har Oppland fylkeskommune uttalt seg til saken, basert på et kart der også dette arealet er med i kultiveringsplanen se figur 5. Det har så langt ikke latt seg spore hvordan området ble redusert, slik det er vist i den endelige tillatelsen.

Figur 5. Fylkeskommunen uttalte seg til saken på bakgrunn av dette plankartet for beitekulturivering.

Konklusjon

Det er uheldig at det er foretatt beitekulturivering utenfor området som er avsatt til formålet i den gitte tillatelsen. Nærmere 50 m er også et vesentlig avvik. Siden området ikke var merket opp i felt, kan det ha gitt grunnlag for feil tolking av kart og grenser. Det totale arealet for beitekulturivering er heller ikke overskredet. Videre er det positivt at beitekulturiveringen er foretatt i god avstand fra Gravbekken og kantsoner. Avviket har derfor neppe påvirket landskapet eller verneverdiene i større grad enn det som følger av den gitte tillatelsen. Avvikene må likevel bringes i orden ved at det sendes en søknad om endring av tillatelsen.

Nordre Sætrom gard har ikke tillatelse til ytterligere beitekulturivering nordover og langsmed Haverdalsåe. Dette må eventuelt behandles i en ny søknad om beitekulturivering.

Det ble ellers lagt til grunn at det ikke må gjøres ytterligere tiltak i området, før Nordre Sætrom gard har fremmet nye søknader og fått de nødvendige tillatelser. (Vi vil ta dette opp i et eget brev) Videre at det, før arbeidet med beitekulturivering blir tatt opp igjen, blir holdt en felles befaring med partene, der grensene for de godkjente tiltakene blir målt opp og merket i marka.

19 16.07.24 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet Grimsdalen LVO – dispensasjon – beitekulturivering – Haverdalseter gbnr 86/1/95 – innkalling til befaring

Det blir vist til vedlagte referat (m vedlegg) fra møte 26.10.23.

Vemund Haugom har i dag etterlyst befaring i saken.

Etter avtale med Dovre fjellstyre og Harald Aulie, Lesja – Dovre landbrukskontor blir det kalt inn til befaring:

mandag 22. juli 2024

Kl. 12:00

på Haverdalseter.

Formålet med befaringsen er å måle inn området for beitekulturivering.

20 09.08.24 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, sekretariatet Grimsdalen LVO – dispensasjon – beitekulturivering – Haverdalseter gbnr 86/1/95 – referat fra befaring 22.07.24

Befaring holdt ved Haverdalseter i Grimsdalen landskapsvernområde, 22.07.24, kl. 12:00 – 14:00.

Til stede:

Vegard Haugom, Nordre Sætrom gard.

Ingvild Haugom Amundgård, Nordre Sætrom gard.

Harald Aulie, Lesja Dovre landbrukskontor.

Rune Elnan, Dovre fjellstyre, daglig leder.

Trond Stensby, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Bakgrunn

Med bakgrunn i møte holdt 26.10.23, hadde Vemund Haugom bedt om befaring i saken. Formålet med befaringen er å måle inn området for beitekultivering, godkjent av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 17/2021, møte 17.03.21, og senere stadfestet av Miljødirektoratet i behandling av klagesak, brev datert 01.02.22.

Andre aktuelle dokument i saken er:

Dato	Part	Sak
31.12.1 2	Dovre fjellstyre	Godkjenning av utvising av tilleggsjord – beite.
30.08.1 5	Nordre Sætrom ANS	Søknad, etter plan utarbeidet av Hallvard Kvesetberg, Dovre landbrukskontor. 35 daa til beite.

14.12.1
5

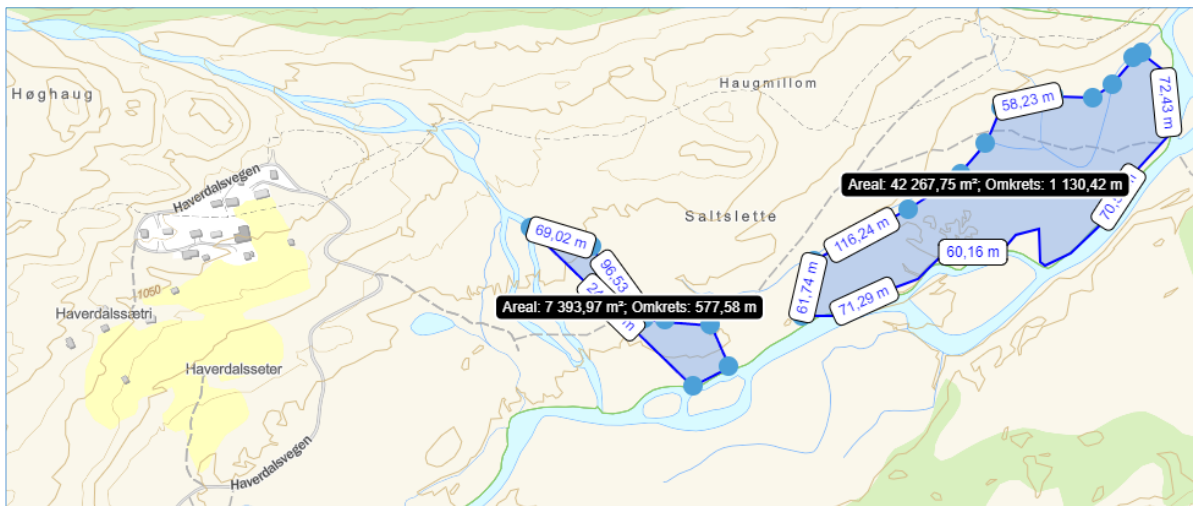
Innlandet
fylkeskommune

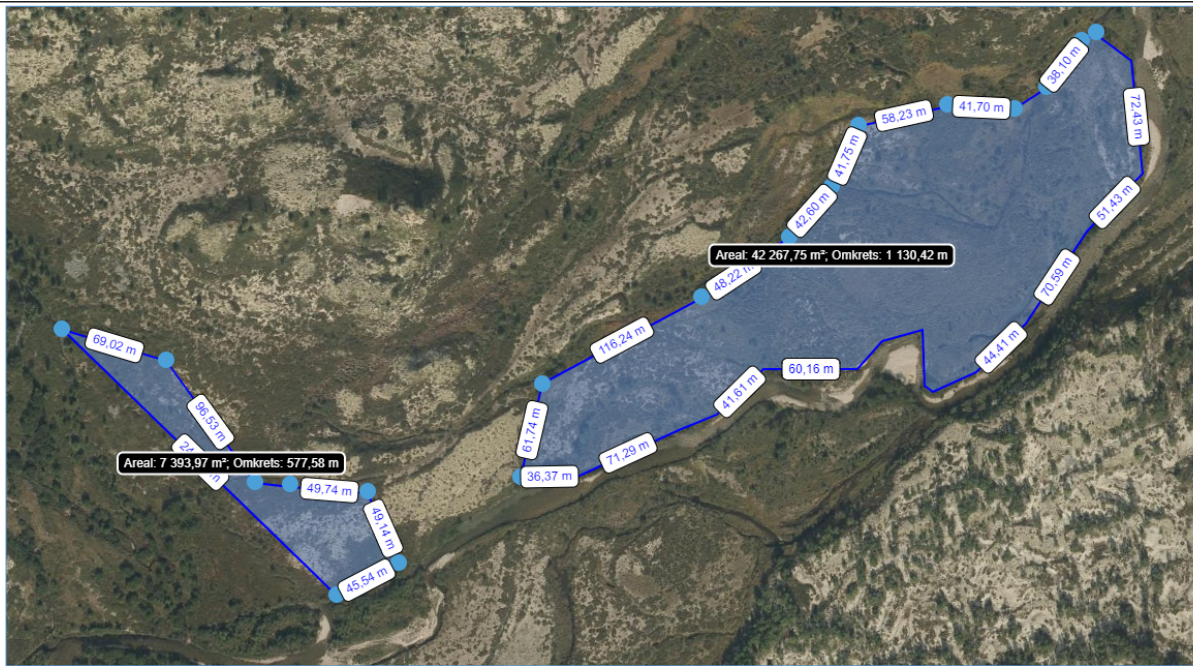
Befaring

Vegard Haugom la fram at det i løpet av saken er gjort endringer i kartgrunnet som avviker fra tidligere behandlinger og befaringer. Han ønsket derfor å få oppmålt areal til beitekultur i tråd med planen fra Dovre landbrukskontor v. Hallvard Kvesteberg, og planen slik den i sin tid ble forelagt Innlandet fylkeskommune.

Rune Elnan og Trond Stensby gikk sammen med Vegard Haugom, og merket opp arealet som skal beitekultiveres med merkeband. Knekkpunktene ble målt inn med håndholdt GPS-mottaker. Det oppmålte arealet er vist i figur 1 og 2, samt som vedlegg til referatet.

Figur 1. Kart, oppmålt areal til beitekultur, henholdsvis 7 daa og 42 daa.

Figur 2. Flybilde, oppmålt areal til beitekulturivering, henholdsvis 7 daa og 42 daa.

Til sammen er det oppmålte arealet på 49 daa.

Oppfølging

Med bakgrunn i referatet fra befaringen vil Lesja Dovre landbrukskontor bistå Nordre Sætrom gard med å utarbeide et korrigert plankart for tiltaket, som også tar hensyn til de begrensninger som er lagt på nærføring til vassdrag.

Den korrigerede planen blir lagt fram for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre til endelig godkjenning.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for Grimsdalen landskapsvernområde til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Grimsdalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på en del av et stort sammenhengende fjellområde, med leveområder villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- sikre viktige og mye brukte trekkområder for villreinen,
- ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskapet

1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, gravning og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

(...)

g. Oppdyrking/beitekultivering av nye arealer.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane omtaler nydyrking og beitekultivering som følger, s.32:

«Opprettholdelse av jordbruksdriften er ønskelig i forhold til formålet med vernet. Søknad om nydyrking skal vurderes konkret i forhold til verneverdiene i hvert enkelt tilfelle. Dersom nydyrking ikke kommer i konflikt med verneverdier, kan en påregne tillatelse. Nydyrking bør fortrinnsvis skje i tilknytning til annen dyrka mark og setrer.

Nydyrking på tidligere dyrka mark vil bli prioritert foran nydyrking i utmark. Søknader vil bli vurdert etter følgende momenter:

- *virkning for biologisk mangfold*
- *virkning for kulturlandskapet, kulturmiljøer og kulturminner*
- *visuell virkning på landskapet og i forhold til estetikk*
- *søkers behov for tilleggsareal*

Jf. forskrift om nydyrking, § 3, omfatter nydyrking tre typer:

- *opparbeiding fra udyrket mark til fulldyrket mark,*
- *opparbeiding fra udyrket mark til overflatedyrket mark og*
- *opparbeiding fra jordbruksareal som har ligget brakk i over 30 år til overflatedyrket eller fulldyrket mark.*

Opparbeiding av jordbruksareal fra overflatedyrket mark til fulldyrket mark er ikke nydyrking. Kulturmark som slåttemark (ugjødslet slåtteng, urterike slåttenger m.v.) og enkelte typer av beitemark (ugjødslet hagemark og einerbakker m.v.) er ikke overflatedyrket mark.

Opparbeiding av slike areal til overflatedyrket eller fulldyrket mark er derfor nydyrking og søknadspliktig.

Med beitekultivering menes fjerning av tuer, busker, kratt og lyng for å få opp arter som beites av husdyr, uten at terrenget gjøres egnet for maskinell høsting. Beitekultivering er søknadspliktig. Imidlertid er kultivering av eksisterende kulturlandskap og krattrydding først og fremst knyttet til seterstulene sterkt ønskelig ut fra verneformålet i landskapsvernområdene.

På setervoller og jordbruksarealer som har vært brukt som ugjødsle beite og/eller slått uten pløying og med høyt biologisk mangfold, bør det avstås fra pløying og harving, gjødsling med kunstgjødsel, gjødsling med tilkjørt husdyrgjødsel og såing med nye sorter. Beitebruk bør prioriteres til disse arealene eller til andre arealer med påvist høyt biologisk mangfold. Arealer til nydyrking er mest aktuelt å tillate i tilknytning til andre jordbruksarealer.

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden

Vurdering

Som det går fram av saksframstillingen har søknaden fra Nordre Sætrum Gård - Ingvild Haugom Amundgård vært gjenstand for en omfattende og langvarig saksbehandling hos ulike myndigheter. Bakgrunnen for den oppståtte situasjonen er at det har blitt lagt ulike kartskisser til grunn under sakens gang. Videre at arbeidet ble satt i gang, før grensene for tiltaket var avsatt i felt. Med dette som bakgrunn ble det på møtet 26.10.23 enighet om å gjennomføre en oppmåling, der følgende kartskisser skulle legges til grunn:

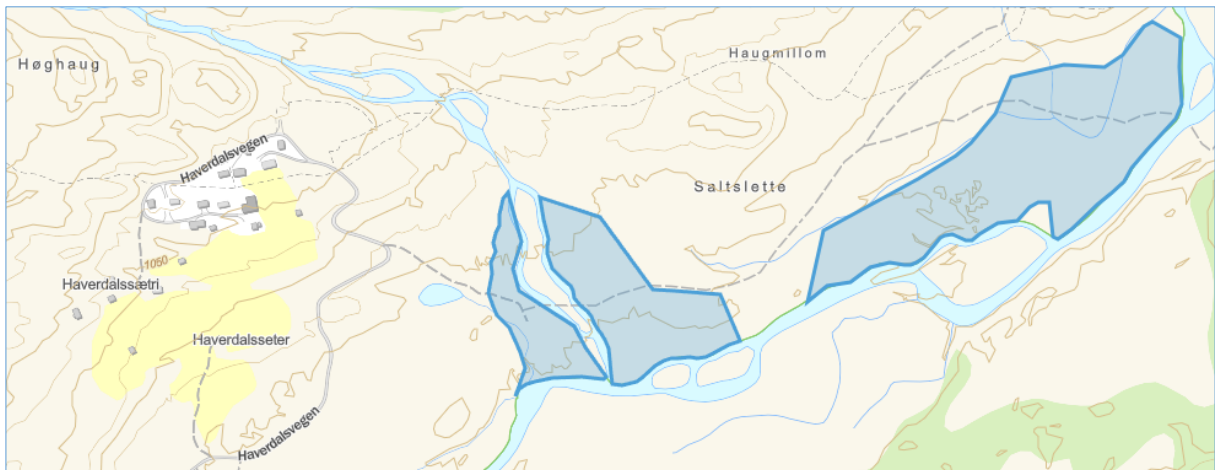
Dovre fjellstyre, 31.12.12, Godkjenning av utvising av tilleggsjord – beite:

Kart sendt på høring av Lesja Dovre landbrukskontor, og som er grunnlag for uttale fra Innlandet fylkeskommune, 14.12.15:

Med bakgrunn i disse to kartskissene og oppmålingen gjort 22.07.24, samt e-post fra Ingvild Haugom Amundgård (19.08.24), vil nasjonalparkforvalteren innstille på å godkjenne følgende endelige avgrensning av tiltaket:

Arealet blir etter dette 9 daa + 18 daa + 44 daa = 71 daa.

Det blir ellers vist til at saken tidligere har vært på høring, blitt behandlet tre ganger i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og at Miljødirektoratet i klagesak har gitt endelig godkjenning av tiltaket.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sønkleppen.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).

- NINA Rapport 2126 Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.

Grimsdalen har viktige funksjonsområder for villreinen i Rondane nord villreinområde. De siste årene har villreinen også benyttet områdene sør for Grimsdalsvegen til kalving. I tillegg vil simler som har kalva nord for Grimsdalsvegen bevege seg sørover mot dette området etter kalving da området er viktige beite- og oppholdsområder for fostringsflokker. Artskart gir treff på en rødlistet art innenfor de omsøkte arealene: lappspurv (registrert 2020, presisjonsnivå 300 m).

Det er positivt at det satses på aktiv setring i Grimsdalen. Haverdalseter ligger i et område som utgjør viktige funksjonsarealer for villreinen, og dette må hensyntas også ved aktiviteter knyttet til landbruket. Arealene er grundig vurdert i forhold til kulturminner, jf rapport fra fylkeskommunen. Egentheten for fulldyrking er vurdert av Dovre og Lesja landbrukskontor. Det vises til arkeologisk rapport fra Oppland fylkeskommune og til landbrukskontorets tidligere behandling.

Nasjonalparkstyret har tidligere gitt tillatelse til oppføring av blant annet fjøs for melkeproduksjon på Haverdalseter, gbnr 86/ fnr 95. Tiltakshaver opplyser at arealene som er planlagt oppdyrket skal knyttes opp til den framtidige melkeproduksjonen på setra. Tilgang på gode beiter er viktig for melkeproduksjon, og for at seterdrifta i størst mulig grad skal bli basert på ressurser fra fjellet.

Ivaretagelse av det biologiske mangfoldet knyttet til elvekanter og avsnørte elveløp bør gjøres ved at det settes igjen kantsoner. Dette vil også beskytte mot eventuell erosjon. Nydyrking og bruk av både kunstgjødsel og husdyrgjødsel tilsier at kantsonen for arealene ved Haverdalsåe bør være 10 meter. For Gravbekken kan tilsvarende kantsonen være 6 meter. Gjøres dette vurderer nasjonalparkforvalteren at virkningene av gjødsling for det biologiske mangfoldet vil være begrenset og dermed akseptable.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være tilstrekkelig når det gjelder både natur – og kulturmiljø i det konkrete området, og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 blir ikke lagt til grunn. Den samlede belastningen, jf. naturmangfoldloven § 10, også når en tar høyde for eventuelt andre lignende tiltak gitt de samme forutsetninger, anses å være akseptable. Når det gjelder miljøforsvarlige teknikker sikres dette gjennom vilkårene som er stilt i saken (jf. naturmangfoldloven §§ 11-12).

Arkivsaksnummer: 2022/10258-42

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 11.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	26/2024	20.09.2024

Sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - endring av bod - oppheving av vedtak om tvangsmulkt - Verkenssetra - Ola Håkon Korsvoll

Innstilling fra forvalter

A.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, får Ola Håkon Korsvoll dispensasjon fra verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.1 for oppføring av et uthus på gnr. 86 nr. 1 fnr 73.

Vilkår:

- Plassering og utforming av uthuset skal være som vist i figur 1 og 5 i saken.
- Ytre mål, grunnflate 1,70 m x 1,22 m og mønehøyde 1,35 m.
- Frist for gjennomføring av tiltaket settes til 1. november 2024.

Det legges til grunn at tiltaket ikke vil vesentlig endre landskapets art og karakter, at det ikke vil være i strid med verneformålet for Grimsdalen landskapsvernområde, og heller ikke vil påvirke verneverdiene i nevneverdig grad.

B.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 frafalles varsel om tvangsmulkt gitt i Rondane-Dovre nasjonalparkstyres vedtak styresak 2/2024, møte 16.02.24. Vedtaket grunngis med at Ola Korsvoll har etterkommet pålegg om å fjerne plattingene rundt huset på eiendommen, og samt vedtaket pkt. A i saken.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Grimsdalen LVO - søknad - endring av bod - Verkenssetra - Ola Håkon Korsvoll.

Saksopplysninger

Vi har mottatt søknad fra **Ola Korsvoll**, datert 02.09.24:

«Viser til vedlagte bilder samt mail ang mønehøyde

Søker med dette om og få senke høyden på Gassbua mi på Verkes setra i Grimsdalen .

Det søkes da om ny mønehøyde på 135 cm, slik som vist på bilde. (eg holder der hånda på 120 cm ,så blir ca 15 cm høyere en dette)

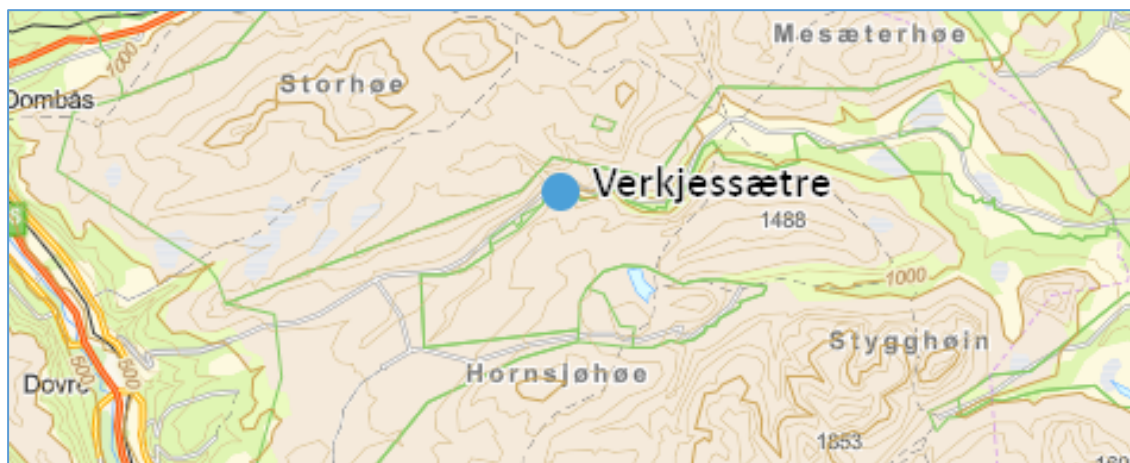
I tillegg så fjerner eg treplatingene ved seterstua og legger på plass at skiferheller .

Ber om bekreftelse på at dette er ok.»

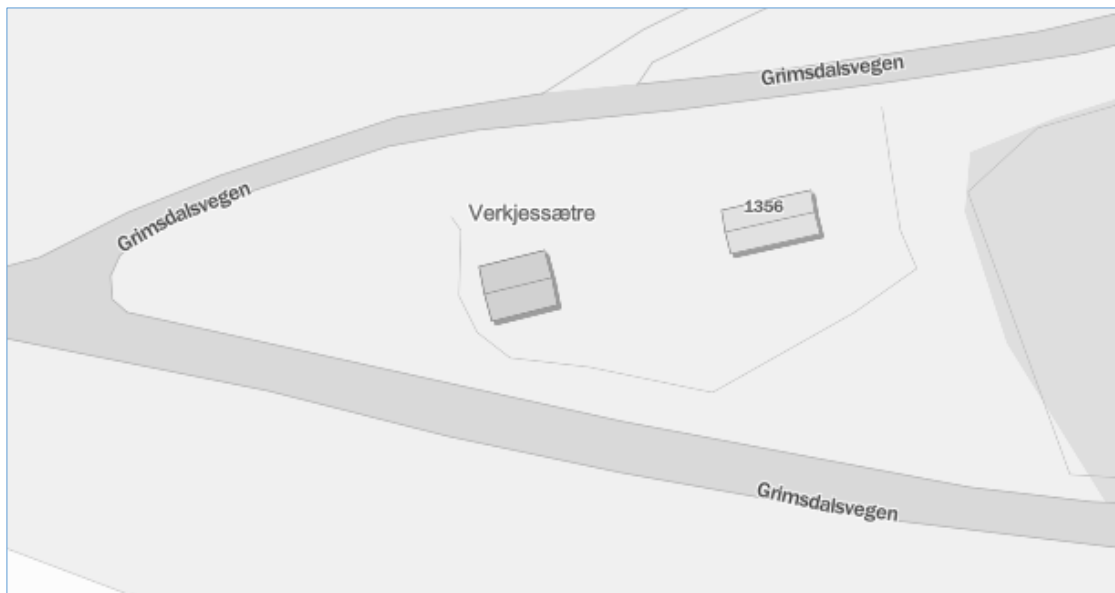

Figur 1. Senke takhøyden (møne) til 1,35 m over bakken. (Målestokken vise høyde 1,2 m over bakken)

Verkjessætre ligger i Grimsdalen landskapsvernområde, se figur 2.

Figur 2. Kartutsnitt, Verkjessætre i Grimsdalen landskapsvernområde.

Figur 3. Kartutsnitt, situasjon, gnr. 86, bnr. 1, fnr. 73, Verkjessætre.

Figur 4. Flyfoto, gnr. 86, bnr. 1, fnr. 73, Verkjessætre.

For saken kan det settes opp følgende **tidslinje**:

Nr	Dato	Part	Dokument
1	22.10.22	Ola Korsvoll	Søknad - Grimsdalen LVO - oppføring av bod og platting - Verkes sætra
2	02.12.22	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	Saksprotokoll - Grimsdalen LVO - oppføring av bod og platting - Verkenssetra - 86/1/73
3	26.05.23	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	Saksprotokoll - sak - Grimsdalen LVO - forhåndsvarsel - pålegg om retting - bod og platting - Verkjessætra
4	16.02.24	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	Saksprotokoll Sak - Grimsdalen LVO - pålegg om retting - bod og platting - Verkjessætra - fasetting av tvangsmulkt
5	29.06.24	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - sekretariatet	Delegert sak – Grimsdalen LVO – dispensasjon – skap for oppbevaring av gassflasker - Verkenssetra
6	30.06.24	Ola Korsvoll	Spørsmål til vedtak – Grimsdalen LVO – skap for oppbevaring av gassflasker - Verkenssetra
7	19.07.24	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - sekretariatet	Grimsdalen LVO - bod og platting - Verkenssetra - befaringsrapport 17.07.24 - oppsummering
8	23.07.24	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - sekretariatet	Svar - spørsmål om mønehøyde på bod - Grimsdalen LVO - oppføring av bod og platting - Verkenssetra
9	02.09.24	Ola Korsvoll	Grimsdalen LVO - søknad - endring av bod - Verkenssetra

Utdrag fra dokumentene i tidslinja er gjengitt nedenfor:

1 - 22.10.22 - Ola Korsvoll Søknad – Grimsdalen LVO – oppføring av bod og platting – Verkes sætra

Oversender bilder ,samt beskrivelse/søknad om bod og platting på Verkes sætra i Grimsdalen Er det flere spørsmål så ta kontakt Dette sendes kun til deg så ber om at du distribuerer til andre aktuelle.

SØKNAD OM BOD FOR GASSFLASKER

Viser til tidligere korrespondanse i saken.

På sætra har eg kjøleskap og komfyr som er går på propan.

Ønsker ikke og ha propanflaskene inne i hytta og alternativet med slikt metall skap utvendig på veggen er heller ikke noe løsning på et brunbeiset tømmerhus.

Satte derfor opp denne boden som er bygd av 1,5 toms plank,dør o front,og som er beiset i samme farge som seterstua.

Boden har en møn-høyde på 213 cm

Raft-høyde på 170 cm

Bredde på 170 cm

Lengde(dybd) på 122 cm .

Arealet er da ca 2,004m²

Da boden er bygd av ca 3-4 cm plank er BRA og BYA bortimot det samme.

Boden har et rom.

Vedlagt er :

-Situasjonskart som viser plasseringen av boden i tunet.

-Situasjonskartet viser også plasseringen av resten av bebyggelsen i tunet.

Søker hermed om og få beholde boden for gassflasker.

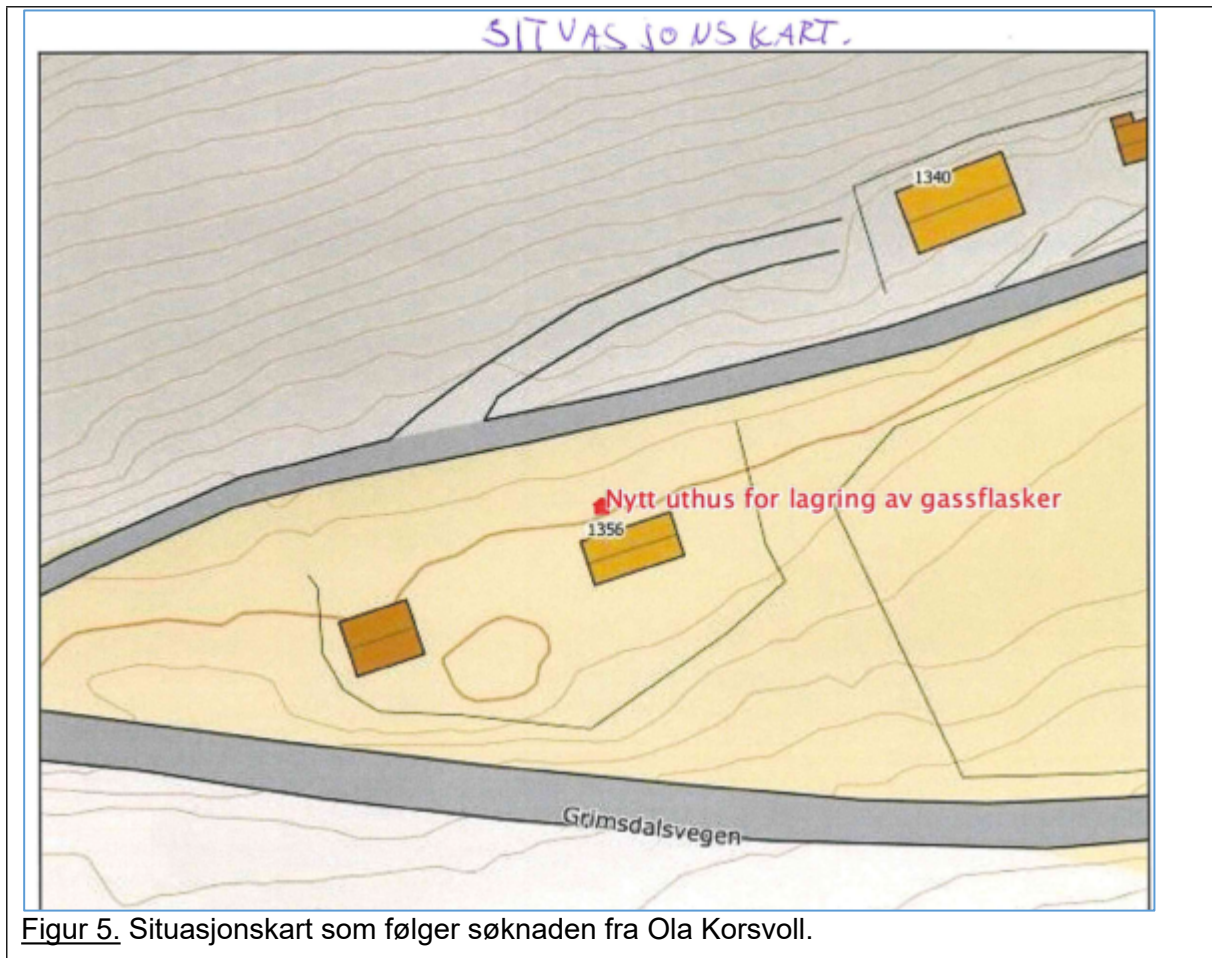
BYGGING AV TRE-PLATTINGER

Da eg kjøpte sætra så var det lagt skiferheller/steinheller på både nord og sørsiden av seterstua.(se vedlagte bilder)

Som det fremgår av bildene var denne plattingen skeiv og vanskelig og plassere bord eller stoler på.

Vi erstattet da skiferhellene med en enkel treplatting. Treplattingen ligger på samme nivå som skiferhellene og er brunbeiset så den synest veldig lite i terrenget.

Spør da om dette er ok ,eller skal eg legge på plass at skifer plattingene?Skiferhellene synest nok meir i terrenget da dei er lyse av farge,men begge deler passer fint inn og er benyttet på flere andre sætrer i Grimsdalen

Figur 6. Bilde av uthuset det søkes om godkjenning for. (Fra Ola Korsvolls søknad)

Figur 7. Bilde av uthuset det søkes om godkjenning for. (Fra Ola Korsvoll's søknad)

Figur 8. Bilde av uthuset det søkes om godkjenning for. (Fra Ola Korsvolls søknad)

2 - 02.12.22 - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre Saksprotokoll – Grimsdalen LVO – oppføring av bod og plattning – Verkenssetra - 86/1/73

Behandling

Vedtak

3 - 26.05.23 - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre Saksprotokoll – sak – Grimsdalen LVO – forhåndsvarsel – pålegg om retting – bod og plattning - Verkjessætra

Behandling

Enstemmig vedtatt som innstillingen fra nasjonalparkforvalteren.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69, og med bakgrunn i Statens naturoppsyn sin «Minirapport – Kontroll byggesaker i Grimsdalen landskapsvernområde 2020» gis Ola H. Korsvoll pålegg om retting av følgende ulovlig utførte tiltak på gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73 i Dovre kommune:

- Fjerne oppført uthus.
- Fjerne oppførte plattninger.

Det gis en frist for gjennomføring av retting, satt til 31. august 2023.

4 - 16.02.24 - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - Saksprotokoll Sak – Grimsdalen LVO – pålegg om retting – bod og plattning – Verkjessætra – fasetting av tvangsmulkt

Behandling

Enstemmig vedtatt som innstillinga fra nasjonalparkforvalteren.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 gis eier av Verkenssetra gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73 i Dovre kommune, Ola Korsvoll, pålegg fra og med 1. juli 2024, av løpende tvangsmulkt med kr. 500,- pr. dag til de ulovlig utførte tiltakene på eiendommen er rettet, jf. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre sitt vedtak i styresak 16/2023.

5 - 29.06.24 - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre – sekretariatet - Delegert sak – Grimsdalen LVO – dispensasjon – skap for oppbevaring av gassflasker - Verkenssetra

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.3 d) får Ola Korsvoll tillatelse til å sette opp et gasskap på hytte på gnr. 86 bnr. 1 fnr. 73 i Dovre kommune.

Vilkår:

- Gasskapets maksimale yte mål skal være grunnflate 1,5 m2 og høyde 1,8 m
- Gasskapet skal settes på østveggen på hytta.
- Gasskapet skal bygges med trevirke som materiale.
- Gasskapet skal ha samme farge som hytta, og stå på bakken, inntil hytta.
- Tiltaket må være utført innen 01.07.27.
- Forvaltningsmyndigheten skal ha tilsendt en kort rapport med bilde når tiltaket er ferdigstilt. Rapporten stiles til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, og merkes arkivsak 22/10258. Rapporten sendes på e-post til sfinpost@statsforvalteren.no.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. orvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

Søknad fra Ola Korsvoll, e-post datert 22.02.24

E-post frå Ola Korsvoll, datert 28.06.24.

Saksopplysninger

Ola Korsvoll har i e-post datert 22.02.24 søkt om:

«Eller så spør Trond Stensby om målene på det planlagte skapet som skal settes inntil seterstua for og romme gassflaskene.

Dette blir bygd på stedet og på en slik måte at det passer best mulig til seterstua. Blir stående på øst veggen.

-Høyde ca 180 cm (avpasses innunder takskjegget på sæterstua.

-Bredda ca 150 cm

-Dybde ca 1 m»

Ola Korsvoll skriver i e-post datert 28.06.24:

«Har ikke satt igang noe arbeid her enda.

Vi snakket jo om at eg måtte ha gassflaskene en plass

Kan eg skru et slikt stort gass skap rett på veggen på sæterstua?»

(...)

Vurdering

Gass er en vanlig brukt energikilde på fritidseiendommer, og tiltakshaver kan vise til et berettiget behov for lagring av gassflasker i tilknytning til hovedhytta.

Verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplan. Forvaltningsplanens retningslinje gir at byggetiltaket

skal være forankret i et konkret behov (som vedplass, do e.l) som ikke kan dekkes innenfor eksisterende bygningsmasse. Dette vurderes å være tilfelle i gjeldende sak.

Det er søkt om et tiltak med grunnflate (slik vi leser de oppgitte målene) på 1,5 m² og 1,8 m høyt, plassert på hyttas østvegg. Tiltaket skal slik sett ha et svært begrenset omfang, plassert i tråd med retningslinjene i forvaltningsplanen, på veggen til eksisterende hytte. På Verkjessætre er det mange SEFRAK-bygninger. Korsvolls fritidseiendom ligger i utkanten av seterstulen, og bygningene er av nyere dato uten særlige verneverdier, se figur 1. Et mindre tilbygg, som omsøkt, vurderes for denne fritidseiendommen ikke å påvirke landskapets art og karakter.

Figur 9. Verkjessætre – kartutsnitt fra Innlandsgis viser ingen SEFRAK-bygninger på eiendommen.

Det kan forventes flere søknader om lignende type tiltak. Det er her lagt vekt på at fritidseiendommen ikke har særlig bygningshistorisk verdi, og at tiltakets svært underordnede omfang, ikke vil påvirke landskapets art og karakter. Oppsetting av et gasskap kan heller ikke forventes å endre bruken av fritidseiendommen i nevneverdig grad.

6 - 30.06.24 - Ola Korsvoll - Spørsmål til vedtak – Grimsdalen LVO – skap for oppbevaring av gassflasker - Verkenssetra

Ser at gass skapet skal bygges i tre.

Målene på det tillatte gass skapet er ca samme som det bygget som står der i dag, og som eg har fått beskjed om og rive.

Hvis en ser på utseende av sæter stua så mener eg at dette ødelegger et fint liten tømmer hus med og plassere dette inntil/på veggen

Sikkerhetsmessig så er det også klart best og anbefalt av myndighetene og oppbevare gassflasker i egen/frittstående bu/skap.

Skal vi ta en tur innpå der en dag og se på dette ,slik at vi finner en løsning som passer inn på sætra.Eg har siden eg kjøpte Verkes setra fokusert på og ta vare på det fine og særprega sæterlandskapet.Vi må se om vi kan finne en løsning som ikke skjemmer ut dette.

Fristen for tilbakeføring går ut i morgen.Eg har ikke startet dette arbeidet,men regner med at vi har noen dager her nå til og finne en løsning til det beste for alle.

7 - 19.07.24 - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre – sekretariatet Grimsdalen LVO – bod og plattning – Verkenssetra – befaring 17.07.24 - oppsummering

Befaring holdt 17.07.24, kl. 11:45 – 12:30, ved Ola Korsvolls hytte på Verkenssetra.

Til stede:

Ola Korsvoll, eier

Trond Stensby, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Bakgrunn

Ola Korsvoll hadde bedt om befaring av ulike byggetiltak på Verkenssetra, der Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har gitt pålegg om retting etter naturmangfoldloven § 69.

Befaring

Korsvoll opplyste at han har fjernet plattningen ved inngangsdøra på østveggen. Han vil videre fjerne plattningen ved kortveggen på vestsida av hytta, og legge på plass de tidligere skiferhellene.

Korsvoll har fått godkjent oppføring av et skap på veggen til det gamle seterhuset (hytta). Det ble vurdert å være en dårlig løsning, som ikke ivaretar estetiske hensyn for bygningen og landskapet.

Det ble derfor vurdert å ta ned mønehøyden på uthuset som er pålagt revet, slik at det kommer i høyde med gjerdet rundt eiendommen, 1,2 m over bakken, se figur 1 og 2 nedenfor.

Oppfølging

Korsvoll sørger for å få fjernet plattningen som nevnt ovenfor.

Korsvoll sender en søknad om godkjenning av redusert mønehøyde på uthuset som er pålagt fjernet. Søknaden stiles til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, og sendes på e-post til sfinpost@statsforvalteren.no, innen 05.08.24. Merkes «arkivsak 22/10258».

Sekretariatet legger saken fram for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, møte 20.09.24, som et forslag til løsning på saken som gjelder pålegg etter naturmangfoldloven § 69.

Figur 10. For uthuset ble det vurdert å senke takhøyden (møne) til 1,2 m over bakken.

Figur 11. Detalj - for uthuset ble det vurdert å senke takhøyden (møne) til 1,2 m over bakken.

8 - 23.07.24 - Rondane-Dovre nasjonalparkstyre – sekretariatet - Svar – spørsmål om mønehøyde på bod – Grimsdalen LVO – oppføring av bod og platting - Verkenssetra

Jeg viser til e-post, datert 20.07.24, der du skriver:

Ang senking av høyden på boden så var vi enige om og senke ned til litt over hengelåsen. Mønehøyden blir da pga takvinkelen da rundt 1,35 m over bakken.

Hørest dette greit ut?

Svar

Når det tas hensyn til takvinkelen, kan du søke om godkjenning av mønehøgde 1,35 m over bakken.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Grimsdalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på en del av et stort sammenhengende fjellområde, med leveområder villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- sikre viktige og mye brukte trekkområder for villreinen,
- ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

Pkt. 1.1.

Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

Pkt. 1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- d. Ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplan.

Forvaltningsplan

s. 42 - 45

Søknad om ombygninger og utvidelse vil behandles strengere innenfor nasjonalparkene enn innenfor landskapsvernområdene. Forutsetninger som må oppfylles for at det kan gis dispensasjon for tilbygg/ombygninger er blant annet at:

- Byggetiltaket skal være forankret i konkret behov (som vedplass, do e.l) som ikke kan dekkes innenfor eksisterende bygningsmasse
- Tilbygget må være vesentlig mindre enn eksisterende grunnflate, svært små buer bør ikke påbygges

(...)

- Tillatelse til bygging av platting/veranda vil ikke bli gitt i seter-kulturlandskapsområder.

(...)

Hele Grimsdalen landskapsvernområde regnes som seter-/kulturlandskapsområde med unntak av bygninger på Vegaskillet

Naturmangfoldloven

Det er dokumentert at det er utført tiltak i strid med verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde, § 3, pkt.1.1 (jf. naturmangfoldloven §§ 34 og 36), og vedtak fattet av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, i møte 02.12.22, styresak 52/2022, etter naturmangfoldloven § 48.

I Miljødirektoratets «*Veileder M-617|2016 Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder*», er det gitt at forvaltningen alltid kan påpeke ovenfor overtrederen at denne har en plikt til selv å rette opp i overtredelsen, og anmode vedkommende om å rydde opp i forholdet, f.eks. ved å fjerne ulovlig tiltak i strid med forskriften eller vedtaket.

Dersom overtrederen ikke ordner opp i det ulovlige forholdet, må det treffes formelt rettingsvedtak. etter naturmangfoldloven § 69.

Siden det allerede har gått en viss tid siden forholdene ble avdekket og påpekt, og at sesongen for gjennomføring av retting er kort, vil det her bli gitt et formelt forhåndsvarsel om et mulig vedtak om pålegg om retting av tiltak, se naturmangfoldloven **§ 69 (retting og avbøtende tiltak)**:

«Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke av myndigheten etter loven eller pålegg etter første ledd.

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtreders skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Tiltak etter denne paragrafen kan gå ut på avlaving av fremmede organismer som overtredelsen gjelder, eller tilbakeføring av levende organismer til opprinnelsesstedet.»

§ 73 (tvangsmulkt)

For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven blir gjennomført, kan myndigheten etter loven fatte vedtak om tvangsmulkt.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelse av en bestemmelse er oppdaget. Tvangsmulkten begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter den frist for retting av forholdet som myndigheten etter loven har fastsatt. Tvangsmulkt kan fastsettes på forhånd dersom særlige grunner tilsier det, og løper da fra en eventuell overtredelse tar til. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, eller at den forfaller for hver overtredelse. Tvangsmulkt løper likevel ikke dersom etterlevelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige. Tvangsmulkt kan fastsettes som løpende mulkt eller engangsmulkt.

Tvangsmulkt pålegges den ansvarlige for overtredelsen. Er overtredelsen skjedd på vegne av et selskap eller en annen sammenslutning, en stiftelse eller et offentlig organ, skal tvangsmulkten vanligvis pålegges dette. Er tvangsmulkt pålagt et selskap som inngår i et konsern, kan påløpt tvangsmulkt også inndrives hos morselskap.

Departementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt. Avgjørelsen regnes ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

I delegeringsvedtak 14. januar 2021 har Miljødirektoratet delegert myndighet etter naturmangfoldloven til statsforvalterne og nasjonalpark- og verneområdestyrer med virkning fra 15. januar 2021. Delegeringen omfatter blant annet myndighet til å fatte vedtak om tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 første ledd. Miljødirektoratet har i brev, datert 29.04.22, **også delegert myndigheten å frafalle tvangsmulkt** til Statsforvalterne og nasjonalparkstyrene.

Forvaltningsloven

I **forvaltningslovens § 16 (forhåndsvarsling)** står det bl.a.:

«Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak treffes og gis høve til å uttale seg innen en nærmere angitt frist. Dersom en mindreårig over 15 år er part i saken og blir representert av verge, skal dette også gjelde den mindreårige selv. Fristen løper fra den dag varslet er avsendt, når ikke annet uttrykkelig er sagt.

Forhåndsvarslet skal gjøre greie for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at parten på forsvarlig måte kan vareta sitt tarv. I regelen gis forhåndsvarsel skriftlig.»

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke nødvendigvis gis om vilkåra skulle være oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen (og naturmangfoldloven § 48) må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i **naturmangfoldlovens §§ 8-12** i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

«Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.»

Vurdering

Ola Korsvoll har etterkommet pålegget om å fjerne plattingene rundt hytta.

Når det gjelder pålegget om fjerning av uthuset har Korsvoll til erstatning for dette søkt om, og fått godkjent oppsetting av et skap inntil hytteveggen for oppbevaring av gassbeholdere, jf. delegert vedtak 29.06.24. På befaring 17.07.24 tok Korsvoll likevel opp att han ønsket å la uthuset stå. Etter en drøfting av saken på befaringen, åpnet nasjonalparkforvalteren for at Korsvoll kunne søke om godkjenning av et uthus med redusert høyde, og at saken legges fram for nasjonalparkstyret til godkjenning.

Grimsdalen landskapsvernområde er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre landskapets art og karakter. Det er videre forbud mot oppføring av nye bygninger, jf. verneforskriften § 3, pkt. 1.1. Verneforskriften § 3, pkt. 1.3 åpner heller ikke for at det kan gis tillatelse til ny bygninger. Derimot kan det gis tilatelse til ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger. Nasjonalparkforvalteren har med utgangspunkt i dette gjort et delegert vedtak for oppsetting av et skap inntil hytteveggen. Tiltakshaver ønsker nå å gå for en alternativ løsning med å ta ned høyden på uthuset som er pålagt fjernet.

Løsningen som Korsvoll nå har søkt om, er ikke hjemlet i verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde. Søknaden må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48. Før det blir tatt stilling til om det skal gis dispensasjon, skal det vurderes om tiltaket er i strid med verneformålet eller vil påvirke verneverdiene i nevneverdig grad. Etter nasjonalparkforvalterens vurdering vil et lite uthus med mønehøyde 1,35 m ha liten innvirkning på landskapets art og karakter, og da heller ikke være i strid med verneformålet for Grimsdalen landskapsvernområde. Virkningen vurderes å skille seg lite fra oppføring av et et mindre tilbygg på seterhuset.

Nasjonalparkforvalteren vurderer at det omsøkte tiltaket ikke vil gi større overnattingskapasitet eller medføre vesentlig økt bruk av fritidseiendommen. Ut fra det omfattende kunnskapsgrunnlaget om villrein og andre verneverdier i området, vurderes tiltaket å i liten grad påvirke villreinens leveområde eller bidra til økt samlet belastning på økosystemet. Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på å gi dispensasjon for tiltaket slik det er søkt om.

Korsvoll har etter dette etterkommet pålegg om retting av ulovlig, og (om innstillingen følges) fått godkjent en alternativ løsning. Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på at varslet om ilegging av tvangsmulkt frafalles.

Arkivsaksnummer: 2021/6734-40

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 11.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	28/2024	20.09.2024

Sak - Frydalen LVO - Klage på vedtak - 2024 - oppsetting og drift av vegbom - Peer Gynt seterveg - Frybrua - Hanne Hvattum

Innstilling fra forvalter

A.

Med hjemmel i forvaltningsloven § 33 opprettholder Rondane-Dovre nasjonalparkstyre arbeidsutvalgets vedtak gjort 16.08.24, utvalgssak 2/2024.

Saken blir sendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørd.

Hovedinnholdet i klagen er vurdert i punkt A) – E). I klagen er det ikke lagt fram nye opplysninger som er vesentlige for vurdering av saken.

Utvalgssak 2/2024 er behandlet på en lovmessig måte, basert på eksisterende kunnskap om verneområdene.

Tiltaket medfører ikke nye råderettsinnskrekninger for klager Hanne Hvattum.

B.

Med hjemmel i forvaltningsloven § 42 får Hanne Hvattum avslag på sitt krav om at klagen skal gis utsettende virkning.

Avslaget begrunnes med at oppføring av en vegbom ikke er et irreversibelt tiltak, som ikke kan tilbakeføres hvis klager skulle få medhold.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Saksprotokoll Frydalen LVO - dispensasjon - 2024 - oppsetting og drift av vegbom 2 - Peer Gynt seterveg
- 2 Miljødirektoratet 21.05.23 Endelig vedtak - klage - Frydalen LVO - oppsetting og drift av vegbom - Peer Gynt seterveg

Andre dokumenter:

Hanne Hvattum, klage på vedtak - brev og e-poster 20.08.24.

Saksopplysninger

Hanne Hvattum har i brev og e-poster, datert 20.08.24 fremmet følgende klage på vedtak:

E-post:

«Vedlagt ligger klage på nasjonalparkstyrets vedtak om å sette opp bom på Per Gynt seterveg.»

Brev:

«Det vises til brev sendt Nord-Fron kommune 19.8.2024, der det orienteres om at arbeidsutvalget til nasjonalparkstyret i Rondane-Dovrefjell har vedtatt å sette om bom på Per Gynt seterveg ved Frybrua på Sødorpsida.

Nok en gang konstateres det at nasjonalparkstyret kjører over grunneiere og setereiere i landskapsvernområdet, og kun forholder seg til aktuell grunneier der bommen ønskes satt opp samt leder for vegselskapet. Vi som blir direkte berørt gis nok en gang ikke anledning til å komme med innspill i sakens anledning. Nå må nasjonalparkstyret snart begynne å forholde seg til allmenn forvaltningsskikk, nemlig å varsle om tiltak og gi mulighet til å komme med høringsinnspill, ikke bare systematisk bedrive maktmisbruk i et område hvor min seter har vært siden 1762, og hvor jeg følgelig har hatt og har vegrett. I den anledning ønsker jeg å presisere at mitt krav om erstatning for tap av vegrett i perioden 1.12 – 1.6 kontant ble avvist ved behandlingen av erstatningsspørsmålet, og at det på bakgrunn av dette kan stilles sterkt i tvil om det er lovlig å stenge meg ute fra min setereiendom 6 av årets måneder, i og med at det står klart og entydig i all lovgivning at tap av rettigheter ved vern skal erstattes.

Alle som ferdes i dette området vet at villreinen fra Rondane trekker fram til Gråhø-Tjønnseterfjellet rett etter påske. Jeg har ofte vært på setra rundt 17. mai, og har da aldri sett rein i verneområdet, kun i områdene fra Sulseter og inn til Fiskedalen – ergo kan det også stilles klare spørsmålsteget ved kunnskapsgrunnlaget som legges til grunn som alibi for det maktmisbruket som tydelig foregår fra nasjonalparkstyret sin side overfor oss som er så uheldige at våre forfedre valgte å bygge, og ikke minst å vedlikeholde både eiendommer og naturen rundt oss. Hadde ikke de, og også vi etterkommerne gjort dette og levd i pakt med både naturen og villreinen, hadde det heller ikke vært grunnlag for å vurdere vern i området – og vi ville ikke hatt de problemene vi har i dag. Det hadde uten tvil, og som tidligere påpekt, vært tilstrekkelig å stenge vegen fra tirsdag etter påske til ca 15. mai, noe alle med en viss kjennskap til området og villreintrekket vet. Dette mener jeg er et minimum av kunnskap som også nasjonalparkforvalter og nasjonalparkstyret burde inneha for å sitte i en slik rolle, i stedet for at man uten videre vedtar å stenge folk ute fra egne eiendommer uten videre i seks av årets måneder. Hva blir det neste trekket? Uttestengelse hele året?

Vedtaket om å sette opp bom rett på innsiden av Frybrua, ut fra det kartet som lå vedlagt brevet oversendt Nord-Fron kommune, vil effektivt stenge meg ute fra min egen eiendom i perioden 1.12 – 1.6, også for adkomst med leiekjøring med snøscooter på vinteren, da bommen er plassert slik at det er umulig å komme forbi den. At man da ikke varsles om at det vurderes et slikt vedtak, og heller da ikke gis anledning til å komme med innspill i form av en høring, må være et klart brudd på forvaltningsloven. Ergo kan ikke det gitte vedtaket være lovlig fattet i henhold til reglene om varsling av berørte parter.

På bakgrunn av dette, klages det herved på nevnte vedtak. Skulle klagen mot formodning ikke tas til følge, forventes det at undertegnede gis nøkkel til bommen for å kunne ha adgang til min egen eiendom, både i forbindelse med bruk vinterstid, men også for å kunne føre tilsyn med eiendommen i forbindelse med vårløsningen. Dersom klagen ikke tas til følge, eller undertegnede ikke gis nøkkel og anledning til å kunne føre nødvendig tilsyn/adgang til egen eiendom i den perioden vegen er stengt for bilkjøring, forventes det at

nasjonalparkstyret løser ut min setereiendom og skaffer til veie tilsvarende areal samt koster gjenoppbygging av ny seter i et område som ikke omfattes av vern på Sødorpfjellet. Slik situasjonen blir nå, med total utestengelse fra både bruk og tilsyn av eiendommen 6 måneder i året, og hvor man heller ikke gis erstatning for nevnte forhold, så anses dette som så alvorlige konsekvenser for min eiendom at dette ikke kan fortsette uten at eiendommen flyttes.»

E-post:

«Ikke flyttet grensen, så det er helt misvisende ja....»

E-post:

«Glemte å legge til at jeg ber om oppsettende virkning av vedtaket inntil klagen er behandlet.»

AU Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har 16.08.24 behandlet og gjort vedtak i utvalgssak 2/24:

Saksprotokoll i Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyret - 16.08.2024

Behandling

Enstemmig vedtatt som innstillingen fra nasjonalparkforvalteren, ved votering pr e-post:

Kristian Ulen	14.08.24
Thomas Hisdal Eriksen	14.08.24
Anne-Marie Olstad	15.08.24
Ole Tvette Muriteigen	15.08.24
Kristin Langtjernet	16.08.24

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gis det dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt 1.1 for oppsetting av vegbom som vist i figur 1, 3 og 4 i saken.

Tiltaket vurderes ikke å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene i Frydalen landskapsvernområde.

Vilkår:

For lovlig motorferdsel må grunneiere/brukere få tilgang til nøkkel til vegbommen. Det samme gjelder Nord-Fron kommune, ut fra hensynet til beredskap.

Dokumenter i saken

- Utkast til avtale mellom Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og grunneier, udatert.
- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 44/2022, møte 02.09.22.
- Vedtak i klagesak om oppsetting av bom i Frydalen landskapsvernområde, Miljødirektoratet, datert 21.05.23.

Saksopplysninger

Saken legges fram under forutsetning av at det gis samtykke og blir inngått avtale med grunneier.

Rondane-Dovre nasjonalaprkstyre gjorde i møte 25.06.22, styresak 32/2021 slik vedtak:

«Med henvisning til verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 5.2 c), og vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre pkt. 8.2 tar nasjonalparkstyret på

nytt initiativ å få satt opp en vegbom og informasjon på vernegrensen i samråd med grunneier og vegstyret.

Nasjonalparkstyret vil ta utgiftene med oppføring av vegbommen, da finansiert gjennom bestillingsdialogen med Miljødirektoratet.»

Videre ble 20.08.21 gjort en **felles befarings** med nasjonalparkstyret og bl.a. representanter for Peer Gynt seterveg og setereiere/grunneiere ved Kvamnysætrin. På befaringsen kom det fram at en omforent løsning kunne være å sette opp en vegbom på Peer Gynt seterveg, like innenfor avkjøringen til Kvamnysætrin.

Begrunnelsen for å sette opp en vegbom her, i nordre delen av verneområdet, er for å begrense motorferdselen på Peer Gynt seterveg i perioden da vegen er stengt for motorferdsel, i perioden 1. desember til 1. juni det enkelte år.

Nasjonalparkstyret fikk med bistand fra Statens naturoppsyn satt opp en vegbom ved Kvamnysætrin i november 2022. Bommen ble stengt med lås våren 2024. Det ble en tidlig vår i 2024. I tiden før 1 juni, ble det derfor en del trafikk på vegen, inn fra den sørlige delen av verneområdet. Dette medførte problemer med håndheving av forbudet mot motorferdsel, samt en del praktiske problemer i samband med at biler og kjøretøyer kom til stengt bom ved utkjøring i nordre delen av Frydalen. Sekretariatet har mottatt reaksjoner på at dette ikke er en tilfredstillende løsning, og at det er behov for å sette opp en vegbom i søre delen av Frydalen landskapsvernområde, der Peer Gynt seterveg krysser vernegrensen ved Frya elv.

Nasjonalparkforvalteren har derfor henvendt seg til grunneier med forespørsel om å sette opp en vegbom. Grunneier er forelagt følgende forslag til avtale:

UTKAST AVTALE

1. Parter

Avtale inngått mellom på den ene side

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, (org.nr. 974 761 645)

og på den annen side

grunneier (org.nr. ...), eier av gnr. ... bnr. .. i Nord-Fron kommune.

2. Formål

Avtalen gjelder oppsetting og drift av vegbom/opplysningsskilt for regulering av motorferdsel på Kvam seterveg og Peer Gynt seterveg i tråd med verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde, § 3, pkt. 5.2. Bestemmelsen er ikke til hinder for:

c. Motorferdsel på følgende veier i perioden 1. juni til 1. desember:

- Peer Gynt seterveg.

3. Oppsetting av vegbom og opplysningsskilt

Grunneier gir Rondane-Dovre nasjonalparkstyre rett til å sette opp vegbom og opplysningsskilt på Peer Gynt seterveg, ved og på nordsida av brua over Frya, se kartutsnitt figur 1.

Oppsetting av vegbommen bekostes i sin helhet av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, og nasjonalparkstyret står som eier av vegbommen.

Figur 1. Plassering av vegbom ved bru over Frya, gnr. ... bnr. ... i Nord-Fron kommune.

4. Kompensasjon og varighet

Til grunneier ytes et engangsbeløp på kr. 5000,- som kompensasjon for bruk av grunn til vegbom, samt oppsetting av opplysningsskilt.

Avtalen med grunneier gjelder i 10 år, til 1. desember 2034.

5. Drift av vegbommen

Vegbommen i pkt. 3 driftes slik:

- Statens naturoppsyn er ansvarlig for å holde bommen låst i perioden 1. desember- 1. juni.
- Vegbommen kan i denne perioden, etter avtale med Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, likevel holdes åpen i forbindelse med hogst/skogsdrift tillatt i tråd med vernskogsbestemmelsene i skogbruksloven, jf. verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 2.2 i).
- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre sørger for at det blir ført tilsyn med at bommen blir driftet i tråd med avtalen.
- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre er ansvarlig for vedlikehold og reparasjoner som er nødvendig for å holde vegbommen i driftsmessig stand.

Hjerkin / Vinstra 2024

..... grunneier	Trond Stensby for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
--------------------	--

(...)

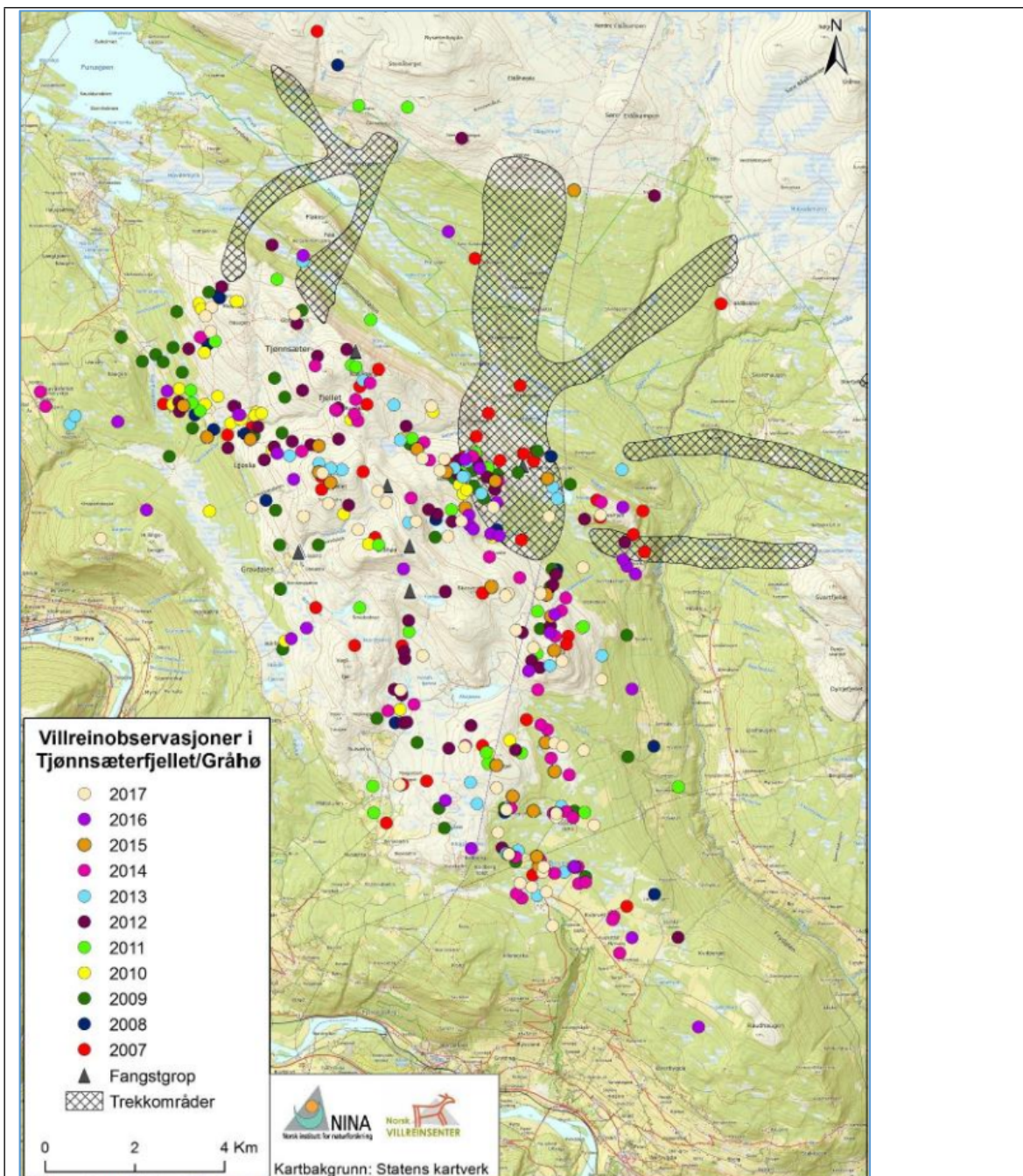
Bakgrunnen for at Peer Gynt seterveg er stengt for motorferdsel i perioden 1. desember – 1. juni er hensynet til villreinens bruk av fjellområdene på begge sider av Frydalen. Det foregår et årlig trekk av bukk fra områdene i Rondane og Vulufjell, til Tjønnsæterfjellet vest for Frydalen, se figur 2.

Peer Gynt seterveg danner en akse på tvers av villreintrekket. Siden trekket starter på senvinteren – våren er det viktig at motorferdselen på Peer Gynt seterveg ikke starter før åpningsdatoen 1. juni. Motorferdselen kan forstyrre villreintrekket, i en periode da det ellers er ro i området. Skisesongen og løypeprepareringen er over, og det er derfor viktig å ikke åpne for annen aktivitet som kan påvirke villreinens trekk og bruk av området.

I sakens anledning blir det også vist til andre veger som har regulerte åpningstider i verneforskriftene:

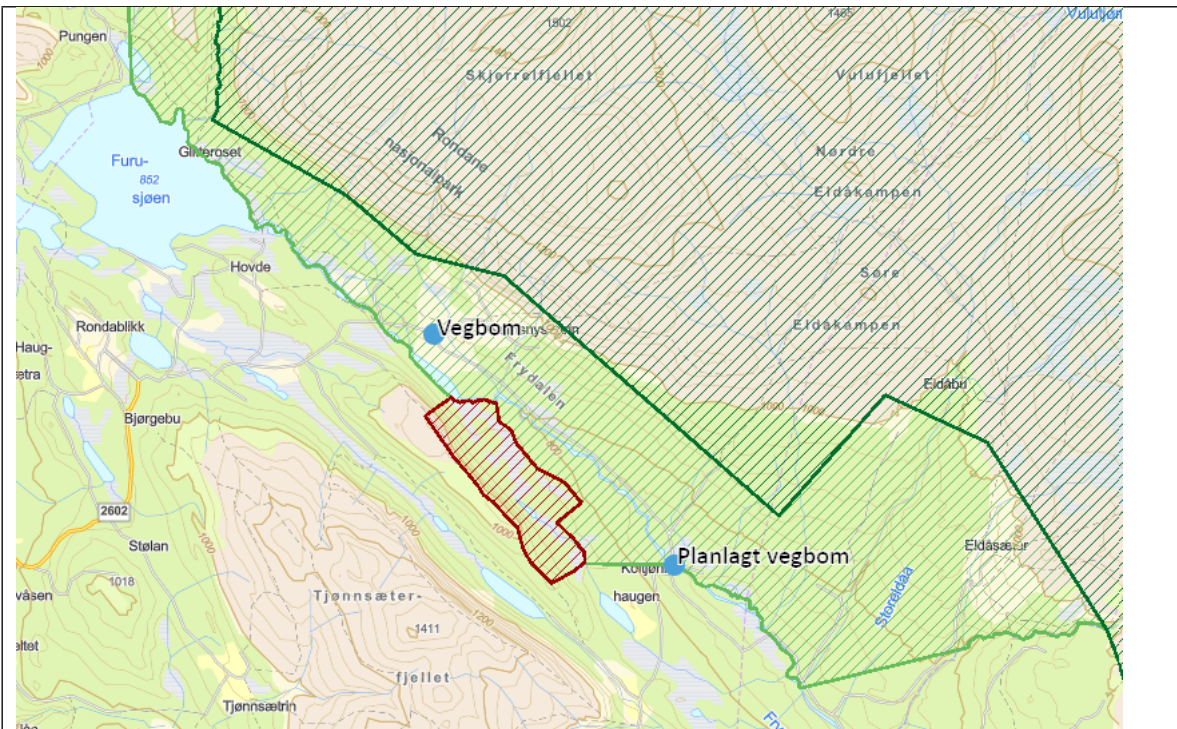
- Grimsdalsvegen
- Haverdalsvegen
- Veggen til Spranget
- Veggen til Dørålseter.

Disse vegene er stengt med bom i periodene med forbud mot motorferdsel.

Figur 2. Flokkobservasjonene i Gråhø/Tjønnsæterfjellet i perioden 2007 – 2017.

Siden dagens ordninger ikke ser ut til å gi en ønsket begrensning i motorferdselen på Peer Gynt seterveg i perioden da vegen skal være stengt, vil nasjonalparkforvalteren innstille på en løsning med en vegbom på Peer Gynt seterveg, også i den sørlige delen av verneområdet, i tillegg til vegbommen er satt opp like innenfor avkjøringen til Kvamsnysætrin se figur 3.

Figur 3. Plassering av vegbommer på Peer Gynt seterveg, Frydalen landskapsvernområde.

Vegbommen er planlagt med utforming som vist i figur 4.

Figur 4. Type vegbom som er planlagt satt opp på Peer Gynt seterveg, sørlige del av Frydalen landskapsvernområde.

For lovlig motorferdsel på Peer Gynt seterveg må eiere/brukere få tilgang til nøkkel til vegbommen. Det samme gjelder Nord-Fron kommune, ut fra hensynet til beredskap.

Vegbommen er planlagt satt opp for å ivareta verneformålet og lette håndheving av vernebestemmelsene. Vegbommen har en enkel og lite framtreddende utforming. Tiltaket vurderes derfor ikke å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene i Frydalen landskapsvernområde, jf. naturmangfoldloven § 48.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger:

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølknkletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).
- NINA Rapport 2126 Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.

(jf. naturmangfoldloven § 8.)

Område rundt Frydalen, med Vulufjell og Tjønnseterfjellet, har viktige beiteområder og trekkorridorer for villrein. Grunnen til at en vil sette opp en vegbom på Peer Gynt seterveg er for å begrense ferdselen og skjerme villreinen mot forstyrrelser. Tiltaket vil derfor, etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering, ikke medføre økt belastning på økosystemet.

(jf. naturmangfoldloven § 10)

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

Frydalen landskapsvernområde

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som veibygging, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging,

nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må anses å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

5 Motorferdsel

5.1 Motorisert ferdsel med motorkjøretøy til lands og til vanns er forbudt, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken er forbudt.

5.2. Bestemmelsen i 5.1 er ikke til hinder for:

- c. Motorferdsel på følgende bilveier i perioden 1. juni til 1. desember:
 - Peer Gynt seterveg
 - Eldåsetervegen.

Forvaltningsplan

s. 84

Peer-Gynt seterveg

Vernebestemmelsen åpner for motorferdsel på Peer-Gynt seterveg i perioden fra 1. juni til 1. desember. Avstikkere til setrene langs Peer-Gynt seterveg er en del av Peer-Gynt seterveg og regnes derfor som bilveg.

Naturmangfoldloven

§ 48

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

§§ 8 - 12

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen (og naturmangfoldloven § 48) må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Forvaltningsloven

§ 28 (vedtak som kan påklages, klageinstans)

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

(...)

§ 29 (klagefrist)

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

§ 33 (saksforberedelsen i klagesak)

(...)

Underinstansen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. dog § 31.

§ 42 (utsatt iverksetting av vedtak)

Underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ kan beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å gå til søksmål eller har reist søksmål for å få vedtaket prøvd ved domstol, kan organ som nevnt utsette iverksettingen til det foreligger endelig dom. Det samme gjelder når en part eller en annen med rettslig klageinteresse akter å bringe eller har brakt en sak inn for Sivilombudet. Anmodninger om utsetting skal avgjøres snarest mulig. For øvrig gjelder det som er bestemt i annen lovgivning om utsettende virkning av klage, søksmål m.m.

Det kan settes vilkår for utsettingen. Avslag på anmodning om utsetting skal være grunnlagt. Begrunnelse skal gis samtidig med avslaget.

Miljødirektoratet, 21.05.23 Endelig vedtak - klage - Frydalen LVO - oppsetting og drift av vegbom - Peer Gynt seterveg

«Miljødirektoratet opprettholder Rondane - Dovre nasjonalparkstyre sitt vedtak 02.09.2022 om tillatelse til bom i Frydalen landskapsvernområde.»

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.»

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.

Vurdering

Hanne Hvattum har en landbrukseiendom med adkomst fra Peer Gynt seterveg, og har derfor klagerett. (jf. forvaltningsloven § 28) Klagen er rettidig framsatt, og tas etter dette under behandling. (jf. forvaltningsloven § 29).

De enkelte forhold som klager tar opp er sortert, og kommentert i tabellen nedenfor.

Nr	Enkelte forhold tatt opp i klageskrivet	Kommentar
A	<i>Nok en gang konstateres det at nasjonalparkstyret kjører over grunneiere og setereiere i landskapsvernområdet, og kun forholder seg til aktuell grunneier der bommen</i>	Frydalen landskapsvernområde er opprettet med hjemmel i naturmangfoldloven §§ 34 og 36. I § 34 står det bl.a.: «Kongen i statsråd fastsetter det enkelte verneområde,

	<p><i>ønskes satt opp samt leder for vegselskapet. (...) varsle om tiltak og gi mulighet til å komme med høringsinnspill, ikke bare systematisk bedrive maktmisbruk i et område hvor min seter har vært siden 1762, og hvor jeg følgelig har hatt og har vegrett.</i></p>	<p><i>jf. §§ 35 til 39, ved forskrift.» Overfor grunneiere og rettighetshavere som blir berørt av forskriften, gjelder også forvaltningslovens regler om enkeltvedtak.</i></p> <p>§ 36 definerer landskapsvernområde som egen verneform. Verneområdet er opprettet ved kgl.res. 24.10.2003, med bl.a. følgende vernebestemmelse, § 3, pkt. 5.1 <u>Motorisert ferdsel med motorkjøretøy til lands og til vanns er forbudt, (...)</u> Videre står det i pkt. 5.2 c.: Bestemmelsen er <u>ikke til hinder for Motorferdsel på følgende bilveier i perioden 1. juni til 1. desember:</u></p> <p><u>- Peer Gynt seterveg.</u></p> <p>Oppsetting av en vegbom medfører derfor ikke en ny råderettsinnskrenking for oppsitterne langs Peer Gynt seterveg, men legger til rette for en enklere håndheving av den gjeldende bestemmelsen i verneforskriften.</p>
B	<p><i>I den anledning ønsker jeg å presisere at mitt krav om erstatning for tap av vegrett i perioden 1.12 – 1.6 kontant ble avvist ved behandlingen av erstatningsspørsmålet, og at det på bakgrunn av dette kan stilles sterkt i tvil om det er lovlig å stenge meg ute fra min setereiendom 6 av årets måneder, i og med at det står klart og entydig i all lovgivning at tap av rettigheter ved vern skal erstattes.</i></p>	<p>Utfallet av erstatningssaken medfører ikke endring av verneforskriften, og den enkelte bestemmelses rettslige virkning.</p>
C	<p><i>Alle som ferdes i dette området vet at villreinen fra Rondane trekker fram til Gråhø- Tjønnseterfjellet rett etter påske. Jeg har ofte vært på setra rundt 17. mai, og har da aldri sett rein i verneområdet, kun i områdene fra Sulseter og inn til Fiskedalen – ergo kan det også stilles klare spørsmålstegn ved kunnskapsgrunnlaget som legges til grunn som alibi for det maktmisbruket som tydelig foregår fra nasjonalparkstyret sin side overfor oss som er så uheldige at våre forfedre valgte å bygge, og ikke minst å vedlikeholde både eiendommer og naturen rundt oss.</i></p>	<p>Forskning, overvåking og innhenting av lokal kunnskap har gitt et godt kunnskapsgrunnlag som dokumenterer at villreinen trekker mellom Vulufjell og Tjønnsæterfjellet vår og høst. Det er bakgrunnen for at motorferdsel er forbudt på Peer Gynt seterveg i perioden 1. desember – 1. juni det enkelte år.</p> <p>Datoene er satt for å sikre at villreintrekket ikke blir forstyrret av motorferdsel, og medfølgende aktiviteter i dette området.</p>
D	<p><i>Vedtaket om å sette opp bom rett på innsiden av Frybrua, ut fra det kartet</i></p>	<p>Dette er et nyttig innspill. Det kan gjøres praktiske tilpasninger ved oppsetting av</p>

	<p>som lå vedlagt brevet oversendt Nord-Fron kommune, vil effektivt stenge meg ute fra min egen eiendom i perioden 1.12 – 1.6, også for adkomst med leiekjøring med snøscooter på vinteren, da bommen er plassert slik at det er umulig å komme forbi den. At man da ikke varsles om at det vurderes et slikt vedtak, og heller da ikke gis anledning til å komme med innspill i form av en høring, må være et klart brudd på forvaltningsloven. Ergo kan ikke det gitte vedtaket være lovlig fattet i henhold til reglene om varsling av berørte parter.</p>	<p>vegbommen, som sikrer passasje for snøskuter.</p>
E	<p>På bakgrunn av dette, klages det herved på nevnte vedtak. Skulle klagen mot formodning ikke tas til følge, forventes det at undertegnede gis nøkkel til bommen for å kunne ha adgang til min egen eiendom, både i forbindelse med bruk vinterstid, men også for å kunne føre tilsyn med eiendommen i forbindelse med vårløsningen. Dersom klagen ikke tas til følge, eller undertegnede ikke gis nøkkel og anledning til å kunne føre nødvendig tilsyn/adgang til egen eiendom i den perioden vegen er stengt for bilkjøring, forventes det at nasjonalparkstyret løser ut min setereiendom og skaffer til veie tilsvarende areal samt koster gjenoppbygging av ny seter i et område som ikke omfattes av vern på Sødorpfjellet. Slik situasjonen blir nå, med total utestengelse fra både bruk og tilsyn av eiendommen 6 måneder i året, og hvor man heller ikke gis erstatning for nevnte forhold, så anses dette som så alvorlige konsekvenser for min eiendom at dette ikke kan fortsette uten at eiendommen flyttes.</p>	<p>Det er lagt til grunn at nøkkel til bommen blir gjort tilgjengelig til brukere som har <u>tillatelse og hjemmel for motorferdsel</u> på Peer Gynt seterveg i perioden 1.12 – 1.6.</p> <p>Nasjonalparkstyret har ikke hjemmel for å imøtekomme eventuelle krav om innløsning av privat eiendom.</p>
F	<p>ber om oppsettende virkning av vedtaket inntil klagen er behandlet.</p>	<p>Oppsetting av vegbommen er ikke et irreversibelt tiltak. Nasjonalparkforvalteren mener derfor det ikke er grunn til å gi klagen utsettende virkning.</p>

Nasjonalparkforvalteren vil videre vise til at nasjonalparkstyret tidligere har behandlet en tilsvarende sak om oppsetting vegbom på Peer Gynt seterveg ved Kvamsnysætrin. Også her ble det gitt klage på vedtaket. Miljødirektoratet har i brev 21.05.23 opprettholdt Rondane-Dovre nasjonalparkstyret sitt. Vedtaket og Miljødirektoratets vurdering har relevans for behandling av klagen fra Hanne Hvattum. Miljødirektoratet har bl.a. gitt følgende vurderinger:

Tiltak som vil hindre rettsutøvelse eller medføre skadevirkninger for den aktuelle personen, kan føre til at vedkommende må anses som part. 1 Vedtaket retter seg ikke direkte mot *klager* og bommen er ikke til hinder for *klagers* rett til (lovlig) bruk av veien, ettersom bommen vil være åpen når det er tillatt å kjøre på vegen. Vi kan ikke se at bommen har skadevirkninger for *klager* og han anses derfor ikke som part i saken.

Oppsetting av vegbommen har ingen rettslige konsekvenser eller faktiske konsekvenser av betydning for *klager* ettersom han uansett ikke lovlig kan benytte vegen for adkomst til sin eiendom i perioden når bommen er nede. *Klager* er bruksberettiget til vegen og har eiendom innenfor bommen. Vi har på bakgrunn av dette kommet til at hans interesse i saken likevel er av en slik art at det er rimelig å gi han klagerett, og *klager* anses på denne bakgrunn å ha rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven § 28.

Etter det opplyste skal bommen også være avklart med Per Gynt seterveg. Veglagene opptrer på vegne av de bruksberettigede på vegene. Vi kan ut fra dette ikke se at det foreligger usaklig forskjellsbehandling mht. hvem som har vært orientert om saken.

Nasjonalparkstyret har ikke myndighet til å hindre lovlig motorferdsel på vegen. Bommen må derfor ikke være til hinder for lovlig kjøring på vegen, jf. verneforskriften. Slik saken er opplyst oppfatter vi lovlig kjøring som ivaretatt, ved at bommen skal være åpen i forbindelse med motorferdsel i forbindelse med skogsdrift etter verneforskriften § 3 punkt 5.2 bokstav f) og at det er gitt nøkler for lovlig bruk.

Vi anser det ikke som forskjellsbehandling at alle eiere av hytter langs vegen ikke får nøkkel til bommen selv om dette kan være praksis knyttet til enkelte andre vegbommer som er satt opp av andre enn forvaltningsmyndigheten. Styret må administrere sin egen vegbom på en slik måte at lovlig motorferdsel på veien ikke hindres, men kan generelt ikke være forpliktet til å gi ut nøkler for andre tilfeller.

Nasjonalparkforvalteren legger til grunn at Miljødirektoratets vurderinger 21.05.23 i stor grad sammenfaller med vurderingen som er gjort av Hanne Hvattums klage i gjeldende sak. Nasjonalparkforvalteren vil innstille på at klagen ikke tas til følge, og blir oversendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Nasjonalparkforvalteren vil innstille på at klagen ikke gis utsettende virkning. Oppføring av en vegbom er ikke et irreversibelt tiltak, som ikke kan tilbakeføres hvis klager skulle få medhold.

Presedensvurderinger ikke relevant for denne saken.

Arkivsaksnummer: 2021/6734-33

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 09.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	3/2024	16.08.2024

Frydalen LVO - dispensasjon - 2024 - oppsetting og drift av vegbom 2 - Peer Gynt seterveg

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gis det dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt 1.1 for oppsetting av vegbom som vist i figur 1, 3 og 4 i saken.

Tiltaket vurderes ikke å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene i Frydalen landskapsvernområde.

Vilkår:

For lovlig motorferdsel må grunneiere/brukere få tilgang til nøkkel til vegbommen. Det samme gjelder Nord-Fron kommune, ut fra hensynet til beredskap.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyret - 16.08.2024

Behandling

Enstemmig vedtatt som innstillingen fra nasjonalparkforvalteren, ved votering pr e-post:

Kristian Ulen	14.08.24
Thomas Hisdal Eriksen	14.08.24
Anne-Marie Olstad	15.08.24
Ole Tvette Muriteigen	15.08.24
Kristin Langtjernet	16.08.24

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gis det dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt 1.1 for oppsetting av vegbom som vist i figur 1, 3 og 4 i saken.

Tiltaket vurderes ikke å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene i Frydalen landskapsvernområde.

Vilkår:

For lovlig motorferdsel må grunneiere/brukere få tilgang til nøkkel til vegbommen. Det samme gjelder Nord-Fron kommune, ut fra hensynet til beredskap.

Dokumenter i saken

- Utkast til avtale mellom Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og grunneier, udatert.
- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 44/2022, møte 02.09.22.
- Vedtak i klagesak om oppsetting av bom i Frydalen landskapsvernområde, Miljødirektoratet, datert 21.05.23.

Saksopplysninger

Saken legges fram under forutsetning av at det gis samtykke og blir inngått avtale med grunneier.

Rondane-Dovre nasjonalaprkstyre gjorde i møte 25.06.22, styresak 32/2021 slik vedtak:

«Med henvisning til verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 5.2 c), og vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre pkt. 8.2 tar nasjonalparkstyret på nytt initiativ å få satt opp en vegbom og informasjon på vernegrensen i samråd med grunneier og vegstyret.

Nasjonalparkstyret vil ta utgiftene med oppføring av vegbommen, da finansiert gjennom bestillingsdialogen med Miljødirektoratet.»

Videre ble 20.08.21 gjort en **felles befaring** med nasjonalparkstyret og bl.a. representanter for Peer Gynt seterveg og setereiere/grunneiere ved Kvamnysætrin. På befaringen kom det fram at en omforent løsning kunne være å sette opp en vegbom på Peer Gynt seterveg, like innenfor avkjøringen til Kvamnysætrin.

Begrunnelsen for å sette opp en vegbom her, i nordre delen av verneområdet, er for å begrense motorferdselen på Peer Gynt seterveg i perioden da vegen er stengt for motorferdsel, i perioden 1. desember til 1. juni det enkelte år.

Nasjonalparkstyret fikk med bistand fra Statens naturoppsyn satt opp en vegbom ved Kvamnysætrin i november 2022. Bommen ble stengt med lås våren 2024. Det ble en tidlig vår i 2024. I tiden før 1 juni, ble det derfor en del trafikk på vegen, inn fra den sørlige delen av verneområdet. Dette medførte problemer med håndheving av forbudet mot motorferdsel, samt en del praktiske problemer i samband med at biler og kjøretøyer kom til stengt bom ved utkjøring i nordre delen av Frydalen. Sekretariatet har mottatt reaksjoner på at dette ikke er en tilfredstillende løsning, og at det er behov for å sette opp en vegbom i søre delen av Frydalen landskapsvernområde, der Peer Gynt seterveg krysser vernegrensen ved Frya elv.

Nasjonalparkforvalteren har derfor henvendt seg til grunneier med forespørsel om å sette opp en vegbom. Grunneier er forelagt følgende forslag til avtale:

UTKAST AVTALE

1. Parter

Avtale inngått mellom på den ene side

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, (org.nr. 974 761 645)

og på den annen side

grunneier (org.nr. ...), eier av gnr. ... bnr. ... i Nord-Fron kommune.

2. Formål

Avtalen gjelder oppsetting og drift av vegbom/opplysningsskilt for regulering av motorferdsel på Kvam seterveg og Peer Gynt seterveg i tråd med verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde, § 3, pkt. 5.2. Bestemmelsen er ikke til hinder for:

c. Motorferdsel på følgende veier i perioden 1. juni til 1. desember:

- Peer Gynt seterveg.

3. Oppsetting av vegbom og opplysningsskilt

Grunneier gir Rondane-Dovre nasjonalparkstyre rett til å sette opp vegbom og opplysningsskilt på Peer Gynt seterveg, ved og på nordsida av brua over Frya, se kartutsnitt figur 1.

Oppsetting av vegbommen bekostes i sin helhet av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, og nasjonalparkstyret står som eier av vegbommen.

Figur 1. Plassering av vegbom ved bru over Frya, gnr. ... bnr. ... i Nord-Fron kommune.

4. Kompensasjon og varighet

Til grunneier ytes et engangsbeløp på kr. 5000,- som kompensasjon for bruk av grunn til vegbom, samt oppsetting av opplysningsskilt.

Avtalen med grunneier gjelder i 10 år, til 1. desember 2034.

5. Drift av vegbommen

Vegbommen i pkt. 3 driftes slik:

- Statens naturoppsyn er ansvarlig for å holde bommen låst i perioden 1. desember-1. juni.
- Vegbommen kan i denne perioden, etter avtale med Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, likevel holdes åpen i forbindelse med hogst/skogsdrift tillatt i tråd med vernskogsbestemmelsene i skogbruksloven, jf. verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 2.2 i).
- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre sørger for at det blir ført tilsyn med at bommen blir driftet i tråd med avtalen.
- Rondane-Dovre nasjonalparkstyre er ansvarlig for vedlikehold og reparasjoner som er nødvendig for å holde vegbommen i driftsmessig stand.

Hjerkinn /Vinstra 2024

.....
grunneier

Trond Stensby
for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

Frydalen landskapsvernområde

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som veibygging, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging

av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må anses å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

5 Motorferdsel

5.1 Motorisert ferdsel med motorkjøretøy til lands og til vanns er forbudt, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken er forbudt.

5.2. Bestemmelsen i 5.1 er ikke til hinder for:

(...)

c. Motorferdsel på følgende bilveier i perioden 1. juni til 1. desember:

- Peer Gynt seterveg
- Eldåsetervegen.

Forvaltningsplan

s. 84

Peer-Gynt seterveg

Vernebestemmelsen åpner for motorferdsel på Peer-Gynt seterveg i perioden fra 1. juni til 1. desember. Avstikkere til setrene langs Peer-Gynt seterveg er en del av Peer-Gynt seterveg og regnes derfor som bilveg.

Naturmangfoldloven

§ 48

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

§§ 8 - 12

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen (og naturmangfoldloven § 48) må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.

Vurdering

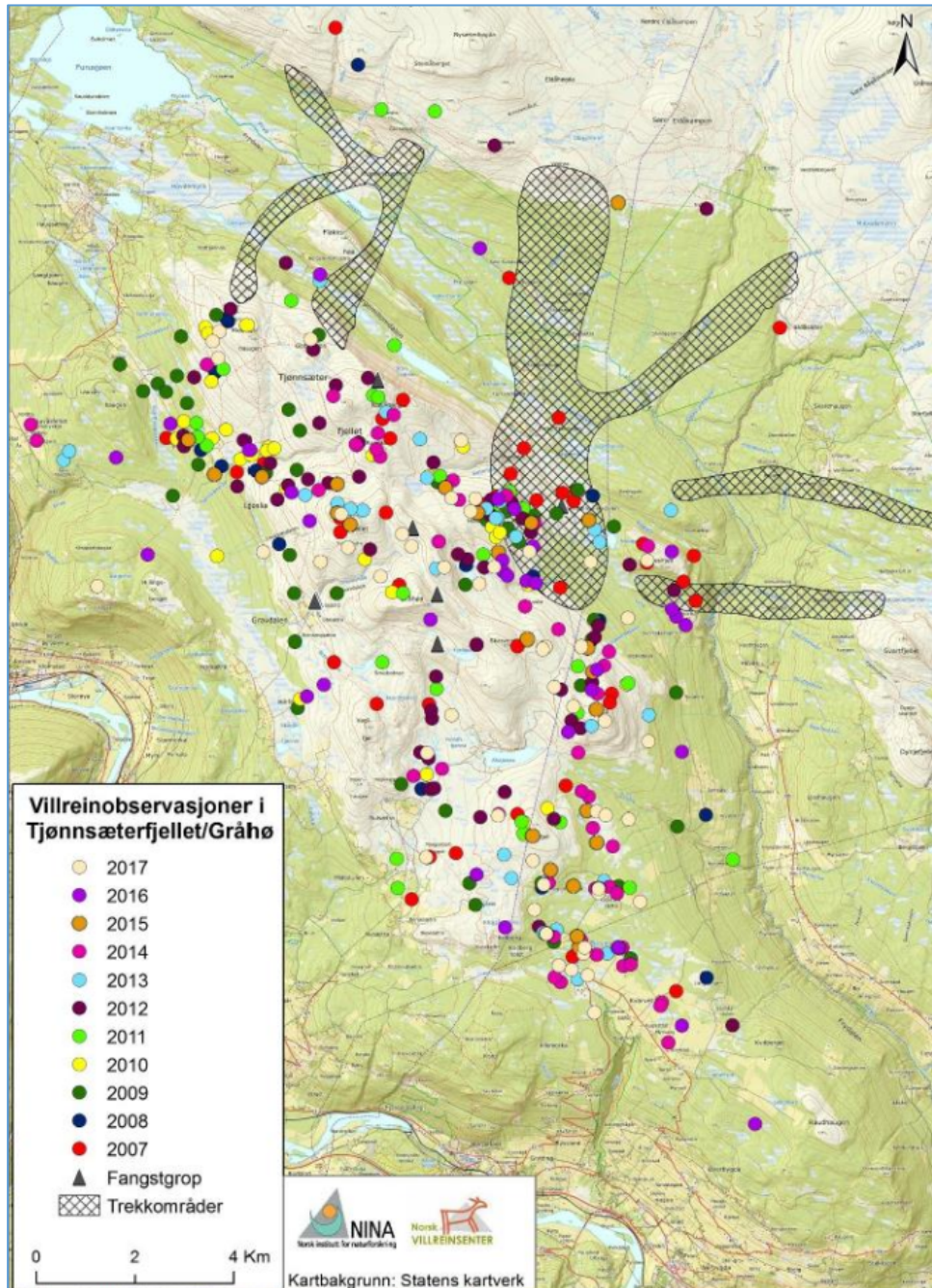
Bakgrunnen for at Peer Gynt seterveg er stengt for motorferdsel i perioden 1. desember – 1. juni er hensynet til villreinens bruk av fjellområdene på begge sider av Frydalen. Det foregår et årvisst trekk av bukk fra områdene i Rondane og Vulufjell, til Tjønnsæterfjellet vest for Frydalen, se figur 2.

Peer Gynt seterveg danner en akse på tvers av villreintrekket. Siden trekket starter på senvinteren – våren er det viktig at motorferdselen på Peer Gynt seterveg ikke starter før åpningsdatoen 1. juni. Motorferdselen kan forstyrre villreintrekket, i en periode da det ellers er ro i området. Skisesongen og løypeprepareringen er over, og det er derfor viktig å ikke åpne for annen aktivitet som kan påvirke villreinens trekk og bruk av området.

I sakens anledning blir det også vist til andre veger som har regulerte åpningstider i verneforskriftene:

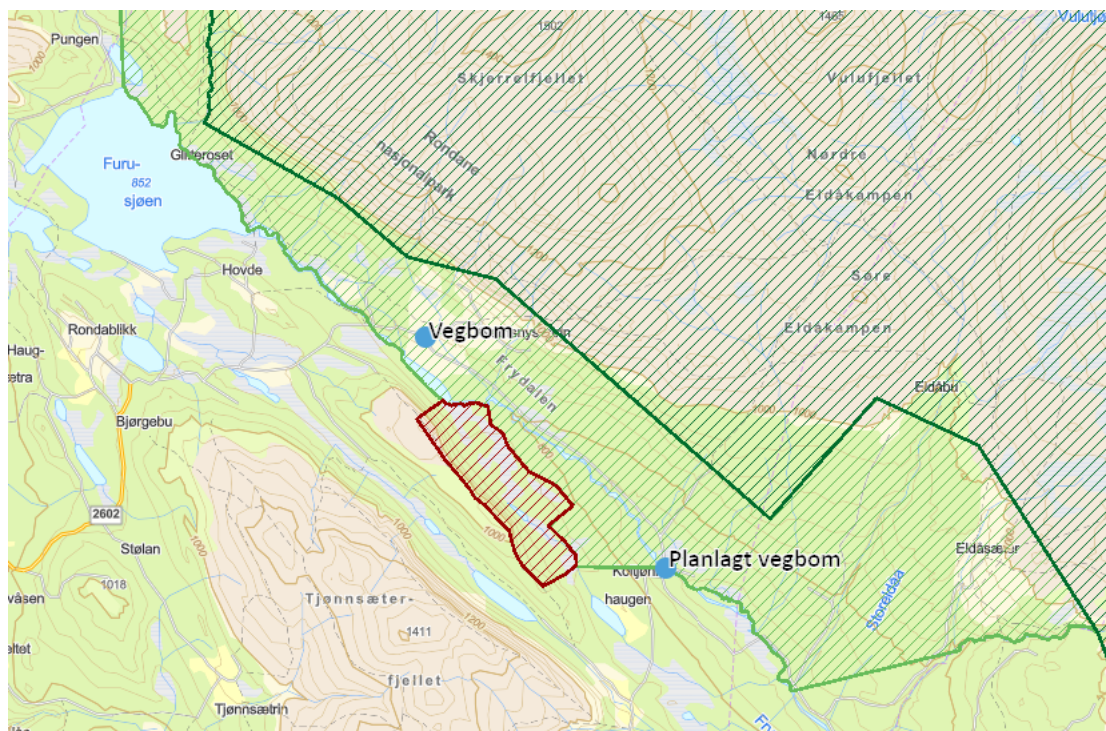
- Grimsdalsvegen
- Haverdalsvegen
- Veggen til Spranget
- Veggen til Dørålseter.

Disse vegene er stengt med bom i periodene med forbud mot motorferdsel.

Figur 2. Flokkobservasjonene i Gråhø/Tjønnsæterfjellet i perioden 2007 – 2017.

Siden dagens ordninger ikke ser ut til å gi en ønsket begrensning i motorferdselen på Peer Gynt seterveg i perioden da vegen skal være stengt, vil nasjonalparkforvalteren innstille på en løsning med en vegbom på Peer Gynt seterveg, også i den sørlige delen av verneområdet, i tillegg til vegbommen er satt opp like innenfor avkjøringen til Kvamsnysætrin se figur 3.

Figur 3. Plassering av vegbommer på Peer Gynt seterveg, Frydalen landskapsvernområde.

Vegbommen er planlagt med utforming som vist i figur 4.

Figur 4. Type vegbom som er planlagt satt opp på Peer Gynt seterveg, sørlige del av Frydalen landskapsvernområde.

For lovlig motorferdsel på Peer Gynt seterveg må eiere/brukere få tilgang til nøkkel til vegbommen. Det samme gjelder Nord-Fron kommune, ut fra hensynet til beredskap.

Vegbommen er planlagt satt opp for å ivareta verneformålet og lette håndheving av vernebestemmelsene. Vegbommen har en enkel og lite framtreddende utforming. Tiltaket vurderes derfor ikke å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene i Frydalen landskapsvernområde, jf. naturmangfoldloven § 48.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger:

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølknletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).
- NINA Rapport 2126 Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.

(jf. naturmangfoldloven § 8.)

Område rundt Frydalen, med Vulufjell og Tjønnseterfjellet, har viktige beiteområder og trekkorridorer for villrein. Grunnen til at en vil sette opp en vegbom på Peer Gynt seterveg er for å begrense ferdselen og skjerme villreinen mot forstyrrelser. Tiltaket vil derfor, etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering, ikke medføre økt belastning på økosystemet.

(jf. naturmangfoldloven § 10)

ADVOKATFIRMAET JOHNSRUD & CO AS

Postboks 194

2302 HAMAR

Trondheim, 21.05.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/2974

Saksbehandler:
Hege Langeland

Vedtak i klagesak om oppsetting av bom i Frydalen landskapsvernområde

Vi viser til klagen 28.09.2022 på vegne av Harald Sverdrup på Rondane - Dovre nasjonalparkstyre sitt vedtak 02.09.2022. Klagesaken ble oversendt fra nasjonalparkstyret 14.02.2023.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Rondane - Dovre nasjonalparkstyre sitt vedtak 02.09.2022 om tillatelse til bom i Frydalen landskapsvernområde.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Rondane - Dovre nasjonalparkstyre ga i vedtak 02.09.2022 tillatelse til oppsetting av vegbom i Frydalen landskapsvernområde etter naturmangfoldloven § 48. Bakgrunnen for vedtaket var at styret ønsket å sette opp en bom for å hindre ulovlig kjøring på Peer Gynt seterveg i perioden hvor det etter verneforskriften er forbudt å kjøre på veien.

Advokatfirmaet Johnsrud & Co. klaget, på vegne av Harald Sverdrup, 28.09.2022 på styrets vedtak. Det ble sendt tillegg til klagen i brev 09.11.2022. Rondane - Dovre nasjonalparkstyre behandlet klagen i møte 10.02.2023, men fant å opprettholde tidligere vedtak i saken.

Klagers argumenter

Advokatfirmaet Johnsrud & Co. anfører, på vegne av Harald Sverdrup, at vedtaket er ugyldig pga. saksbehandlingsfeil. Sverdrup har fritidseiendom langs samme vei som det er gitt tillatelse til oppsetting av bom, men han har ikke blitt orientert om saken og klager mener derfor at han ikke har fått en reell mulighet til å komme med innspill i prosessen. I tillegg anføres det i klagen at vedtaket er mangelfullt utredet mht. offentligrettslige bygningsregler og eventuelle konsekvenser for verneformålet.

Det vises til at oppsetting av bom er et søknadspliktig tiltak etter plan- og bygningsloven. Klager mener også at vedtaket mangler nødvendig dokumentasjon om hvordan tiltaket virker inn på verneverdiene slik det er stilt krav om i naturmangfoldloven § 48 fjerde ledd. Det er bl.a. ikke tatt eksplisitt stilling til bommens virkning på verneformålet.

Videre hevder klager at det er vilkårlig at den aktuelle bommen kun får virkning for de som har seter på Sødorpsida, mens de som har seter på Kvamsnysætrin ikke vil få en tilsvarende begrensning. Klager mener det er betenkelig at Rondane-Dovre nasjonalparkstyre fraviker et tillitsbasert system hvor den enkelte grunneier selv er ansvarlig for å respektere kjøreforbudet i vernebestemmelsen, og at bommen fremstår som en unødvendig mistenkeliggjøring av vegens brukere.

Det stilles også spørsmål ved om det generelle kjøreforbudet i verneforskriften er forholdsmessig. Forbudet er begrunnet med hensynet til villreinens bruk av fjellområdene på begge sider av Frydalen, men det anføres at villreinen kun unntaksvis oppholder seg i dette området, på vandring fra Vulufjellet til Tjernseterfjellet-Gråhø. Forbudet bør begrenses til å gjelde fra tirsdag etter påske til 15. mai (påpekt i Sverdrup sin uttalelse av 30.08.2021). Det oppfordres på bakgrunn av dette til å vurdere en endring av forskriften.

Det er også anført at berørte grunneiere med eiendommer fra der bommen er tenkt etablert og nedover Frydalen hverken har blitt orientert om prosessen frem mot selve vedtaket eller vedtaket i seg selv. Derimot har grunneiere ved Bupallene og Kvamnysætrene blitt kontinuerlig informert til tross for at de ikke berøres av bommen. Den manglende involveringen av berørte private grunneiere utgjør en saksbehandlingsfeil og vedtaket bør derfor ifølge klager anses ugyldig.

Det stilles spørsmål ved valg av bommens plassering, og det er vedlagt et kart hvor det er tegnet inn villreinens trekkemønster basert på rapporter om villreinenes trekkveier i Rondaneområdet. Reinen trekker over til Framfjellet (Tjønnsæterfjellet) på høsten og tilbake rett etter påske. Det er ifølge klager ikke villreintrekk i området mellom den foreslåtte bommen markert og brua over Frya. Dersom hensikten er å unngå forstyrrelser for villreinens trekkruer, mener klager en mer naturlig plassering av bommen vil være det som klager i et kartet har markert som 2. Klager setter spørsmålstegn ved om nasjonalparkstyret har utredet saken godt nok i forkant av vedtaket og ber om en vurdering av alternativ plassering av bommen dersom det fortsatt er aktuelt å sette opp bommen.

Klager ber videre om at nasjonalparkstyret sørger for at berørte grunneiere får nøkkel til bommen. Det vises til at de grunneierne som har eiendommer i nærheten av andre konkrete bommer har fått nøkkel og at det kan være avgjørende i nødsituasjoner å ha muligheten til å kjøre bil til og fra eiendommene. Klager mener at det ikke kan være forskjellsbehandling uten en god grunn.

Nasjonalparkstyrets merknader

Nasjonalparkstyret besluttet i møte 10.02.2023 å opprettholde vedtaket hvor det ble gitt tillatelse til bommen. I saksfremstillingen er dette begrunnet med at klager ikke har gitt en berettiget begrunnelse for sin klage. Det ble videre vist til at det fysiske tiltaket er plassert på eksisterende veg og ikke vil påvirke landskapets art og karakter, og at bommen ikke gir nye rådighetsinnskrenkninger for klager. Det ble derfor ikke vurdert som nødvendig å innhente innspill fra alle oppsitterne langs Peer Gynt seterveg. Nasjonalparkstyret mener bommen vil bidra til å lette håndhevingen av verneforskriften. Plasseringen av bommen er foretatt etter konsultasjoner med veistyre og grunneier, og er regulert i skriftlig avtale mellom partene.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Har Sverdrup klagerett på vedtaket?

For at klagen skal kunne behandles må den være fremmet av en part eller noen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har lagt til grunn at Sverdrup anses for å ha klagerett etter forvaltningsloven § 28.

Parter er personer som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e). En hvilken som helst interesse i saken er ikke tilstrekkelig til å begrunne partsstilling. Tiltak som vil hindre rettsutøvelse eller medføre skadevirkninger for den aktuelle personen, kan føre til at vedkommende må anses som part.¹ Vedtaket retter seg ikke direkte mot Sverdrup og bommen er ikke til hinder for Sverdrups rett til (lovlig) bruk av veien, ettersom bommen vil være åpen når det er tillatt å kjøre på vegen. Vi kan ikke se at bommen har skadevirkninger for Sverdrup og han anses derfor ikke som part i saken.

Spørsmålet er videre om Sverdrup anses for å ha rettslig klageinteresse på vedtaket. For å ha en rettslig klageinteresse må man ha en viss tilknytning til saken. Det er ikke et krav om at vedtaket må ha en rettslig konsekvens for han for at han skal kunne anses for å ha rettslig klageinteresse. Det er tilstrekkelig at hans interesse har en slik art og styrke at det er rimelig å gi han et rettskrav på å få vedtaket overprøvd.

Oppsetting av vegbommen har ingen rettslige konsekvenser eller faktiske konsekvenser av betydning for Sverdrup ettersom han uansett ikke lovlig kan benytte vegen for adkomst til sin eiendom i perioden når bommen er nede. Sverdrup er bruksberettiget til vegen og har eiendom innenfor bommen. Vi har på bakgrunn av dette kommet til at hans interesse i saken likevel er av en slik art at det er rimelig å gi han klagerett, og Sverdrup anses på denne bakgrunn å ha rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven § 28.

¹ Juridisk litteratur, Forvaltningsrett (9. utgave) av Torstein Echoff og Eivind Smith.

Reglene som gjelder for dette verneområdet

Frydalen landskapsvernområde ble opprettet ved kongelig resolusjon 24. oktober 2003, og virksomhet i området reguleres av forskrift 24. oktober 2003 nr. 1270 om verneplan for Rondane, vedlegg 5, vern av Frydalen landskapsvernområde.

Etter verneforskriften § 3 punkt 1.1 er det forbud mot inngrep som bl.a. oppføring av anlegg.

Det følger av verneforskriften § 3 punkt 5.1 at det som utgangspunkt er et forbud mot motorferdsel i verneområdet. Etter § 3 punkt 5.2 er det tillatt med motorferdsel på Peer Gynt seterveg i perioden 1. juni til 1. desember. Verneforskriften har videre noen andre unntak fra forbudet mot motorferdsel.

Verneforskriften har ikke unntaksbestemmelser som åpner for at det kan gis tillatelse til å anlegge en vegbom, og saken må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48. Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første alternativ, er at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke har nevneverdig påvirkning på verneverdiene.

Foreligger det saksbehandlingsfeil når klager ikke er forhåndsvarslet eller orientert om saken?

I klagen er det anført at vedtaket er ugyldig som følge av saksbehandlingsfeil fordi Sverdrup burde vært varslet og fått anledning til å uttale seg i saken før vedtak ble truffet. Videre er det anført at det har vært ulik behandling av grunneiere ved Bupallen og Kvamsnysætrene og øvrige grunneiere. Innledningsvis vil Miljødirektoratet derfor vurdere om det foreligger saksbehandlingsfeil eller usaklig forskjellsbehandling som følge av dette.

Forvaltningsloven har regler om hvem som skal varsles i en forvaltningssak. Etter forvaltningsloven § 16 skal parter som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, varsles før vedtak treffes og gis anledning til å uttale seg innen en fastsatt frist. Sverdrup er ikke part i saken, jf. vurderingen over. Retten til å bli forhåndsvarslet tilfaller *partene* i saken og det er derfor ikke en saksbehandlingsfeil at Sverdrup ikke ble varslet om at bommen var planlagt.

Vi har undersøkt nærmere med nasjonalparkforvalter hvem som har vært orientert om forvaltningssaken. Nasjonalparkforvalter har opplyst på telefon 10.05.2023 at forvaltningsmyndigheten har hatt kontakt og befaring med aktuelle grunneiere i områdene *hvor bommen var tenkt plassert* og veglagene. Oppsetting av bom krever tillatelse fra grunneier på stedet, hvilket er bakgrunnen for at grunneier Nyseter sameie har vært involvert i prosessen. Forvaltningsmyndigheten har inngått avtale med grunneier Nyseter sameie og veglaget Kvam seterveg SA om etablering og drift av bommen. Etter det opplyste skal bommen også være avklart med Per Gynt seterveg. Veglagene opptrer på vegne av de bruksberettigede på vegene. Vi kan ut fra dette ikke se at det foreligger usaklig forskjellsbehandling mht. hvem som har vært orientert om saken.

Er vilkårene for å gi dispensasjon oppfylt?

Vi vil i det følgende vurdere om vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 til vegbommen er oppfylt, herunder om saken er godt nok opplyst før vedtaket ble truffet. Styret har etter forvaltningsloven § 17 plikt til å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Hvor omfattende og nøyaktige undersøkelser som må foretas, må vurderes konkret i hver enkelt sak.

Dispensasjon til oppsetting av vegbom kan bare gis etter naturmangfoldloven § 48 dersom tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke har nevneverdig påvirkning på verneverdiene. Verneformålet er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart, å ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv, og å ta vare på landskapsformene, jf. verneforskriften § 2.

Vegbommen skal etableres i vegbanen og styret mener at bommen i liten grad påvirker landskapets art og karakter. Styret har derfor kommet til at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 ikke er relevant for saken. Miljødirektoratet mener at vegbommen i liten grad påvirker landskapets art og karakter. Det dominerende i landskapet er selve veien og en veibom er en innretning som derfor bare i mindre grad påvirker natur- og kulturlandskapet utover dette.

Bommen vil hindre ulovlig kjøring på deler av vegstrekningen. Ifølge sakens dokumenter har det vært meldinger og observasjoner om ulovlig kjøring på vegen før 1. juni, dvs. at det har vært kjørt på vegen i strid med vernebestemmelsene. Oppsetting av en fysisk bom vil således ha positive virkninger for villreinen ettersom den vil hindre ulovlig kjøring på vegstrekningen etter bommen (de årene veien er kjørbar før 1. juni).

I saksfremstillingen til nasjonalparkstyrets møte 25.06.2021 er kunnskapen om villreinens bruk av området angitt:

"Det foregår et årvisst trekk av bukk fra områdene i Rondane og Vulufjell, til Tjønnsæterfjellet vest for Frydalen og Peer Gynt seterveg danner en akse på tvers av villreintrekket. Siden trekket starter på sen vinteren – våren er det viktig at motorferdselen på Peer Gynt seterveg ikke starter før åpningsdatoen 1. juni. Motorferdselen kan forstyrre villreintrekket, i en periode da det ellers er ro i området. Skisesongen og løypeprepareringen er over, og det er derfor viktig å ikke åpne for annen aktivitet som kan påvirke villreinens trekk og bruk av området."

Villreinen er klassifisert som nær truet i den norske rødlista for arter 2021 og det er et viktig formål med opprettelsen av landskapsvernområdet å ta vare på leveområdet for villreinstammen i Rondane.

Miljødirektoratet er med dette enig i at vilkårene for å kunne gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 er oppfylt. Vi kan ikke se at det er forhold som har betydning for spørsmålet om dispensasjon, som ikke er vurdert, og mener at saken er godt nok opplyst før vedtak ble fattet.

Nasjonalparkstyret har ikke myndighet til å hindre lovlig motorferdsel på vegen. Bommen må derfor ikke være til hinder for lovlig kjøring på vegen, jf. verneforskriften. Slik saken er opplyst oppfatter vi lovlig kjøring som ivaretatt, ved at bommen skal være åpen i forbindelse med motorferdsel i forbindelse med skogsdrift etter verneforskriften § 3 punkt 5.2 bokstav f) og at det er gitt nøkler for lovlig bruk.

Vi anser det ikke som forskjellsbehandling at alle eiere av hytter langs vegen ikke får nøkkel til bommen selv om dette kan være praksis knyttet til enkelte andre vegbommer som er satt opp av andre enn forvaltningsmyndigheten. Styret må administrere sin egen vegbom på en slik måte at lovlig motorferdsel på veien ikke hindres, men kan generelt ikke være forpliktet til å gi ut nøkler for andre tilfeller.

Plasseringen av bommen

Klager har tatt opp spørsmålet om plasseringen av bommen er hensiktsmessig ut fra villreinens trekkruiter. Villreinens hovedtrekk ligger innenfor bommen ifølge saksfremstillingen (og registrert trekkruite i www.naturbase.no). Selv om hovedtrekket er innenfor bommen, er Miljødirektoratet enig i at bommen ideelt sett burde vært plassert på vernegrensen. Dette ettersom forbudet mot motorferdsel på veien før 1. juni starter på vernegrensen, og for å fysisk hindre motorferdsel på hele vegen av hensyn til villreins bruk av området.

Nasjonalparkforvalter har pr. telefon opplyst at bakgrunnen for plasseringen av bommen skyldes enighet som er gjort med veglaget Kvam seterveg SA og grunneier Nyseter sameie. Oppsetting av bom krever tillatelse fra grunneier og nasjonalparkstyret står ikke fritt til å plassere bommen der det er mest ønskelig ut fra vernehensyn. Ut fra formålet med bommen, hadde det vært bedre å plassere bommen ved vernegrensen. Miljødirektoratet kan imidlertid vanskelig overprøve vedtaket mht. hvor bommen skal plasseres, all den tid oppsetting av en bom krever grunneiers tillatelse. Vi anser samtidig at formålet med bommen i stor grad ivaretas ettersom villreinens hovedtrekk ligger innenfor bommen og fysisk vil hindre ulovlig kjøring her.

Rent faktisk innebærer vedtaket at vegen fysisk stenges for adkomst for eiere av hytter og setre innenfor bommen, mens for de som har eiendommer på utsiden av bommen vil ulovlig kjøring ikke *fysisk* bli hindret. At ulovlig kjøring ikke fysisk blir hindret av en bom for de som har eiendom utenfor bommen, kan ikke tillegges særlig stor vekt i denne sammenheng. Kjøring på vegen fra vernegrensen er uansett forbudt både før og etter bommen før 1. juni med mindre det er til formål som verneforskriften åpner for. Miljødirektoratet anser derfor ikke plasseringen av bommen som usaklig forskjellsbehandling mellom ulike grunneiere i området.

Vi forutsetter at det merkes tydelig i terrenget ved vernegrensen at det er ulovlig å kjøre på vegen før 1. juni og at ulovlig kjøring håndheves av forvaltningen. Ulovlig kjøring bør ut fra allmenn- og individualpreventive grunner føre til anmeldelse eller overtredelsesgebyr.

Bør det gis dispensasjon?

Miljødirektoratet har etter dette kommet til at det er hjemmel for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 og at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil.

Miljødirektoratet kan overprøve styrets skjønnsmessige vurdering av om det bør gis en tillatelse til oppsetting av bom. Klima- og miljødepartementet har i brev 15.06.2015 gitt retningslinjer om behandling av klager på nasjonalparkstyrenes vedtak, og det fremgår her at når styret har foretatt en begrunnet avveining basert på lokalt skjønn og lokalkunnskap, bør klagemyndigheten vise tilbakeholdenhet med å overprøve dette skjønnnet. Vi finner ikke grunn til å overprøve nasjonalparkstyrets skjønnsmessige vurdering.

Kort om forholdet til plan- og bygningsloven

Det er i klagen påberopt at det foreligger en saksbehandlingsfeil fordi vegbommen ikke er vurdert etter plan- og bygningsloven.

Behandlingen av en søknad om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 skal gjøres uavhengig av bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Miljødirektoratet går ikke nærmere inn på spørsmålet om bommen er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, da det ikke har betydning for dispensasjonen etter naturmangfoldloven § 48.

Styret må selv avklare om tiltaket også krever tillatelse etter plan- og bygningsloven eller andre regler. Det er ikke Miljødirektoratets rolle som klageinstans å ta stilling til om tiltaket er søknadspliktig etter annet regelverk. Det påpekes likevel at kommunen synes å ha bygd sin vurdering på en feil rettsforståelse ettersom kommunen har vist til at bommen ikke er søknadspliktig fordi området er vernet. Vernereglene kommer i tillegg til annet regelverk, og erstatter ikke bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Om bommen er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven må vurderes av kommunen etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

Oppsummering

Miljødirektoratet tar ikke klagen til følge. Nasjonalparkstyrets vedtak stadfestes.

Spørsmål om eventuell endring av vernebestemmelsene er ikke noe som vurderes i forbindelse med klagesaken.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Kopi til:

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Postboks 987

2626

LILLEHAMMER

Arkivsaksnummer: 2024/293-8

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 11.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	29/2024	20.09.2024

Sak - Frydalen LVO - dispensasjon - tiltak etter skader på Fryosbrua - Rondane Kvamsfjellet Turløypelag

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i naturmangfoldoven § 48 får Rondane Kvamsfjellet turløypelag dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.1 og 5.1 for tiltak i oveløpsbekken ved gangbrua nedenfor Fryosen (se også figur i vedtaket):

- Selve bekkefareet renskes opp for stein og grus
- Bekkefareet sikres med steinsetting både i bunn og på sidene.

Figur Tiltak på østsida av brua.

Vilkår:

- Tiltak tilates ikke gjort i Fryas hovedløp, men skal begrenses til det aktuelle flomløpet som vist i figuren her.
- Flomløpet kan renskes for løse steiner o.l., men uten at selve bunnivået senkes eller tverrsnittet på flomløpet utvides.
- Det gis samtidig dispensasjon for motorferdsel i samband med gjennomføring av tiltaket.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

- Fryosbrua – tiltak som følge av skader etter flom, e-post datert 04.07.24/28.07.24, Rondane Kvamsfjellet Turløypelag.
- Frydalen LVO - Fryosbrua - plan for tiltak som følge av skader etter flom - tilbakemelding - foreløpig svar, e-post datert 29.07.24, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Vi har i e-post datert 04.07.24/28.07.24 frå Rondane Kvamsfjellet turløypelag mottatt plan/søknad om tiltak som følger:

Rondane Kvamsfjellet Turløypelag

Fryosbrua – tiltak som følge av skader etter flom

1. Formål

Det ble fredag 28. juni 2024 gjennomført en befaring for å avklare aktuelle tiltak etter at det oppstod diverse skader knyttet til Fryosbrua under uværet «Hans» høsten 2023. På befaringen deltok representanter fra følgende instanser:

Nasjonalparkforvalter – Trond Stensby og Ingvild Skarsaune

Statens Naturoppsyn (SNO) – Finn Bjormyr

Nord-Fron kommune – Anders Nybakken

Kvamsfjellet Vel – Eystein Brustuen og Solveig Sigstadstø

Rondane Kvamsfjellet Turløypelag – Ole Kristian Rudland og Oddleiv Sæle

I denne rapporten beskrives de aktuelle skader på Fryosbrua og hvilke tiltak som en etter befaringen ble enige om å gjennomføre. Rapporten forutsettes å være grunnlaget for nødvendige søknader og godkjenninger knyttet til gjennomføring av de aktuelle tiltak.

2. Bakgrunn

Det ble som en del av prosjektet «Trollsykling på Kvamsfjellet og Sødorpfjellet» i perioden 2012-14 etablert en bro over Frya like nedenfor utløpet fra Furusjøen. Brua kalles Fryosbrua og er et viktig element i sti- og løypetraseen rundt Furusjøen. Brua er etablert for å legge til rette for kryssing av Frya for gående og syklistere på barmark og for kjøring av skiløyper på vinteren.

Under er vist bilde av selve hovedbrua.

Fig. 1 Fryosbrua

Som det fremgår av bildet er hovedbrua bygd av store heller/stein. For vannavledning er det etablert 4 betongrør i selve hovedbrua. På hver side av brua (vest- og østsida) er det etablert tilførsel fra terrenget og inn på brua. Både på vest- og østsida er det «overløpsbekker» som forutsettes å bidra til å avlede vannet i elva under flom.

Østsida av brua ligger i Frydalen Landskapsvernområde, mens vestsida ligger utenfor landskapsvernområdet. I forhold til godkjenning av aktuelle tiltak, er det derfor Nasjonalparkforvalter som er planmyndighet for tiltak på østsida, mens det for vestsida er Nord-Fron kommune. Brua ligger ca. 300 meter fra bilvei og parkeringsplass. Derfra er det en traktorvei/sti fram til brua.

Etableringen av brua ble gjennomført som en del av prosjekt Trollsykling, mens ansvaret for brua nå ligger hos Kvamsfjellet Vel og Rondane Kvamsfjellet Turløypelag.

3. Dimensjonering av flomavledning

Vannføringen ut fra Furusjøen vil over året variere mye. I forhold til flom vil en kunne ha følgende to flomsituasjoner:

Normal vårflo som følge av snøsmelting, der størrelsen på flomvannføringen vil avhenge av snømengde og avsmeltingens forløp

Høstflo som følge av mye nedbør

Fryosbrua er bygd med store heller/stein og vannavledning gjennom 4 betongrør(kulvert). Selve hovedbruas kapasitet for vannavledning er begrenset til de 4 betongrørene. Under normal vannføring gir de tilstrekkelig kapasitet for vannavledning, men under større flommer vil det også måtte renne vann på begge sider av brua. For å ha en viss kontroll med vannføringen også under flom er det derfor etablert overløpsbekker på hver side. Under er vist bilde som viser vannføringen under ekstremværet «Hans». En ser her tydelig at selve hovedbrua er nesten under vann og det er mye vann på begge sider. De aktuelle overløpsbekkene hadde på ingen måte tilstrekkelig kapasitet og en fikk en helt ukontrollert vannføring som igjen medførte at det oppstod skader.

Fig. 2 Vannføring ved Fryosbrua under ekstremværet Hans

4. Skader som følge av ekstremværet «Hans»

Under ekstremværet «Hans» var det som vist på bildet ovenfor en svært høy vannføring i Frya og det gikk mye vann på begge sider av hovedbrua. Dette medførte betydelige skader på tilførselen inn på hovedbrua og overløpsbekkene på begge sider. Skadene kan beskrives som følgende:

4.1 Østsiden

Bildet under viser hvordan vannet har vasket vekk grusen og fiberduken er godt synlig. En ser også at steinhellen som skal fungere som «bro» over overløpsbekken har kollapset.

Fig. 3 Tilførsel til hovedbrua på østsiden

På bildet ser en også at overløpsbekken nå er mer eller mindre fylt av stein og grus og derfor vil fungere dårlig for å avlede noe av vannet i elva.

De aktuelle skader på østsiden kan oppsummeres som følgende:

Overløpsbekken har nå redusert kapasitet som følge av at selve bekkefareet er fylt opp av stein og grus

Overløpsbekken har redusert kapasitet som følge av at steinhellen har falt sammen og nå virker som et stengsel for vannet

Selve tilførselen inn på brua fungerer ikke som forutsatt, verken for gående/syklende eller for tråkkemaskin på vinteren

4.2 Vestsiden

Bildet under viser samme type skader som på østsiden. Overløpsbekken er betydelig bredere enn på østsiden og «broleggingen» med steinheller har et større omfang.

Fig. 4 Tilførsel til hovedbro på vestsiden

5. Aktuelle tiltak

Som beskrivelsen ovenfor viser, er flomskadene knyttet til tilførselen inn på hovedbrua og overløpsbekkene. Selve hovedbrua med de 4 kulvertene har ikke fått skader.

Dimensjoneringen av brua i forhold til vannavledning er basert på følgende:

Under normal vannføring vil de 4 rørene(kulvertene) ha tilstrekkelig kapasitet og det vil ikke renne noe særlig med vann i overløpsbekkene

Det er etablert overløpsbækker både på øst- og vestsiden av hovedbrua som skal håndtere behovet for ytterligere vannavledning under flom

Skadene som nå har oppstått skyldes at den totale kapasiteten for å ha kontroll på vannavledning ikke er tilstrekkelig og at de etablerte overløpsbekkene ikke har hatt tilstrekkelig kapasitet utover det selve hovedbrua kan håndtere. Overløpsbekkene og steinhellene over disse har ikke tålt den aktuelle vannføringen og det har oppstått skader som må utbedres.

I forhold til tiltak kan en se for seg følgende to hovedalternativer:

Gjennomføre tiltak som gir større kapasitet for vannavledning i selve hovedbrua

Gjennomføre tiltak som gjør at overløpsbekkene vil få større kapasitet for vannavledning og ikke minst at de i bedre grad vil tåle flomvannføring uten å kollapse.

Et eventuelt tiltak som vil gi større kapasitet for selve hovedbrua, må gjennomføres ved at det etableres nye rør/kulverter på den ene eller på begge sider. Dette vil være et omfattende tiltak både kostnadmessig og i forhold til naturinngrep. Dette alternativet ansees derfor ikke som aktuelt.

Den aktuelle løsningen vil derfor være å gjennomføre tiltak som gjør at overløpsbekkene på begge sider, får større og mer stabil kapasitet for vannavledning og at de bedre vil tåle flomvannføring uten å kollapse.

I tillegg må det gjennomføres tiltak på begge sider av hovedbrua for å reetablere de deler der grusen er vasket vekk.

De aktuelle tiltak beskrives i detalj nedenfor.

5.1 Tiltak på østsida av brua

De aktuelle tiltak kan beskrives med utgangspunkt i følgende bilde:

Fig. 5 Tiltak på østsida av brua

Overløpsbekk (blå strek)

For overløpsbekken gjennomføres følgende:

Selve bekkefaret renskes opp for stein og grus

Bekkefare sikres med steinsetting både i bunn og på sidene

Steinhelle over overløpsbekken

Den eksisterende steinhellen over overløpsbekken har kollapse. Denne steinhellen er både for kort og litt for smal. Det må plasseres en ny og større helle over bekkeløpet.

Tilførsel inn på hovedbrua

Som det fremgår av bildet er mye av grusen vasket vekk og fiberduken er synlig. Her må tilførselen reetableres slik at den bedre tåler at det renner vann over. Dette gjøres ved å legge på mer grov masse (stein) i selve tilførselsbanen.

5.2 Tiltak på vestsida av brua

De aktuelle tiltak kan beskrives med utgangspunkt i følgende bilde:

Fig. 6 Tiltak på vestsida av brua

En ser her en bredere overløpsbekk med tilhørende steinheller som «bro» over bekken. Tilførselen til hovedbrua går i dag skrått inn, det legges opp til å endre dette slik at en kommer rett på, slik som vist med den blå streken.

Følgende tiltak gjennomføres:

Overløpsbekk

For at overløpsbekken skal fungere i forhold til vannavledning må den både renskes for stein/grus og forsterkes ved steinsetting både i bunn og på sidene.

Steinheller over overløpsbekk

Her foreslås å endre selve traseen noe ved at den går mer rett på terrenget på «landsiden». Det må med bruk av steinheller etableres en konstruksjon som gir økt kapasitet for vannavledning i denne bekken.

Tilførsel inn på hovedbro

Også på denne siden er mye av grusen vasket vekk og fiberduken er synlig. Her må veibanen reetableres og det må brukes grovere masser som ikke like lett vaskes vekk.

6. Plan gjennomføring aktuelle tiltak

RKT og Kvamsfjellet Vel er ansvarlig for gjennomføring av de aktuelle tiltakene. Gjennomføringen forutsetter bruk av en maskinentreprenør fra lokalområdet som får ansvaret for alle tiltak. RKT og Kvamsfjellet Vel har ansvaret for å engasjere entreprenør.

De aktuelle tiltakene som er beskrevet her, krever følgende godkjenning:

1. Tiltak på østsiden

Dette er tiltak som ligger i Frydalen Landskapsvernområde og må derfor godkjennes av Nasjonalparkforvalter.

2. Tiltak på vestsiden

Dette er tiltak som krever godkjenning av Nord-Fron kommune.

3. Transport fra vei/parkeringsplass til Fryosbrua

Fra parkeringsplassen til brua er det ca. 300 meter med traktorvei/sti.

Det må søkes godkjenning fra Nord-Fron kommune om «Motorferdsel i utmark».

De aktuelle tiltak planlegges gjennomført sommer/høst 2024.

Kvamsfjellet 4. juli 2024

Oddleiv Sæle

Styreleder RKT

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i e-post datert 29.07.24 gitt en tilbakemelding og foreløpig svar:

«Vi viser til e-post datert 28.07.24, se nedenfor, og pkt. 5.1 i den vedlagte rapporten.

Videre blir det vist til verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde, § 3, pkt 1.1:

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

*Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som **veibygging**, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, **vassdragsregulering**, **graving og påfylling av masse**, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, **bygging av bruer og klopper**, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.»*

Pkt. 1.2:

«Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

c. Vedlikehold av merka stier, løyper, bruer og skilt som i henhold til forvaltningsplanen kan opprettholdes.

I forvaltningsplanen er nevnt sti nr 26, Rondvassbu – Glitterosen – Eldåbu, kartutsnitt:

Kartutsnittet viser ikke merket sti helt fram til brua ved Fryosen, men vi legger likevel til grunn at dette er i tråd med forvaltningsplanen. Stien har vært T-merket i lang tid (se bildet nedenfor), og brua over Fryosen er etablert med delfinansiering fra vernemyndigheten.

Foreløpig svar

Følgende tiltak i planen fra Rondane Kvamsfjellet Turløypelag, pkt. 5.1 er å se på som vedlikehold:

Steinhelle over overløpsbekken

Den eksisterende steinhellen over overløpsbekken har kollapset. Denne steinhellen er både for kort og litt for smal. Det må plasseres en ny og større helle over bekkeløpet.

Tilførsel inn på hovedbrua

Som det fremgår av bildet er mye av grusen vasket vekk og fiberduken er synlig. Her må tilførselen reetableres slik at den bedre tåler at det renner vann over. Dette gjøres ved å legge på mer grov masse (stein) i selve tilførselsbanen.

Disse tiltakene kan gjennomføres uten ytterligere godkjenning fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, jf. verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde, § 3, pkt. 1.2. Vi legger også til grunn at nødvendig motorferdsel kan skje med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, som dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 5.1. Motorferdselen vil ikke være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene i nevneverdig grad.

Følgende tiltak i planen fra Rondane Kvamsfjellet Turløypelag, pkt. 5.1 er **søknadspliktige**:

Overløpsbekk (blå strek)

For overløpsbekken gjennomføres følgende:

- Selve bekkefaret renskes opp for stein og grus
- Bekkefaret sikres med steinsetting både i bunn og på sidene

Fig. 5 Tiltak på østsida av brua

Tiltakene her vil bli lagt fram for behandling i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, møte 20.09.24.»

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskapet

1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som veibygging, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

(...)

c. Vedlikehold av merka stier, løyper, bruer og skilt som i henhold til forvaltningsplanen kan opprettholdes.

Forvaltningsplan

s. 67

- Hvis eksisterende stier eller løyper kommer i konflikt med villreinens arealbruk, eller på andre måter kommer i konflikt med verneformålet, kan forvaltningsmyndigheten kreve at den som er ansvarlig for stiene eller løypene iverksetter skadereduserende tiltak i tråd med anbefalinger fra forvaltningsmyndigheten.
- Merkede stier merkes i tråd med DNTs norm som beskrives i merkehåndboka og er utarbeidet av DNT i samråd med miljøvernmyndighetene.
- Vinterløyper merkes med stikker og samles inn etter sesongen, i tråd med tillatelse fra forvaltningsmyndighetene,
- Merking av stier som ikke er en del av DNT sitt stinett, kan merkes med rødt. Merkingen skal være diskret og ikke ha større omfang enn føringer gitt i DNTs norm.
- Vedlikehold i form av bruer og klopper langs godkjente merkete stier og løyper skal tillates.

Naturmangfoldloven

§ 48

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens § 7 om miljørettslige prinsipper i

§ 8 kunnskapsgrunnlag,

§ 9 føre-var prinsippet,

§ 10 samlet belastning på økosystemet,

§ 11 kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.

Vurdering

Rondane Kvamsfjellet Turløypelag har søkt om dispensasjon for gjennomføring av tiltak i Frydalen landskapsvernområde:

For overløpsbekken gjennomføres følgende:

- *Selve bekkefaret renskes opp for stein og grus*
- *Bekkefarene sikres med steinsetting både i bunn og på sidene*

Nasjonalparkforvalteren vurderer at disse tiltakene ikke dekkes av hjemmelen for vedlikehold av stier, løyper og bruer. Tiltakene må derfor behandles som en søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde.

Frydalen landskapsvernområde er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art og karakter. Det aktuelle området ved brua og overløpsbekken er allerede

preget av tekniske inngrep og tyngre tilretteleggingstiltak. De omsøkte tiltakene vil derfor i liten grad påvirke landskapets art og karakter.

Utover at fossefall er registrert som en fugleart med tilhold i Frya, viser ikke Artskart at det er registrert rødlistede arter i det aktuelle området. Tiltakene det er søkt om vil neppe påvirke vannføringen i Frya eller typiske flompåvirkede biotoper, men kunne ha en viss effekt for å forebygge flomskader på de tekniske anleggene.

De omsøkte tiltakene vurderes derfor ikke å nevneverdig påvirkning på verneverdiene i Frydalen landskapsvernområde. Den friluftsmessige bruken av området er allerede godt etablert, og tiltakene har et begrenset omfang. De vurderes derfor ikke å medføre økt belastning på økosytsemet. Det må settes begrensinger i dispensasjonen, slik at det kan gjøres en rensk av flomløpet, utan selve bunnen her blir senket, eller tverrsnittet på flomløpet blir utvidet. (jf. naturmangfoldloven § 10 og 12).

Det er et begrenset antall lokaliteter med slik tung tilrettelegging, og en dispensasjon vil neppe skape presedens for en ny forvaltningspraksis.

Arkivsaksnummer: 2024/8088-4

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 11.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	30/2024	20.09.2024

Sak - Dørålen LVO - Dørålsvegen - tiltak - informasjon og kanalisering av ferdsel

Innstilling fra forvalter

Med henvisning til naturmangfoldloven § 47 slutter nasjonalparkstyret seg til at tiltakene i tabell 3 og 4, samt figur 4 og 5 blir gjennomført som planlagt.

Nasjonalparkstyret legger til grunn at det er en pakke med tiltak som vil bidra til å ivareta verneverdiene i Dørålen landskapsvernområde:

- Fysiske tiltak
- Informasjon
- Håndheving av vernereglene.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

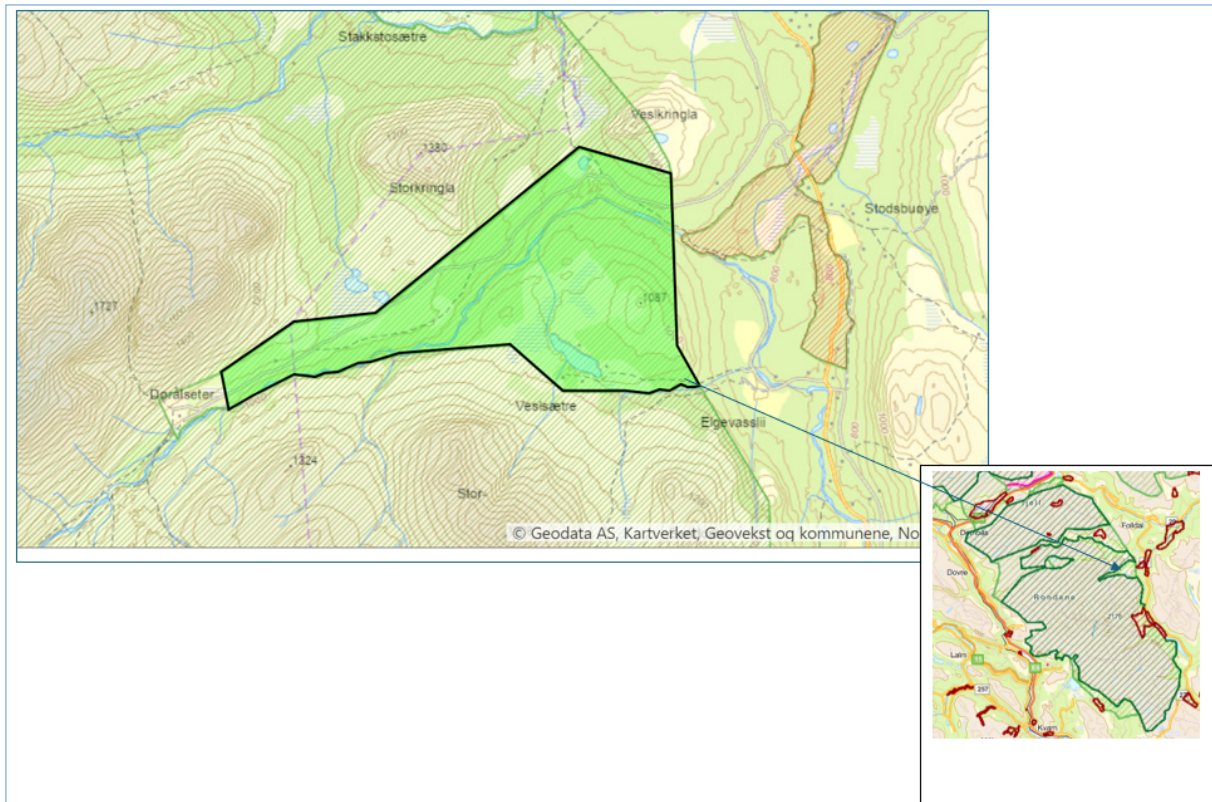
Saksopplysninger

Dørålen landskapvernområde, se figur 1, er vernet ved kgl.res. i 2003. Dørålen landskapsvernområde ligger i kommunene Folldal og Dovre.

I 2009 gjennomførte daværende forvaltningsmyndighet ulike tiltak for å begrense mulighetene for parkering og kjøring i utmarksarealer ved å:

- ta opp dype grøfter langs veien.
- legge ut store steiner.

(Se figur 2)

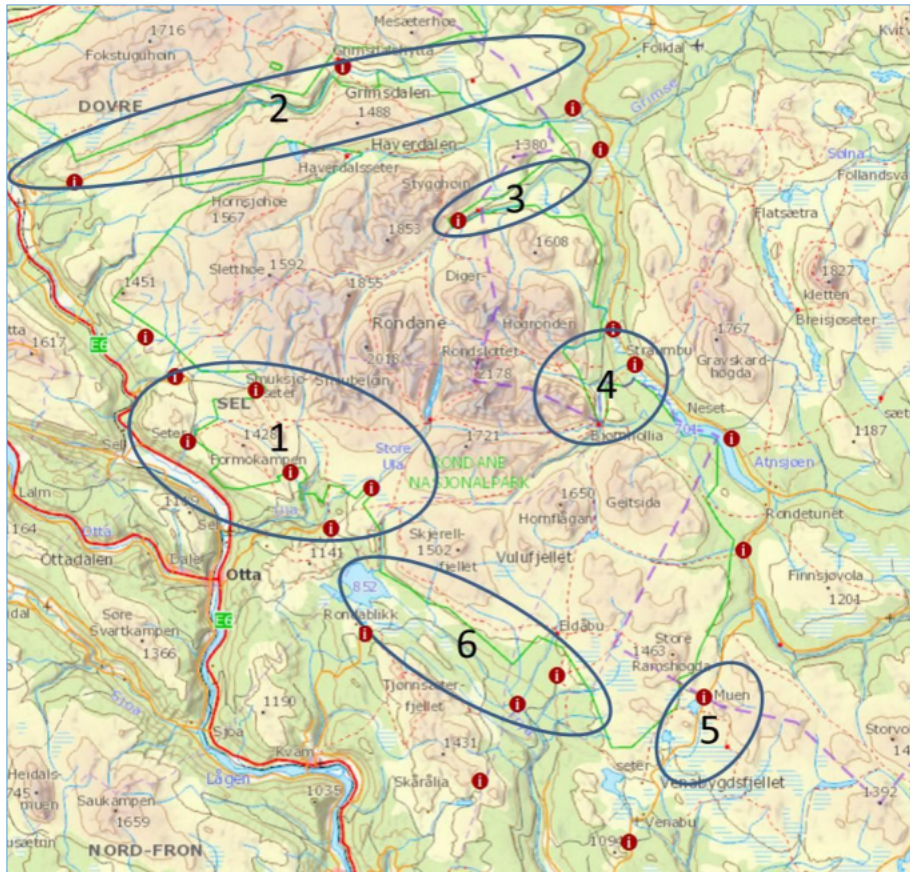

Figur 1. Døralen landskapsvernområde – grenser og lokalisering.

Figur 2. Bilder av noen av tiltaken utført langs Døralenvegen i 2009.

I **besøksstrategien for Rondane nasjonalpark** (Rondane-Dovre nasjonalparkstyre 2015) er Døralen definert som et fokusområde (nr 3) med konflikter mellom menneskelig ferdsel og villreinsens arealbruk, se figur 3.

Figur 5: De seks utvalgte fokusområdene i og i tilknytning til Rondane nasjonalpark. 1. Høvingen – Rondvassbu – Mysuset 2. Grimsdalen 3. Dørålen 4. Straumbu – Bjørnholla 5. Venabygd 6. Frydalen. Dagens infopunkter er vist med rød sirkel med hvit «i».

Figur 3. Faksimile fra besøksstrategien for Rondane nasjonalpark (2015)

I besøksstrategien er det beskrevet tiltak for Dørålen, se tabell 1.

Tabell 1. Utdrag fra Besøksstrategien for Rondane nasjonalpark (2015)

Fokusområde	Målsetning	Strategis hovedgrep	Tiltak
3 Dørålen	<ul style="list-style-type: none"> Legge bedre til rette for de turistene som beveger seg langs veien inn til Dørålsetrene og gi bedre informasjon inne ved turisthyttene 	<ul style="list-style-type: none"> Hovedgrepet er å gi informasjon til de som er gående langs det godkjente stinettet, samt de som eventuelt er på dagsbesøk ved turistbedriftene. Det er ikke ønskelig med økning i antall biler som kjører inn på veien (dagsbesøkende). Disse bør ledes mot Straumbu og Sohlbergs plass Hovedsaklig bruke positive virkemidler gjennom tilrettelegging og informasjon, men i noen tilfeller sette i gang prosess rundt konkrete avbøtende tiltak. 	<ul style="list-style-type: none"> I samarbeid med berørte parter (folldal fjellstyre, dovre fjellstyre, reiselivsbedriftene, veistyre) etablere 2 nye informasjonspunkt, 1 ved hver av turistbedriftene. Plassering vurderes sammen med turistbedriftene. Legge ned dagens infopunkt. I samarbeid med reiselivsbedriftene og dovre kommune fjerne/flytte søppelcontainer som i

		<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge og kanalisere til ytterkantene av nasjonalparken og områdene utenfor nasjonalparken som tåler høyt besøkstrykk • Lage høy kvalitet på flere informasjonspunkter 	<p>dag står ved infopunktet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I samarbeid med veistyret, få inn følgende tekst på bombilletten: Parkering langs veien er ikke tillatt, utenom anviste plasser for dagparkering. • Tidligere beskrevne plasser for dagparkering vurderes på nytt, og det settes opp informasjonsskilt om dagparkering på 3-5 av disse plassene. Gjennomføres i løpet 2016/2017
--	--	--	---

AU Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har prioritert bruk av midler på tiltak i Dørålen i 2024, jf. vedtak 08.04.24, utvalgssak 2/24, se tabell 2.

Tabell 2. Utdrag fra AU Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vedtak 08.04.24, utvalgssak 2/24.

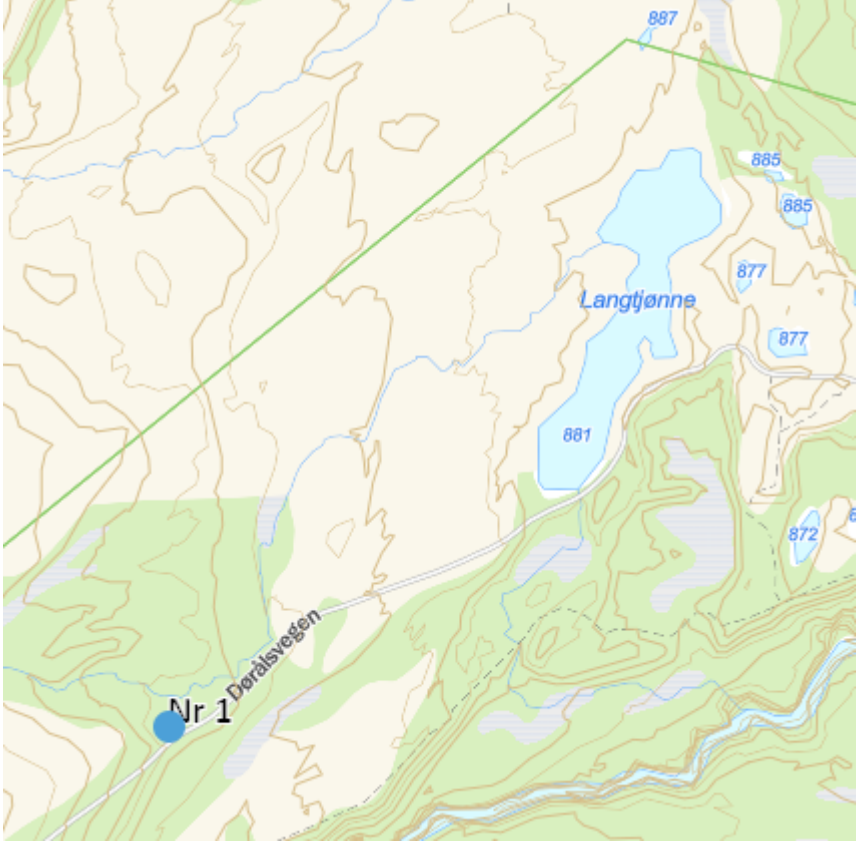

Nr	Tiltak	Omtale	Beløp (1000 kr)
5	Dørålen LVO – tiltak langs Dørålsvegen	Gjennom fysiske tiltak vil kanalisere dagparkering til egnede plasser, også av hensyn til verneverdiene.	50

Videre er det **gjennomført befaringer** med grunneiere, beitebrukere, setereiere og turistbedrifter m.fl 22.06.21. Dette er fulgt om med befaring med sekretariatet og naturoppsynet 02.07.24. Med bakgrunn i disse behandlingsstegene vil nasjonalparkforvalteren foreslå at det blir gjort tiltak langs Dørålsvegen som vist i tabell 3 og 4, jf. figur 4.

Det ble gjort rede for de planlagte tiltakene på et **åpent møte** om saken på Rondaheim, Atndalen, 10.09.24. Det kom ikke vesentlige innvendinger til planen.

Ved innkjøringen til verneområdet (på vernegrensen) var det en felles oppfatning at her bør det settes opp en tydeligere informasjon om verneregler, og åpningstidene for Dørålsvegen, se figur 5.

Tabell 3. Planlagte tiltak langs Dørålsvegen plasser for kortere tids (døgn)parkering.

Nr	1
Navn	Der T-merket sti til/fra Fallet krysser Døråsetervegen.
Kart	
Bilde	
Nr	2
Navn	Ca. 50 m øst for Olaugan

Kart	
Bilde	
Nr	3
Navn	Parkeringsplassen ved Ellankollen

Kart

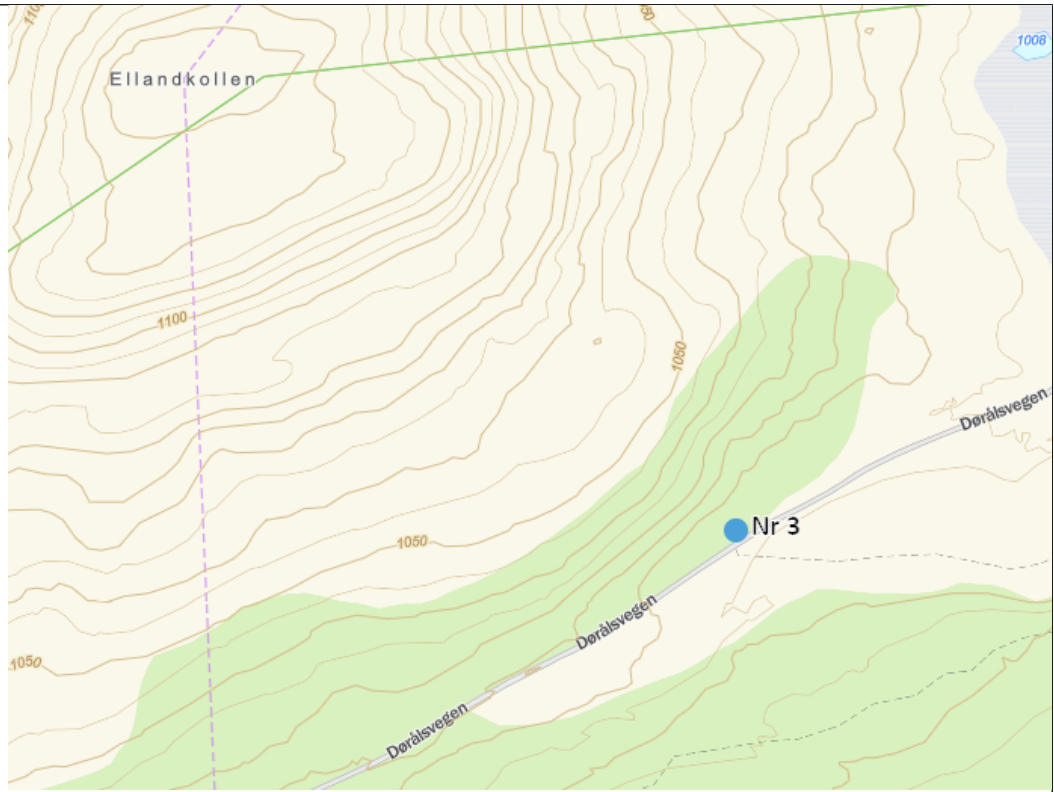
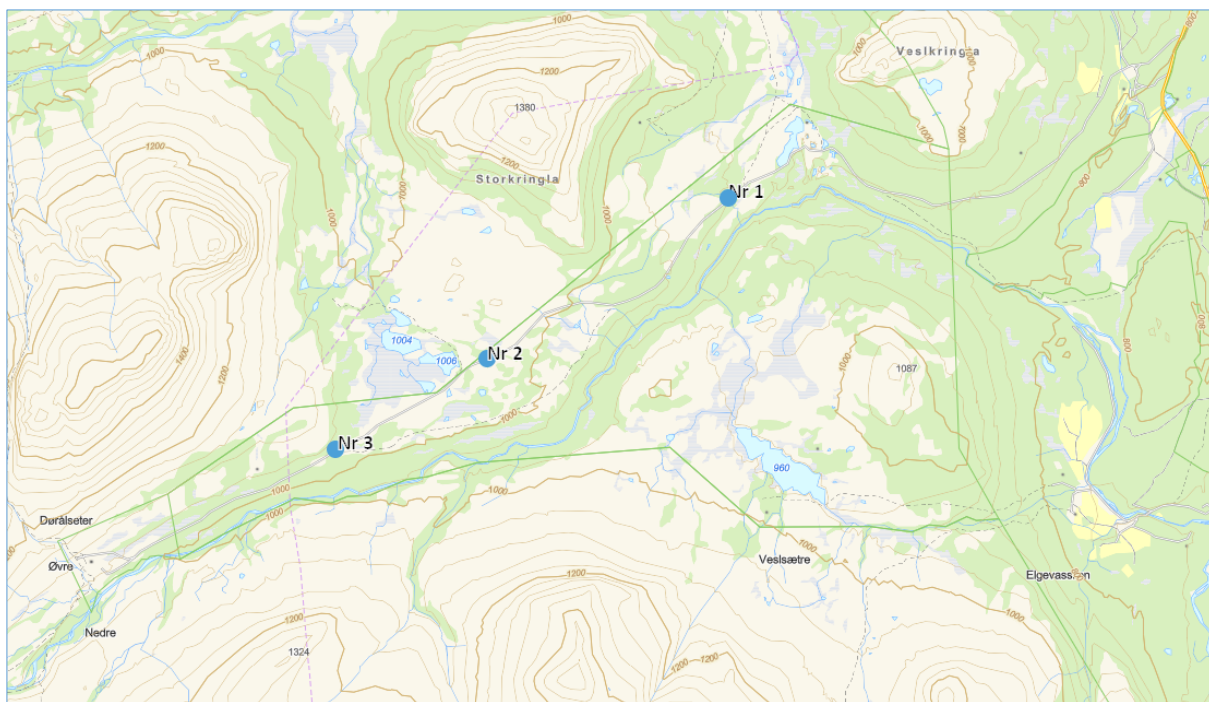

Bild
e

Figur 4. Oversiktskart – plasser for kortere tids parkering.

Tabell 4. Tiltak for å begrense parkering/overnatting langs Dørålsvegen

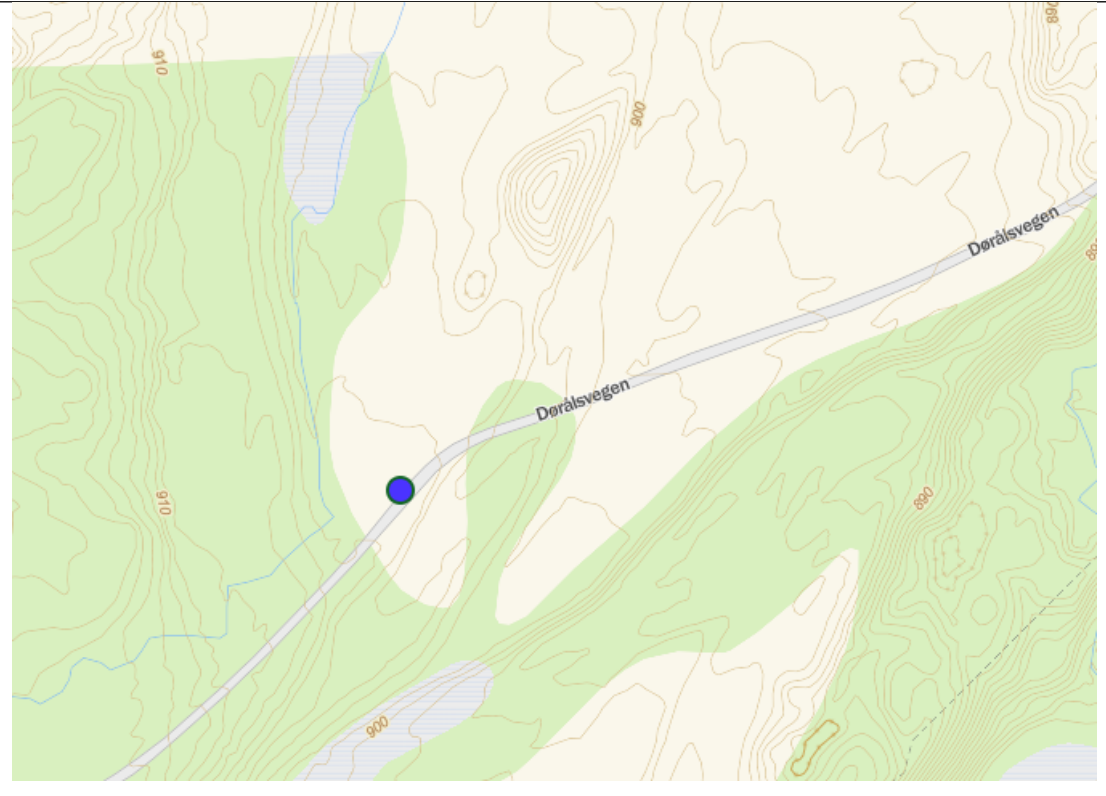

Nr	B. Flere plasser ved Langtjønnen
Kart	

Bild
e

Nr

C. Sør og vest for Langtjønne. Tiltak, begrense kjøring ut i utmark.

Kart	
Bilde	
Nr	D. Olaugaen. Plassen saneres, jf. forvaltningsplanen.

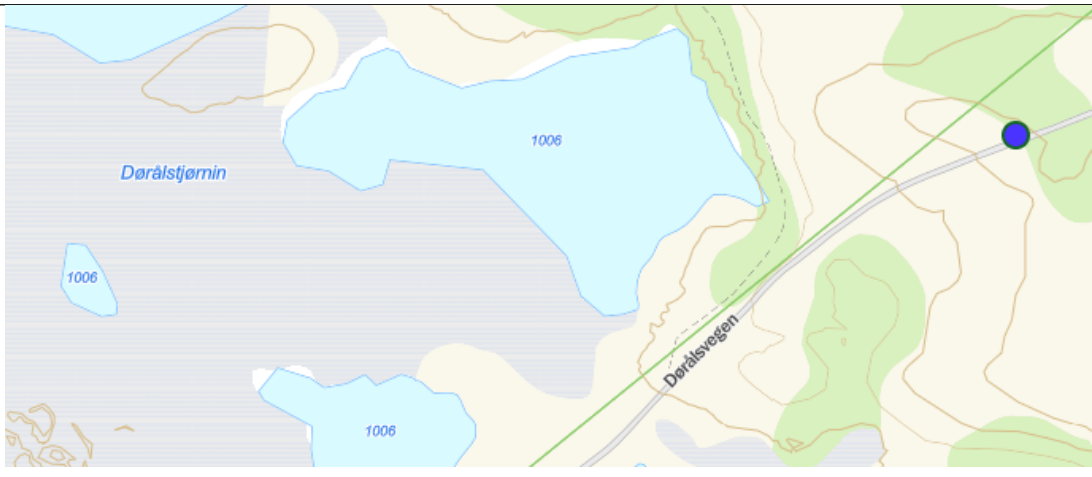

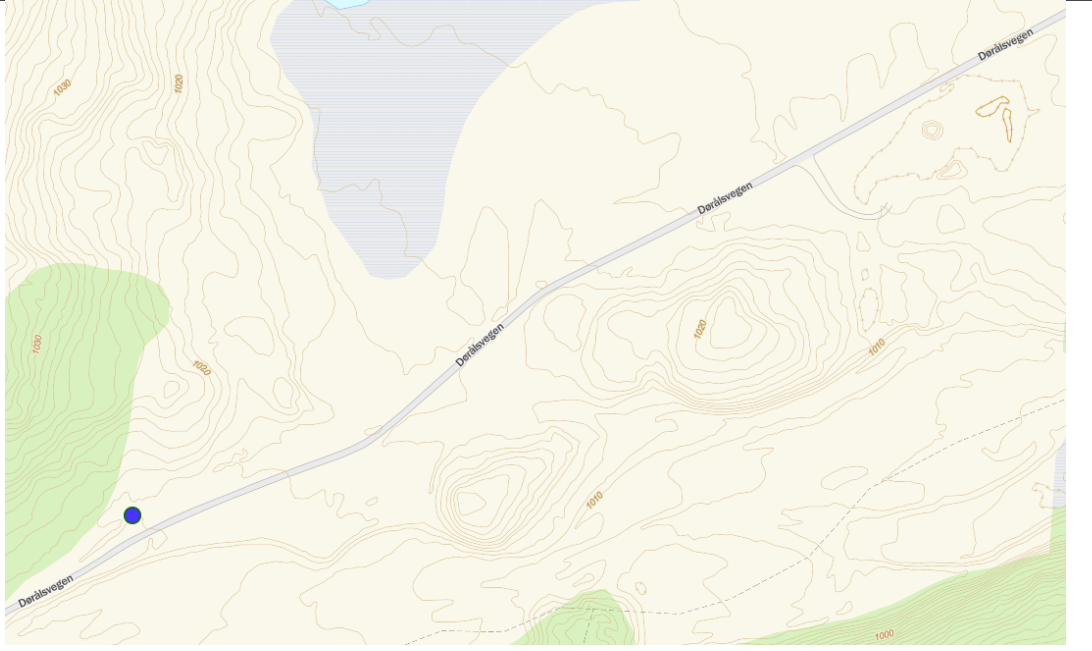
Kart	 <p>A topographic map showing a large lake labeled 'Dørålstjøern' and several smaller lakes, all labeled '1006'. A road labeled 'Dørålsvegen' runs diagonally across the map. A blue dot is placed on the road to the right of the main lake. The map uses contour lines and color shading (green and yellow) to indicate elevation.</p>
Bilde	 <p>A photograph showing a silver hatchback car parked on a wide, unpaved dirt road. Two people are standing near the car, looking towards the background. The background features large, rugged mountains under a cloudy sky. The terrain is rocky and sparsely vegetated.</p>
Nr	E. 500 m sør og vest for grustaket. Plassen saneres
Kart	 <p>A detailed topographic map of the same area. It shows contour lines with elevations such as 1000, 1020, 1040, 1060, and 1080. The road 'Dørålsvegen' is clearly marked. A blue dot is located on the road, corresponding to the location in the photograph above. The map also shows a large lake and some green shaded areas.</p>

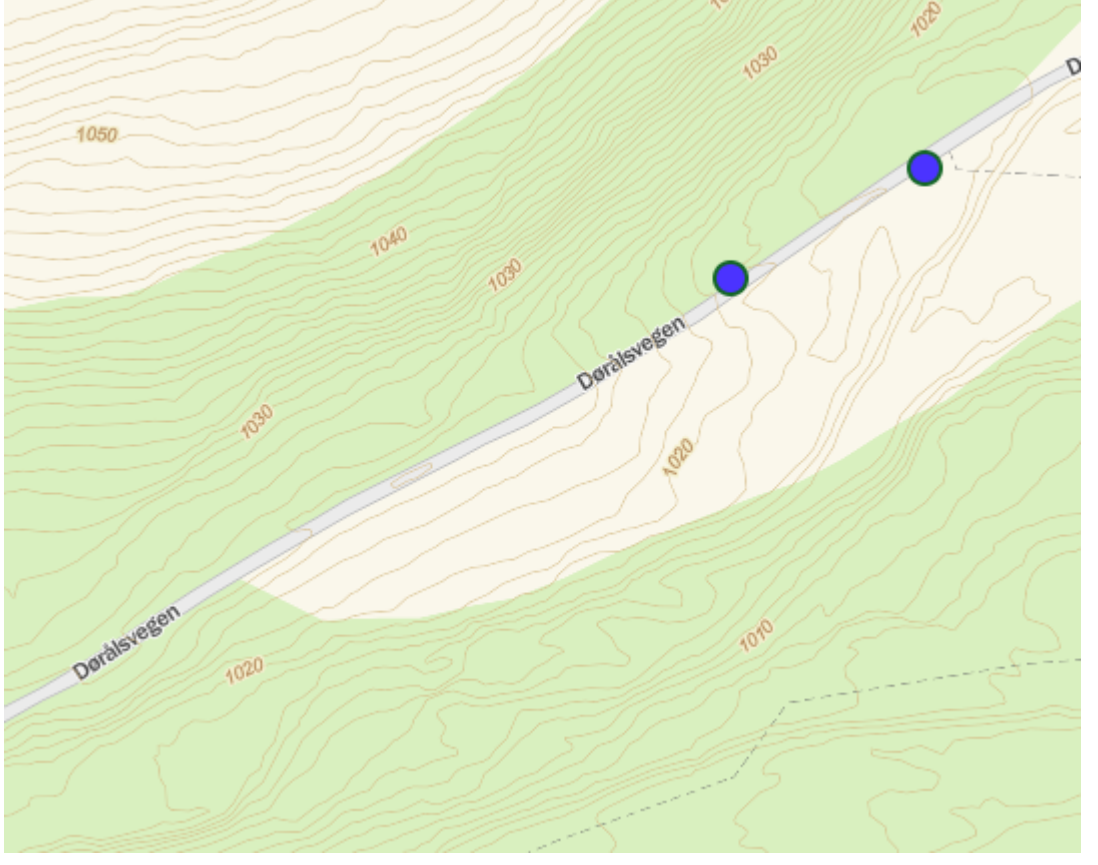
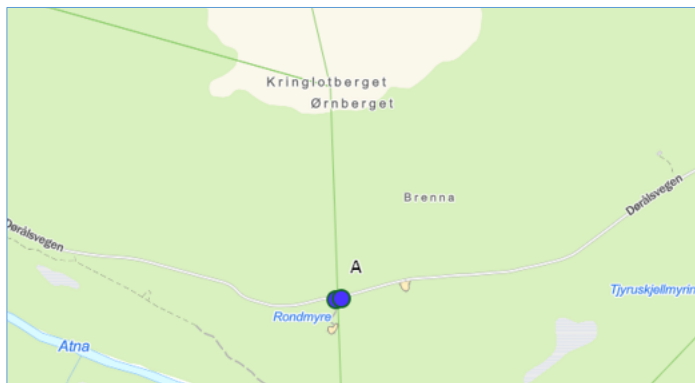
Bild e	 A photograph showing a field with sparse vegetation and large rocks. Three people are standing in the middle ground, and a white car is parked on the right. The background features a large, rounded mountain under a cloudy sky.
Nr	F. Kjørespor øst for bommen. Saneres, stenges.
Kart	 A topographic map showing a road labeled 'Doralsvegen'. The map features contour lines with elevations of 1010, 1020, 1030, 1040, and 1050. Two blue circular markers are placed on the road, indicating specific locations. The terrain is shaded in light green.

Bild
e

Figur 5. Dørålsvegen ved vernegrensa for Dørålen landskapsvernområde.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Dørålen landskapsvernområde er å ta vare på et fjellområde som utgjør en del av leveområdene til villreinen i Rondane, spesielt viktige trekkområder, og å ta vare på et særpreget landskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer, geologiske forekomster og kulturminner.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

Pkt.1.1

Parkering av biler, herunder hensetting av campingvogner og bobiler for overnatting, er ikke tillatt.

Kortere parkering i forbindelse med turgåing, jakt og fiske er tillatt på plasser som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.

Pkt 5.2.

b. Motorferdsel på bilvegen til Dørålsæter i **perioden 15. juni – 1. desember.**

c. Motorferdsel på bilvegen til Dørålsæter i perioden 15. mai – 15. juni for setereierne/turistbedriftene på Dørålsæter.

Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndighetene ser det som aktuelt å etablere korttidsparkering på tre steder i Dørålen. Det er hensynet til dagens og tidligere trekkorridorer hos villrein som vil veie tyngst når plasser for korttidsparkering skal avsettes. Ut i fra det vi vet i dag er det ikke ønskelig å etablere parkering langs vegen på de åpne slettene mellom Ellankollen og Storkringla. På denne strekningen kan den skogkledd delen av Olahaugen kanskje være aktuell.

Forvaltningsmyndighetene mener at følgende steder er aktuelle for korttidsparkering:

- Noen hundre meter lenger vest for der T-merket sti til/fra Fallet krysser Dørålsetervegen.
- ca 50 m øst for Olahaugen, dette for å få en mer skjermet lokalisering av parkeringsplassen enn den som brukes som jegerparkering i dag.
- Parkeringsplassen ved Ellankollen blir etablert der bommen blir plassert. Bommen blir plassert i Hedmarkssiden like før fylkesgrensen til Oppland, Det vil bli plassert store steiner ut fra bommen i terrenget for å forhindre passering av bommen. Parkeringsplassen vil også bli avgrenset i terrenget med store steiner.

Naturmangfoldloven

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens § 7 om miljørettslige prinsipper i

§ 8 kunnskapsgrunnlag,

§ 9 føre-var prinsippet,

§ 10 samlet belastning på økosystemet,

§ 11 kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

§ 47

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak.

Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtselstiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep.

Presedens

I brev fra Miljødirektoratet, datert 02.03.15 heter det bl.a.:

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.

Vurdering

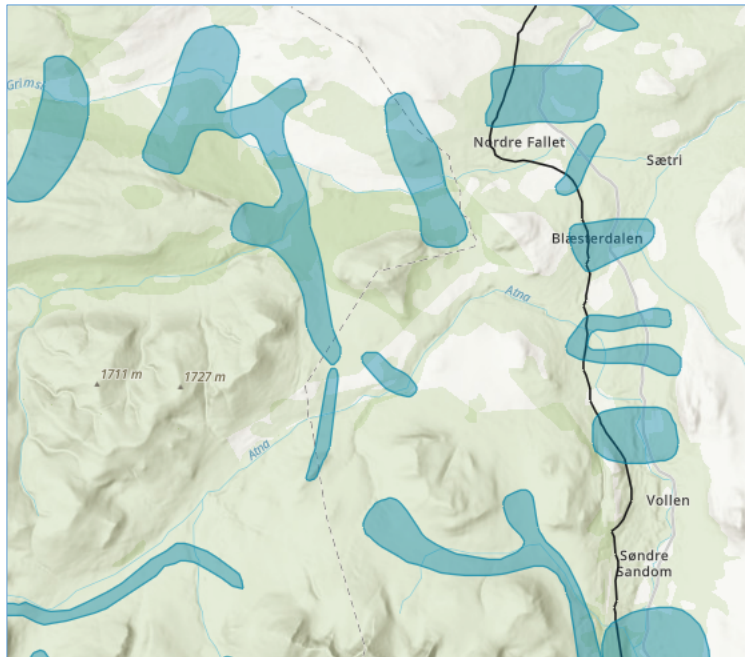
Nasjonalparkforvalteren legger til grunn at de foreslåtte tiltakene i tabell 3 og 4, samt figur 4 og 5 er i tråd med gjeldende Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane (2009) og Besøksstrategi for Rondane nasjonalpark (2015). Gjennom befaringer og et åpent møte er det ført dialog med berørte parter. Det har ikke kommet vesentlige innvendinger til tiltakene, slik de er foreslått.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sørkletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).
- NINA Rapport 2126 Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.

Jf. naturmangfoldloven § 8

I figur 6 er det vist at det i Dørålen er viktige trekkpassasjer for villrein. De foreslåtte tiltakene vil bidra til å skjerme disse områdene for økt ferdsel, og forebygge en økt samlet belastning på økosystemet. (jf. naturmangfoldloven § 10). De foreslåtte tiltakene er enkle fysiske tilrettelegginger, som ikke medfører vesentlige terrenginngrep. (jf. naturmangfoldloven § 12).

Figur 6. Trekkpassasjer for villrein – kunnskapsgrunnlag delnorm 3 (villrein.no)

De planlagte tiltakene må følges opp med økt innsats på oppsyn og veiledning i Dørålen landskapsvernområde.

Nasjonalparkforvalterens vurdering er det her blir foreslått en pakke med tiltak som vil bidra til å ivareta verneverdiene i Dørålen landskapsvernområde:

- Fysiske tiltak
- Informasjon
- Håndheving av vernereglene.

Med henvisning til naturmangfoldloven § 47 vil nasjonalparkforvalteren be om at nasjonalparkstyret slutter seg til at tiltakene i tabell 3 og 4, samt figur 4 og 5 blir gjennomført som planlagt.

Presedensvurdering er ikke relevant for denne saken.

Arkivsaksnummer: 2023/14300-1

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 14.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	40/2023	01.12.2023
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	31/2024	20.09.2024

Sak - orientering om begrepet «elgtrekk/jernhest».

Innstilling fra forvalter

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre slutter seg til vurderingene i saken.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - 01.12.2023

Behandling

Magnar Bratlien foreslo å utsette saken til behandling i nytt nasjonalparkstyre.

Enstemmig vedtatt som forslag fra Magnar Bratlien.

Vedtak

Behandling av saken utsettes til nytt nasjonalparkstyre er konstituert.

Dokumenter i saken

Saksopplysninger

Under behandling av styresak 28/2023, 01.09.23 er følgende ført i protokollen under «Behandling»:

Nasjonalparkstyret ba om å få framlagt en sak om hva som ligger i begrepet «elgtrekk/jernhest».

Bakgrunnen er at det i verneforskriftene for bl.a. Rondane nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Hemmeldalen naturreservat er vist til begrepet:

- Uttransport av felt elg med beltegående elgtrekk.
- Det skal benyttes beltegående elgtrekk.

I figurene 1 – 5 er det vist bilder av typiske maskiner som benevnes elgtrekk eller jernhest.

Figur 1. Elgtrekk, beltedrift, styrestag med gummi hjul (uten drift).

Figur 2. Elgtrekk, beltedrift, styrestag med gummi hjul (uten drift). I praktisk bruk.

Figur 3. Elgtrekk, beltedrift, styrestag med hydraulisk styring av beltene.

Figur 4. Jernhest for skogsdrift. Styrestag med hydraulisk styring av beltene.

Figur 5. Jernhest for skogsdrift. Radiostyrt med hydraulisk styring av beltene.

Vurdering

Som det går fram av bildene i figur 1 – 5 karakteriseres «beltegående elgtrekk» og «jernhest» av noen typiske konstruksjons- og funksjonsmåter:

- Det er lette, beltedrevne maskiner.
- Føreren går ved siden av maskinen.
- Styringen skjer vanligvis ved at føreren «leier» med seg maskinen gjennom terrenget, ved å holde i et styrestag, montert fremst på maskinen. (Det finnes også radiostyrte/fjernstyrte varianter av maskinen)
- Forholdsvis brede belter, lav fart og lavt marktrykk gjør at terrengtransporter kan gjennomføres på en skånsom måte.

«Jernhest» skiller seg fra «elgtrekk» ved at jernhest er en litt tyngre og mer robust maskin for skogsdrift, f.eks. ved bruk i tynningshogst.

ST 32/2024 Delegerede vedtak
DS 36/2024 Delegeret sak - Myldingi NR - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - barmark - uttransport av felt elg - vegen Gammelgården - Bjørnholla - 2024 - Peder Bjormyr 2024/9601 04.09.2024 00:00:00
DS 37/2024 Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - restaurering av måsåhus gbnr 54/1 - Ryddølstjønne - Solsidevegen 758 - Pål Talleraas 2024/9388 29.08.2024 00:00:00
DS 38/2024 Grimsdalen LVO - søknad - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - restaurering av måsåhus gbnr 54/1 - Ryddølstjønne - Solsidevegen 758 - Pål Talleraas 2024/9388 26.08.2024 00:00:00
DS 39/2024 Delegeret sak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - bruk av motorbåt Rondvatnet - fisketillatelse i Rondvatnet og bruk av kjøretøy på vegen til Rondvassbu - NINA 2024/9233 23.08.2024 00:00:00
DS 40/2024 Delegeret sak - Rondane NP - Myldingi NR - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - barmark - viltkamera - løs hund - utkjøring av mannskap - skadefelling av jerv - Sel - Nord-Fron 2024/8985 17.08.2024 00:00:00
DS 41/2024 Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - barmark - transport i forbindelse med vedlikehold av hytte - Rondbue - Hanne Sletten Lie 2024/8526 30.07.2024 00:00:00
DS 42/2024 Delegeret sak - forlenget dispensasjon - 2024 - Rondane NP - barmark - uttransport av felt elg - Morten Solsvik 2022/8562 06.08.2024 00:00:00
DS 43/2024 Delegeret sak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - barmark - el-fiske i Storula - overvåking referanseelver - Norsk institutt for naturforskning (NINA) 2024/8699 06.08.2024 00:00:00
DS 44/2024 Delegeret sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - barmark - transport av ved, gass m.m. - måsåbu Einsethø - Marius Lund - Geir Arne Hegge 2024/7832 09.07.2024 00:00:00
DS 45/2024 Delegeret sak - Rondane NP - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2024 - hogging og utkjøring av ved - Haverdalen - Knut Ståle Sætrum 2024/7911 10.07.2024 00:00:00

DS 47/2024 Grimsdalen LVO - dispensasjon - skap for oppbevaring av gassflasker - Verkenssetra (Verkes sætra) - Ola Håkon Korsvoll 2022/10258 29.06.2024 00:00:00
DS 48/2024 Delegeret sak - Rondane NP - motorferdsel - barmark - befaring - 2024 - graving for strømkabel til Rondvassbu - DNT Oslo og Omegn - endret dato for befaring 2023/10352 21.06.2024 00:00:00
DS 49/2024 Delegeret sak - Rondane NP - motorferdsel - barmark - befaring - 2024 - graving for strømkabel til Rondvassbu - DNT Oslo og Omegn 2023/10352 19.06.2024 00:00:00
DS 50/2024 Rondane NP - Dispensasjon - 2024 - Taksering av hønsefugl i båndtvangstiden - Sel Fjellstyre 2024/7019 17.06.2024 00:00:00
DS 51/2024 Delegeret sak - Dovre NP - dispensasjon - båndtvang - rypetaksering - 2024 - 2027 - Gråsida grunneierlag 2024/6862 14.06.2024 00:00:00
DS 52/2024 Delegeret sak - Rondane NP - Dovre NP - Grimsdalen NP - dispensasjon for bruk av løs hund og til utkjøring av mannskap ifm. jakt - skadefelling av ulv - juni 2024 2024/6734 09.06.2024 00:00:00
DS 53/2024 Delegeret sak - Rondane NP m.fl. - dispensasjon - lavtflyging i forbindelse med kalvetelling - 2024 - 2027 - Rondane villreinområde - Norsk villreinsenter 2024/6565 04.06.2024 00:00:00
DS 54/2024 Delegeret sak - Rondane NP - Dovre NP - bruk av drone - avslag - William Grønbech 2024/6309 30.05.2024 00:00:00